

VIA FERRATA
Berim
Zugspitze

SKYRUNNING
KAMP
Vlasinsko jezero



MARKET
Dvogledi
za prirodu
preporuka
12 modela



Kajakom kroz Kornate
Dva čoveka, Jadransko more
i bezbrojna ostrva



20%

NA REDOVNE CENE
ODEĆE, OBUĆE I OPREME
ZA PLANINARENJE



Popust se odnosi isključivo na brendove: McKinley, Jack Wolfskin, Deuter, Salomon, Merrell, Sierra, Savoy, Alpeactive, Dolomite. Popust se odobrava na artikle sa redovnim cenama. Popusti se ne sabiraju i ne važe za artikle u akcijama unapređenja prodaje (redovna mesečna akcija, akcija 3:2, artikle obuhvaćene sezonskim ili drugim sniženjem, artikle u projektu INTERSPORT preporučuje i sl.)

→ KAJAK



17 Kajakom kroz Kornate

Dva čoveka otisnuli su se kajacima u neverovatnu avanturu i istraživali spektakularni arhipelag „hiljadu ostrva”...

147 Dobra priprema je ključ uspeha

Upoznajte fotografa Miloša Milenkovića koji je ljubav prema sportu i fotografiji pretočio u životno zanimanje...



→ LJUDI

155 MARKET Dvogledi za prirodu - 12 modela razne namene

MTB

29 Za sirac sira

„Žakovo 2016.”
Više od 30 takmičara odazvalo se pozivu Biciklističke sekcije PD „Vučji zub” iz Trebinja...

ULTRAMARATON

37 Hard & Beauty Cro

Hiljadu i četiristo kilometara koje moram preći za 110 sati...

SKYRUNNING

47 „Vlasinsko jezero”



Otkrijte kako je bilo na prvom kampu „nebeskog trčanja”...

ASNS

59 Početni letnji alpinistički tečaj

U organizaciji ASNS, održan je ovogodišnji letnji tečaj...

ALPINIZAM

71 Tradicionalni alpinizam - istorija ili ne?

U Srbiji se sve više zaobilaze stene koje su neopremljene ili poluopremljene...

KES „ARMADILLO”

78 Kavkaz 2016.
Braća Milan i Mladen Makojević bili su među najmlađim učesnicima ekspedicije...

84 Turčinovac Via ferrata 2016.

Već šest godina KES „Armadillo” organi-

zuje masovnu posetu pećini Turčinovac...

VIA FERRATA

89 Berim

Ekipe kragujevačkih planinara krenula je ka Ibarskom Kolašinu s ciljem da uživa...

96 Zugspitze

Solo Branislava Burojevića kroz Höllentalklamm...

TEČAJ

107 I Učenje i sećanje

Tabor alpinsti „Gornjak 2016 - Hoselito Bite”...



TRANSVERZALE

119 Istrom

Jedna od najljepših hrvatskih transverzala duga je 160 km...

VISOKOGORSTVO

131 Musala

Devojačko veče na najvišem vrhu Balkana...

Projekat „Promocija prirodnih lepota Vojvodine i sportova koji se odvijaju u prirodi” sufinansiran je od strane Pokrajinskog sekretarijata za kulturu i javno informisanje

Projekat „Afirmacija mladih u Novom Sadu za bavljenje sportovima u prirodi” sufinansiran iz budžeta Grada Novog Sada - Gradske uprave za kulturu

Karta PROKLETIJE

Opis:

Prokletije 1:50.000 planinarsko-biciklistička karta sa ucrtanih 16 planinarskih i 10 biciklističkih staza, sa detaljnim karakteristikama i profilima ruta na poledini (na srpskom i engleskom jeziku).

Izdavač: Kartografija Huber doo Beograd

Cena: 450,- RSD + dostava

Opis:

Skadarsko jezero 1:55.000 planinarsko-biciklistička karta

Karta NP „SKADARSKO JEZERO”

sa ucrtanih 9 planinarskih i 7 biciklističkih staza, sa detaljnim karakteristikama i profilima ruta na poledini (na srpskom i engleskom jeziku).

Izdavač: Kartografija Huber doo Beograd

Cena: 450,- RSD + dostava



Geoinformatika
Maps&Apps

MOJA PLANETA 61 • avgust 2016.
Besplatni outdoor magazin za aktivan život • PDF izdanje
Osnivač i izdavač:

Studio za dizajn „Smart Art”

Adresa redakcije:

Narodnog fronta 65, 21000 Novi Sad

smartart

Glavni i odgovorni urednik:

Jovan Jarić (jovanjaric@mojaplaneta.net)

Art direktor:

Ivana Ubiparip

Prelom:

Studio za dizajn „Smart Art”

Fotografije:

Dreamstime, SXC, Studio za dizajn „Smart Art”

Advertajzing:

062/22-37-47

Izdanje je besplatno i distribuira se u PDF formatu, putem elektronske pošte. Stari brojevi se mogu downloadovati iz arhive sa Internet adrese:

www.mojaplaneta.net

CIP - Katalogizacija u publikaciji

Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

796.5

MOJA planeta [Elektronski izvor] : besplatni outdoor magazin za aktivan život / glavni urednik Jovan Jarić . -

Online izd.- Elektronski časopis . - 2010, br. 1 - . -

Mesečno . - Dostupno na http://www.mojaplaneta.net

ISSN 2217-3307

COBISS.SR-ID 255946503

Magazin upisan u Registar javnih glasila Srbije pod registarskim brojem:

DE: 000002

Izdavač zadržava sva prava. Svi autorski tekstovi, fotografije i ostali sadržaji objavljeni su uz odobrenje autora. Svi pisani i foto materijali u vlasništvu su Studija „Smart Art” i autora. Kopiranje, dalja distribucija teksta (delimično ili u potpunosti) i fotografija u komercijalne svrhe zabranjena je u svim medijima bez pismene dozvole Studija „Smart Art” i autora. Tekstovi i fotografije se objavljuju isključivo bez novčane naknade. Redakcija i izdavač ne odgovaraju za sadržaj i istinitost reklamnih poruka i tekstova. Redakcija i izdavač ne odgovaraju za štamparske i nenamerne greške. Redakcija nije obavezna da vraća i odgovara na primljene rukopise, fotografije i elektronsku poštu.



DOSTUPNO U DIGITALNOM FORMATU
www.novinarnica.net

SLEDEĆI BROJ MAGAZINA „MOJA PLANETA” IZLAZI U 1. OKTOBRA 2016.

POTRAŽITENA:
www.mojaplaneta.net



Adresar planinarskih domova iz celog regiona na jednom mestu

PLANINARSKI DOMOVI REGIONA



forum

Putovanja, planinarenja, najave akcija, kupi-prodaj, izveštaji sa akcija...

Stare brojeve magazina „Moja planeta” možete skinuti sa Internet adrese:

www.mojaplaneta.net
na linku ARHIVA



EXTREME SUMMIT TEAM



Distributer: magazin „Moja planeta”
Karte možete naručiti na e-mail:
magazin@mojaplaneta.net

Potrebno je da nam pošaljete vaše ime, prezime, adresu, koju kartu želite i koju količinu naručujete.

IRSKA

→ UKRATKO O...

U Irskoj postoji velika mreža pešačkih i biciklističkih staza koje su dostupne za sve sportiste i ljubitelje prirode (National Waymarked Trails). Staze su dužine od 20 km do preko 200 km, koje se prelaze iz više dana. Tu su i kratke rekreativne kružne ture. Sve staze su dobro obeležene i sa postavljenim znacima. Postoje jednodnevne i višednevne pešačke staze, neke vode pored obale, neke ka centralnom delu zemlje, pored reka, kroz šume od polu-urbanih do veoma udaljenih područja Irske. „Off road“ biciklističke rute variraju od onih za rekreaciju, po uglavnom ravnom terenu, do zahtevnih staza za brdski bicikl. Postoje i ture po dobro trasiranim i uređenim stazama, takođe od rekreativnih do zahtevnijih. U Irskoj su takođe su razvijeni jahanje konja i vožnja kanua.

Pešačke staze U IRSKOJ

Kategorije staza

- **Pešačke staze:** markirani pešački putevi
- **Biciklističke Off-Road staze:** nezahtevne staze, pogodne za rekreaciju i porodice.
- **Biciklističke On-Road staze:** obeležene biciklističke staze i javni putevi.
- **Biciklističke staze za brdski bicikl:** obeležene staze pogodne isključivo za brdski bicikl i tehničke staze.
- **Pešačko-biciklističke staze:** obeležene staze koje koriste i pešaci i biciklisti, neki ih zovu i zelene staze.
- **Staze za jahanje konja:** obeležene staze za jahanje konja
- **Kanu staze:** vodene rute za kanu,ajak i ostala plovila.



10 najatraktivnijih staza u prirodi u Irskoj

1. The Kerry Way

The Kerry Way je jedna od najpopularnijih pešačkih staza u Irskoj. Može se nazvati i istorijskom stazom jer pešaka vodi preko starih napuštenih puteva pravljenih za prva vozila i kočije. Na stazi ćete imati divan pogled na poluostvo Iveragh. Delom ćete proći i starim „putem maslaca“ koji je u 18. veku korišćen da bi puter bio dopreman brodom iz Kenmara u London. Deo flore i faune je sub-tropski. Duž puta ćete videti ogromne paparati, palme, rododendron i žute irise. Postoji puno pešačkih puteva u ovoj oblasti, a neke plaže izgledaju magično kao da su na Karibima.



2. Beara Way, County Kerry

Tehnički, Beara Way je nastavak staze The Kerry Way, ali je mnogo mirnije i tiše mesto za odmor koje nudi raznovrsne prirodne lepote. Cela staza je duga skoro 200 km, ali vi ćete izabrati koji deo puta ćete slediti. Hodaćete preko niskih zaoblenih brda, starim putevima i pored napuštenih rudnika. Poznate seoske staze čine 38% rute. Tu je i dramatična stenovita obala odlična za vikend boravak u prirodi.



3. Connemara Way, County Galway

U pitanju je kraća staza u odnosu na prethodnu (80 km) počinje u mestu Oughterard, a završava u County Mayo. Ovo je jedan od najmirnijih krajeva Irske. Duž ovog puta možete videti valovita peščana brda, tresetišta i zalive. Samo 30% staza su markirane. Budite pripremljeni, u ovoj oblasti je velika godišnja količina padavina.



4. The Dingle Way

Staza je dugačka ukupno oko 180 km i nije tehnički zahtevna. Ona jedna od prvih proglašanih Nacionalnih pešačkih ruta. Staza ide preko sporednih seoskih puteva i plaža. Najdramatičnije deo hodanja je spust od nekih 400 m prelazeći planinu Brandon između mesta Ballydavid i Cloghane. Staza se dalje pruža pored planine Slieve Mish koja se pruža 65 km duž Atlanskog okeana. Ovde se nalazi puno ostataka civilizacije iz ranohrišćanskog perioda, megalitski nadgrobni spomenici, stare kolibe, isposnice, visoki krstevi pored puteva... Možete videti divne bele peščane plaže sa umerenom klimom, zbog Golske struje i obilje jarkih boja flore. Seoski putevi pokrivaju 40% staze.



5. The Sheeps Head Way, County Cork

The Sheeps Head Way počinje u mestu Bantry i vodi vas na put po poluostrovu Sheeps Head. Cela staza je duga oko 90 km. Cork je spektakularno lepo mesto koje rado posećuju turisti, ali i lokalno stanovništvo. Duž staze ima nešto malo penjanja, ali uglavnom je to hodanje po grebenu i duž obale. Teren je vrlo raznih i ocenjen je kao srednje zahtevan.



6. The Wicklow Way

Staza The Wicklow se proteže 135 km kroz Wicklow planine, pa sve do predgrađa Dablina. Ovo je jedan od najboljih pešačkih puteva u jugozapadnoj Irskoj, ako želite da osetite na kratko atmosferu irskog sela, a odseli ste u gradu. U centralnom delu staza prolazi kod Nacionalni park, koji treba obavezno posetiti. Staza sledi stari vojni put koji su u ranom 19. veku izgradili Englezi. On vodi ka ruralnijim delovima zemlje gde su se nekada krili irski pobunjenici. Wicklow je još poznat i kao „Bašta Irske“, sa bujnim dolinama i planinama koje vas neće razočarati. Oko 20% staze je pokriveno seoskim putevima.





7. Antrim Hills Way, County Antrim

Ovo je kratka staza od samo 35 km i nije zahtevna. The Antrim Hills staza prolazi bujnim livadama, tresetištima i poljima mimo utabanih staza, gde se nalaze stada krava i ovaca. Ona zatim dolazi do obale mora gde se nalazi „Prolaz divova“ (the Giant's Causeway), i velika kolonija morskih ptica na ostrvu Rathlin i ruine zamka Dunluce. Staza počinje u selu Glenarm, a završava u selu Slemish.



8. The Glen of Aherlow, County Tipperary

Ovaj put se nalazi između planina Galtee i brda Slievenamuck. Staza nudi sve - od kratkih rekreacionih šetnji duž obale reke, do zahtevnijeg hodanja kroz planinu Galtee na kojoj treba posetiti jezera Curra i Muskry, gde se pruža fantastična panorama. Možete odavde videti i jezera Corrie, drvene kolibe, planinske potoke i tresetišta.



9. The Slieve Blooms, County Laois and County Offaly

Najbolji način da se opiše ova staza u unutrašnjosti Irske je ruralna i netaknuta. Prolazi kroz Slieve Bloom planine. U srcu planine se čuju samo vetar i raznoliko pevanje ptica. Kružna staza se pruža 55 km preko ravnice, pa se vraća nazad u zaštićeno područje u planini. Najviša tačka ove oblasti je Arderin na kojoj ćete biti nagrađeni fantastičnim pogledom na okolinu. Kada je vedro vreme, odavde se mogu videti najviši vrhovi sve četiri irske pokrajine: Lugnaquilla u pokrajini Leinster, Mweelrea u pokrajini Connaught, vrh Carrauntoohil u pokrajini Munster i Slieve Donard u pokrajini Ulster.



10. The Burren, County Clare

The Burren je oblast od 800 km² čija su polja prošarana slojevima krečnjaka. Proteže se od mesta Galway preko mesta Clare pa sve do Atlanskog okeana. Ovde se nalazi raznolika i vrlo neobična priroda, ima dosta reka ponornica koje nestaju u krečnjačkom terenu i mreža škrapa i pećina. Sa druge strane na delovima terena se nalaze bujni pašnjaci, pa zatim u kamenim džepovima neobičnih oblika rastu i uspevaju jedna pored druge i alpske i mediteranske biljke. Ovaj region nudi brojne kratke kružne staze, ali dugačke rute za ambicioznije ljude.





REGISTRACIJA DOMENA

ir, com, org, net, tv, mo
pomoć pri transferu domena
WHOIS zaštita domena
SSL sertifikati



VPS SERVERI

veoma brzi SSD diskovi
jednostavan kontrolni panel
garantovani resursi
automatski backup



DEDICATED SERVERI

jednostavan kontrolni panel
automatski backup
managed ili unmanaged
99.9% uptime



VRHUNSKA PODRŠKA

Offsite backup jednom nedeljno
24/7/365 monitoring i optimizacija servera
Baza znanja sa detaljnim uputstvima
Proaktivni monitoring sajta



BESPLATNA MIGRACIJA

prebacujemo fajlove, baze i skripte
zadržavate sve podešavanja
bez prekida u radu sajta
uvek možete proveriti status

adriahost

Najbolji poslovni hosting u Srbiji

www.adriahost.rs prodaja@adriahost.rs 011 41 42 888

Bjelasica i Komovi, Nacionalni park „Biogradska Gora”

Razmer: 1:60.000

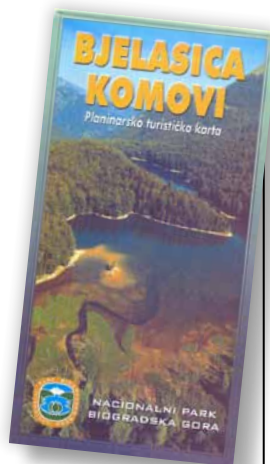
Format: 66 x 94 cm

Format savijene: 12 x 23 cm

Opis: Na planinarsko-turističkoj karti planina Bjelasica i Komovi prikazana je granica nacionalnog parka Biogradska Gora sa granicom zaštićenog područja.

Na poledini karte date su turističke informacije sa fotografijama i tekstovi o planinama Bjelasici i Komovima, nacionalnom parku i gradovima Kolašin, Bijelo Polje, Mojkovac, Berane i Andrijevica, koji se nalaze na obodu planine Bjelasice.

Cena: 450 din. + PTT



Stara planina, park prirode

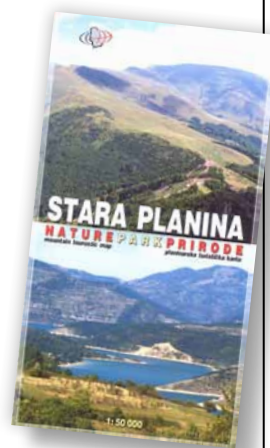
Razmer: 1:50.000

Format: 67 x 96 cm

Format savijene: 12 x 23 cm

Opis: Na planinarsko-turističkoj karti područja Stare planine i Pirota prikazano je područje parka prirode Stara planina sa granicama rezervata I i II stepena zaštite i lokacijama turističkog sadržaja. Na poledini karte date su fotografije i podaci na srpskom i engleskom jeziku o odlikama oblasti Stare planine, flori, fauni i vegetaciji ovog područja i turističkim objektima i izletištim. U prilogu je data karta područja parka prirode i turističke regije u sitnijoj razmeri.

Cena: 450 din. + PTT



Nacionalni park „Tara”

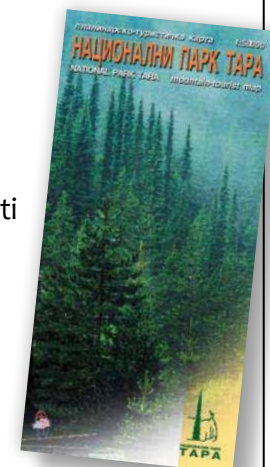
Razmer: 1:50.000

Format: 75 x 60 cm

Format savijene: 12 x 25 cm

Opis: Na planinarsko-turističkoj karti prikazano je područje nacionalnog parka Tara sa rezervatima prirode, planinarskim i pešačkim stazama i turističkim sadržajem. U prilogu su date fotografije pojedinih vrsta biljaka i životinja. Na poledini karte dati su plan grada Bajina Bašta i karta Šarganske osmice, kao i fotografije sa pratećim tekstom poznatih turističkih izletišta.

Cena: 450 din. + PTT



Nacionalni park „Kopaonik”

Razmer: 1:40.000

Format: 60 x 75 cm

Format savijene: 12 x 25 cm

Opis: Na planinarsko-turističkoj karti prikazano je područje nacionalnog parka Kopaonik sa granicom zaštićene zone, granicama prirodnih rezervata (I stepen zaštite) i granicama područja II i III stepena zaštite. U prilogu je dat plan naselja Suvo Rudište sa prikazom pravaca ka okolnim planinama. Na poledini se nalazi karta skijališta Kopaonika, karta geografskog položaja Kopaonika i karta turističkog područja Kopaonika, kao i odgovarajući tekst o Kopaoniku na srpskom i engleskom jeziku.

Cena: 450 din. + PTT



Rajac, planinarsko turistička karta

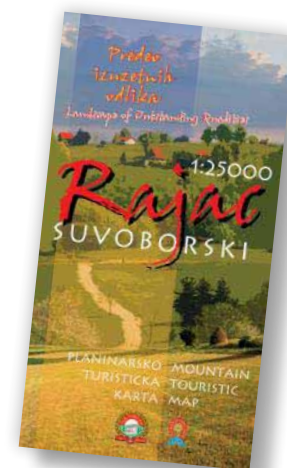
Razmer: 1:25.000

Format: 96 x 67 cm

Format savijene: 12 x 22 cm

Opis: Planinarsko turistička karta Rajca izrađena je u saradnji sa Planinarskim društvom „Pobeda” i na njoj je prikazano šire područje Rajca: od Ljiga na severu do Koštunića na jugu i od Struganika na zapadu do Boljkovca na istoku.

Cena: 450 din. + PTT



RADAN i okolne planine, planinarsko turistička karta

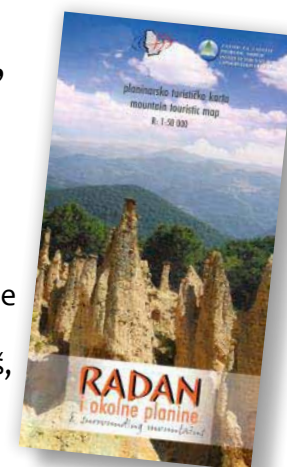
Razmer: 1:50.000

Format: 96 x 67 cm

Format savijene: 12 x 22 cm

Opis: Na karti je prikazano područje planine Radan planine i okolnih planina. Označeni su Đavolja varoš, Caričin grad i Prolom Banja sa turističkim objektima, stazama zdravlja i lovištima. Na poledini karte dati su osnovni podaci o prirodnoj i kulturnoj baštini i turističkim objektima na tom delu Srbije na srpskom i engleskom jeziku sa odgovarajućim fotografijama.

Cena: 450 din. + PTT



Suva planina i Svrljiške planine, planinarsko turistička karta

Razmer: 1:55.000

Format: 96 x 67 cm

Format savijene: 12 x 22 cm

Opis: Na karti je prikazana Suva planina i Svrljiške planine sa prirodnim i kulturnom baštinom, turističkim objektima i obeleženim planinarskim stazama. Na poledini karte se nalaze fotografije sa odgovarajućim tekstom na srpskom i engleskom jeziku.

Cena: 450 din. + PTT



Valjevske planine, planinarsko turistička karta

Razmer: 1:50.000

Format: 96 x 67 cm

Format savijene: 12 x 22 cm

Opis: Na karti je prikazano područje Valjevskih planina sa prirodnim i kulturnom baštinom i turističkim sadržajem. Na poledini karte date su fotografije sa odgovarajućim tekstom na srpskom i engleskom jeziku.

Cena: 450 din. + PTT



Divčibare, planinarsko turistička karta

Razmer: 1:6.500

Format: 96 x 67 cm

Format savijene: 12 x 23 cm

Opis: Karta je izrađena na ortofoto podlozi sa prikazom turističkog sadržaja, planinarskim stazama, označenim vidikovcima i dr. Na poledini karte dat je tekst sa fotografijama o turističkom sadržaju na srpskom i engleskom jeziku.

Cena: 450 din. + PTT



Nacionalni park „Fruška gora”

Razmer: 1:60.000

Format: 96 x 55 cm

Format savijene: 12 x 25 cm

Opis: Na planinarsko-turističkoj karti prikazano je područje nacionalnog parka Fruška Gora sa granicom zaštićene zone, granicama I, II i III stepena zaštite. Na poledini karte nalaze se informacije o Fruškoj Gori i Sremskim Karlovcima sa fotografijama.

Cena: 450 din. + PTT



Vlasina, predeo izuzetnih odlika

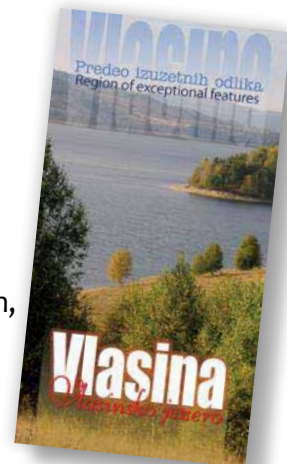
Razmer: 1:30.000

Format: 97 x 96 cm

Format savijene: 12 x 22 cm

Opis: Karta prikazuje područje Vlasinskog jezera sa širim okruženjem, zaštićeno krajem 2005. godine kao predeo izuzetnih odlika „Vlasina” i kategorisano kao prirodno dobro od izuzetnog značaja za Srbiju. Na poledini karte dat je tekst na srpskom i engleskom jeziku sa podacima o ovom predelu.

Cena: 450 din. + PTT



Stari Begej - Carska bara, specijalni rezervat prirode

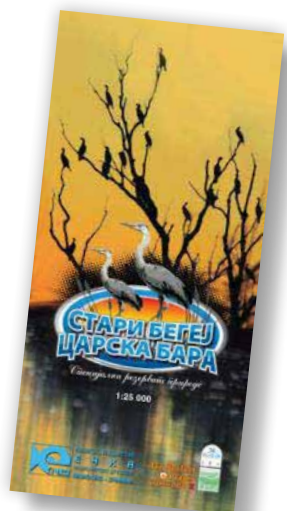
Razmer: 1:25.000

Format: 80 x 62,5 cm

Format savijene: 10 x 21 cm

Opis: Na karti je prikazano područje specijalnog rezervata prirode Stari Begej - Carska bara i ribnjaka Ečka. U prilogu su date fotografije biljnog i životinjskog sveta. Na poledini karte date su fotografije sa podacima o području rezervata i režimima zaštite, prirodnim i kulturno-istorijskim vrednostima područja i turističkom ponudom za posetioce.

Cena: 450 din. + PTT



MANASTIRI I CRKVE, Srbija, Crna Gora, Bosna i Hercegovina

Razmer: 1:600.000 / 1:420.000

Format: 96 x 67 cm

Format savijene: 12 x 18 cm

Opis: Na karti Srbije i Crne Gore i karti Bosne i Hercegovine (na poledini) prikazani su svi značajniji manastiri i crkve.

Cena: 450 din. + PTT



Dunavom kroz Srbiju, turistička karta

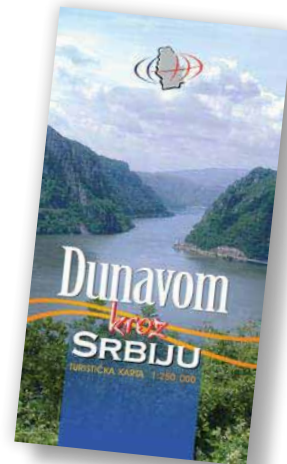
Razmer: 1:250.000

Format: 96 x 23 cm

Format savijene: 12 x 23 cm

Opis: Na karti je prikazan tok Dunava kroz Srbiju iz dva dela: od Mađarske granice do Smedereva i od Smedereva do ušća Timoka.

Cena: 450 din. + PTT



Distributer:

magazin „Moja planeta”

Karte možete naručiti na e-mail:
magazin@mojaplaneta.net

Potrebno je da nam pošaljete
vaše ime, prezime, adresu,
naziv karte koju želite i koju
količinu naručujete.

Kajakom kroz KORNATE

Zahvaljujući prijatelju i kolegi triatloncu pružila mi se dragocena šansa da na najbolji način osetim prostor sa vode. Zimus smo veslali po livadama poplavljene Obedske bare. Bila je to uvertira za daleko ozbiljniju morsku avanturu...



Kornati su arhipelag impresivne gustine i razuđenosti. Čak 140 ostrva i ostrvaca iz ptičje perspektive izgledaju kao raj na zemlji. Međutim dole među njima, stvari izgledaju potpuno drugačije. Kornati su surovi predeo bez stalnih naselja, struje i vode, pust dalmatinski kamenjar, gde ne raste i ne uspeva gotovo ništa. Čar ovog prostora leži u njegovoj nepristupačnosti, izolovanosti i netaknutoj morskoj divljini.

Da bi ga osetili u potpunosti, Kornate obilazimo morskim kajacima. Moj saputnik je Aleksandar Bzdušok, kolega triatlonac, avanturista i iskusni kajakaš. Naš zimski vodeni izlet u Obedsku baru je poslužio kao proba za ovaj ambiciozan poduhvat.

Za tri dana, prešli smo 40 nautičkih milja (x1,85 = 72 kilometra). Prošli smo pored 30 različitih ostrva. Iskricali smo se na samo pet od njih: Levrnaka, Mana, Panitula, Lavsa i Kornat. Oštro kamenje i nepristupačan teren na većini mesta ne dozvoljavaju siguran pristan morskom kajaku.

Za prilaz celom arhipelagu izabrali smo zaliv Telašćica na susednom Dugom otoku. Telašćica i Kornati su kao pozitiv i negativ: Telašćica je dubok i zatvoren zaliv sa mirišljavom borovom šumom, slanim jezerom i mirnim morem - pitomo okruženje nasuprot morskoj pustinji Kornata na koju se nadovezuje.

OKVIRNI PLAN DELOVANJA

- **Prvi dan:** Stići do Dugog Otoka i prenočiti u Telašćici.

- **Drugi dan:** Non-stop veslanje do središta arhipelaga - Otok Levrnaka (oko 16 km). Pauza na peščanoj uvali Lojena. Potom „Island-Hopping“: Mana, Veli Rašip, Piškera? Do večeri stići do Otoka Lavsa (ca. 35 km).

- **Treći dan:** Za sada bez jasnog plana - veslanje u smeru nazad ka Telašćici sa noćenjem negde bliže njoj.

- **Četvrti dan:** Povratak na polaznu tačku, pakovanje opreme, trajekt i povratak kući.

PRVI DAN

Dugi Otok. Telašćica.

Od Zadra do Brbinja na Dugom Otoku trajekt ide tri puta dnevno, putovanje traje 1 h i 40 m. Od Brbinja do Salija ima oko pola sata vožnje. Pre ulaza u mesto Sali je putokaz za Telašćicu.

Stigli smo u popodnevnom satima i dali se u potragu za zgodnim mestom za kamp, gde bi posle ostavili auto i sutradan ranom zorom napali Kornate.

Uvala Jaz nam se učinila idealnom za tu priliku.

DRUGI DAN

Uvala Jaz - Telašćica - Vela i Mala Sestrica - Velo Šilo - oko Levrnake - Borovik - Mana - Mali Rašip - Veli Rašip - Piškera (spoljnom stranom) - Panitula - Klobučar - Gustac - Lavsa.

Noć je kratka. Dižemo se u 4,30. Čekao nas je običan posao pakovanja opreme u kajake i spremanje za polazak. Šatori, sidro, rezervno veslo, zalihe vode i



hrane, garderoba za kajak, penjanje, spavanje, foto-aparati, objektiv, stativ, torbica za prvu pomoć... Inventar je poduži. Aca je obezbedio zaista vrhunska plovila za ovu priliku. Morski kajaci tipa „Ysaac“ važe za najbrže i najpouzdanije u klasi.

Krećemo u pola šest ujutru i izlazimo iz zaliva nakon sat i po veslanja. Sa desne strane prepoznajemo Malu i Velu Sestricu sa svetionikom. Veslamo spoljnom stranom otoka Velo Šilo i gađamo kurs ka Levrnaki. U orijentaciji pomaže karta na Garminovom GPSMAP64 uređaju sa Topo-Adria mapom.

Nakon dva i po sata stižemo do Levrnake. Ali sa unutrašnje strane. Kako je naš cilj peščana plaža na spoljnoj strani, potrebno je zaobići ovu „pravu hobotnicu od ostrva“. To je vrlo čest slučaj na Kornatima - zemljouž je dug svega par desetina metara, a vodenim putem u pitanju su kilometri.

Oko devet časova konačno stižemo na prvo privremeno odredište. Prešli smo 19 kilometara za tri sata veslanja praveći minimalne pauze. Uvala je rajski i kako će se ispostaviti, predstavlja izuzetak u odnosu na druga daleko manje gostoljubiva ostrva.



Nakon odmora i kupanja na Levrnaki, naš sledeći cilj je Mana, do koje ima još nekih 40-tak minuta veslanja. Mana je surova, mistična i potpuno spektakularna. Mana su Kornati u malom. Nudi fantastične poglede, strme klifove i mističnu ruinu na litici uz otvoreno more.

Zaista nesvakidašnje mesto kome želimo da se posvetimo duže i više. Danas nam je vreme ograničeno, jer hoćemo da dosegemo dalje. Talasi se polako podižu a vrućina je sve jača.



Nastavljamo dalje pored Malog Rašipa i Rašipića sa idejom da naš sledeći odmor bude na susednom Velom Rašipu. Karta obećava sigurnu uvalu, ali u stvarnosti nije tako. Kada smo prišli Velom Rašipu primećujemo da je bezbedan pristup kajakom obali prekomplikovan. Nacrtano sidro na karti očito važi za jedrilice ali ne i za kajak. Ne preostaje ništa drugo nego da nastavimo da veslamo. Polako nas sustiže umor.

Moramo da guramo dalje. Idemo spoljnom stranom Piškere - levo klifovi, desno pučina. More samo što ne zapeni. Na GPS-u nema naznaka, ali po sećanju sa papirne nautičke karte ubeđen sam da moramo

kad tad naići na marinu za jedrilice. Ona se konačno ukazuje na vidiku. Uskoro uplovljavamo u sigurnu luku i plitko more. Laknulo nam je. Do krajnjeg odredišta Lavse sada nema još puno, tri kilometra po GPS-u.

Nastavljamo dalje. Pravimo krug oko Lavse, prolazimo pored Klobučara, pravog gorostasa sa klifovima visine preko 70 metara. Nakon sedam sati veslanja uplovljavamo u mirnu uvalu na Lavsi sa unutrašnje strane. Prešli smo 40 kilometara. Zasluženi odmor, okrepa, kupanje i priprema kampa za noćenje na magičnom mestu.

Tek što smo plegali u šatore, primećujemo da

napolju seva. Vetar u pojačanju. Nebo je međutim i dalje vedro i zvezdano. O čemu se radi? Na Velebitu je očigledno nevreme. S obzirom da su Kornati podalje od kopna, uticaj nevremena se ne oseća u tolikoj meri. Od jakog ciklonskog polja nad planinama odvajaju se manji lutajući cikloni koje lokalci zovu „nevjerini“. Njih valja izbeći.

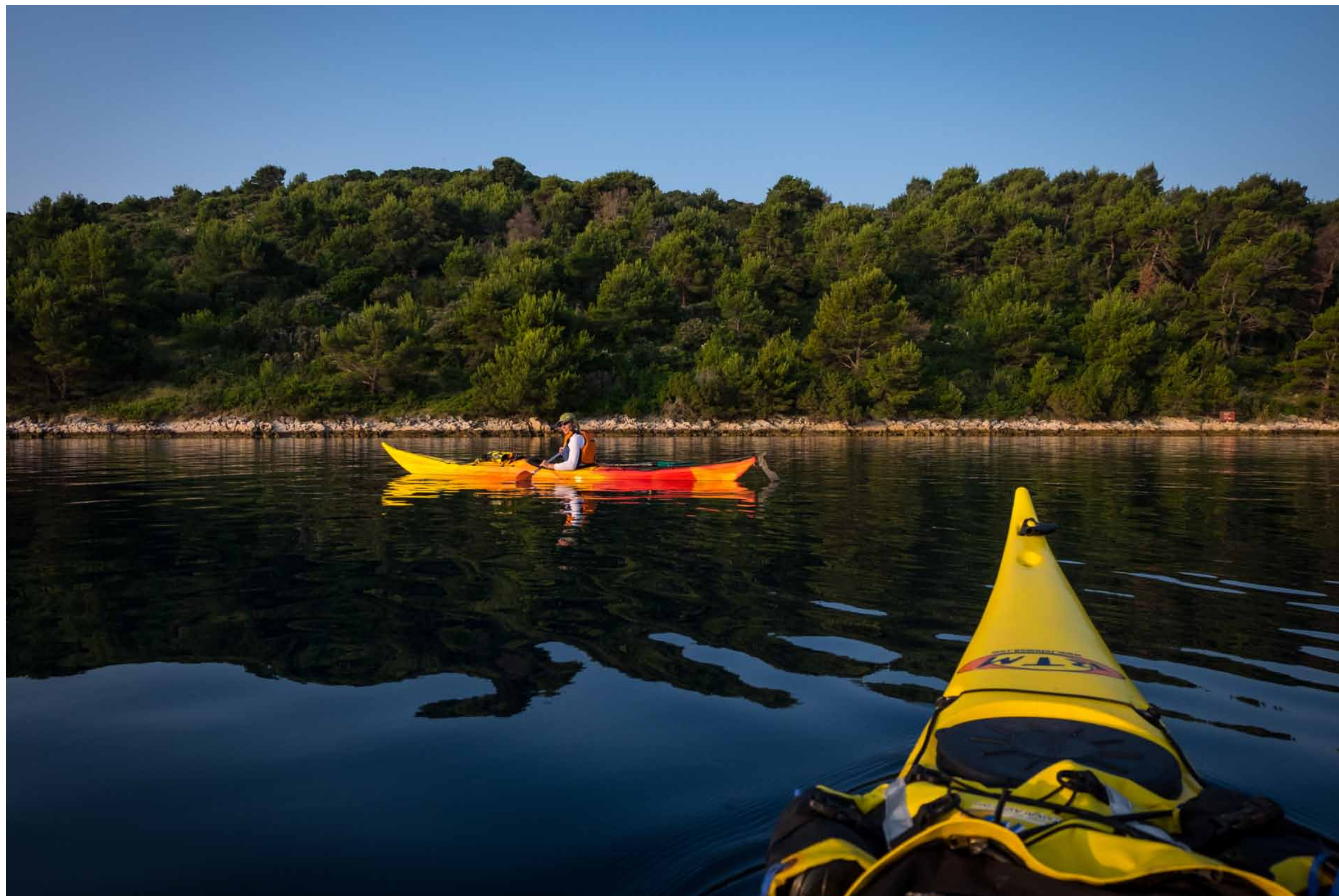
Kao i u planini leti, najsigurniji period dana za kajak na moru je rano jutro, u osvit zore. More je mirno, veslanje je uživanje. Atmosfera je stabilnija, a verovatnoća za susret sa nevjerinom manja. Nema vrućine. Zato smo svaki dan ustajali već oko 4,30 kako bi maksimalno iskoristili prednosti jutra.

TREĆI DAN

Lavs - Piškera (unutrašnjom stranom) - Mali Rašip - Veli Rašip - Mana - Borovik - Levrnaka.

Mana je ostavila jak utisak prethodnog dana, tako da odlučujemo da se prvo vratimo tamo. Koristimo jutarnju bonacu i veslamo po ulju. Čisto uživanje. Ne osećamo umor od prethodnog dana.

Na Piškeri zatičemo primerak tipičnog kornatskog zida. Pusto, a pregrađeno ostrvo je vrlo neobičan prizor. Čemu zid? Stanovnici Murtera i Dugog otoka, koji su katastarski vlasnici kornatske zemlje, koristili su posede za ispašu stada. Ovce bi ostavljali same u divljini, more je sprečavalo njihov beg, a zidovi su bili







neophodni da ne odu kod komšije. I dan danas ovce nastanjuju neke od ostrva, pre svega veliki Kornat.

Nakon dva sata veslanja sa Lavse, uplovjavamo u kamenu uvalu na Mani. Erozijska je skoro izjela ovo ostrvo, čija jedna polovina je potpuno gola, lišena bilo kakve vegetacije. Veli Rašip, Klobučar i Manu krase strmi klifovi okrenuti pučini.

Jučerašnji dan je bio izrazito naporan. Danas ne želimo mnogo da veslamo. A i vrućina je nesnosna. Treba sačuvati i nešto snage za sutrašnji povratak. Čini nam se da nema boljeg mesta za odmor od susedne Levrnake, gde se prebacujemo već oko podneva.

Osim spektakularne pešćane uvale, na Levrnaki se

nalazi i atmosferska konoba, uređen kamp, a more je kristalno čisto. Ne možemo da odolimo ovom „all-inclusive“ komforu i odlučujemo da tu dočekamo sledeće jutro.

U sumrak, kada je prošla vrućina, obilazimo i vrhove ovog ostrva koji nude panoramske poglede za pamćenje.

ČETVRTI DAN

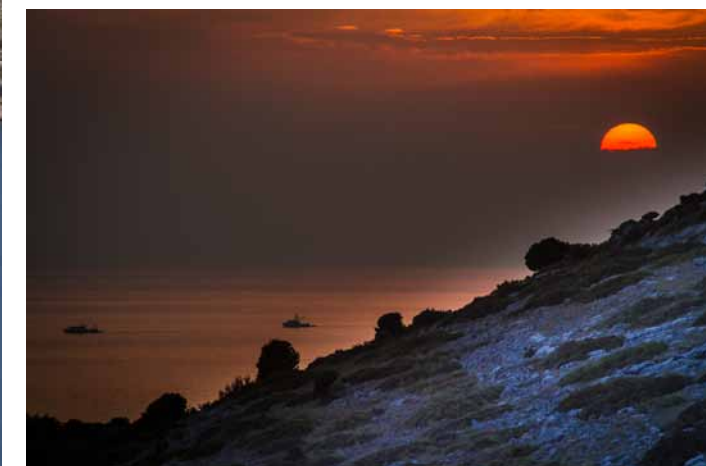
Levrnaka (spoljnom stranom) - Mrtvac - Oblučan - Velo Šilo (unutrašnjom stranom) - Kornat - Katina - Telašćica.

Ponovo se podižemo rano kako bi „veslali po ulju“

uživali u jutarnjoj hladovini i stigli na vreme nazad u Telašćicu. Osim kratke pauze na Kornatu, veslamo lagano ali neprekidno. Za nepuna tri sata i pređenih 18 kilometara stižemo na polaznu tačku. Misija je ispunjena!

Ozareni postignutim, ponovo prepakujemo opremu i pripremamo kajake za transport nazad kući. Ostaje nam još par sati vremena da istražimo Telašćicu. Prošetali smo do klifova Dugog otoka, videli slano jezero Mir i posetili rezervat autohtone sorte magaraca - simbola Dalmacije.

Imali smo mirno more i osetili neobičan prostor na najneposredniji mogući način - u sporom ritmu kretanja kroz vodu isključivo snagom sopstvenog tela.



ODGOVORI NA PITANJA KOJA MOGU USLEDITI **Kakvo je iskustvo potrebno za ovakav tip avanture?**

Vozili smo morske kajake kako bi se kretali brže i efikasnije kroz vodu. Ovakav tip kajaka je uži i nestabilniji od „jezerskog“ turističkog kajaka. Recimo da je prelaz na morski kajak sličan prelazu na time-trial bicikl sa drumskog bicikla. Radi bržeg kretanja kroz vodu, morski kajak poseduje krmu kojom se upravlja pomoću nožnih pedala.

Da li je naporno veslati satima bez prestanka?

Sigurno da jeste. Mišići gornjeg dela tela treba koliko je to moguće da budu spremni da odgovore na ovakav izazov. Plivanje i kajak su aktivnosti koje se odlično dopunjuju. Vežbe snage u teretani takođe su jedna od opcija.

Ono što prvo počne da boli u kajaku to su mišići zadnje lože. Noge su konstantno ispružene, dok mišići gornjeg tela rade, mišići zadnje lože neprekidno su istegnuti. Za dugo veslanje, potrebno je da i ovi mišići budu gipki. Nama je to nedostajalo, tako da su pauze posle par sati veslanja bile neminovne. Opet je zgodna analogija sa dugim vožnjama bicikla, gde prvo krene da boli periferija a ne noge koje emituju snagu.

TEKST I FOTOGRAFIJE:
NEBOJŠA ATANACKOVIĆ,
AUTOR BLOGA
WWW.NESTVARNA.NET

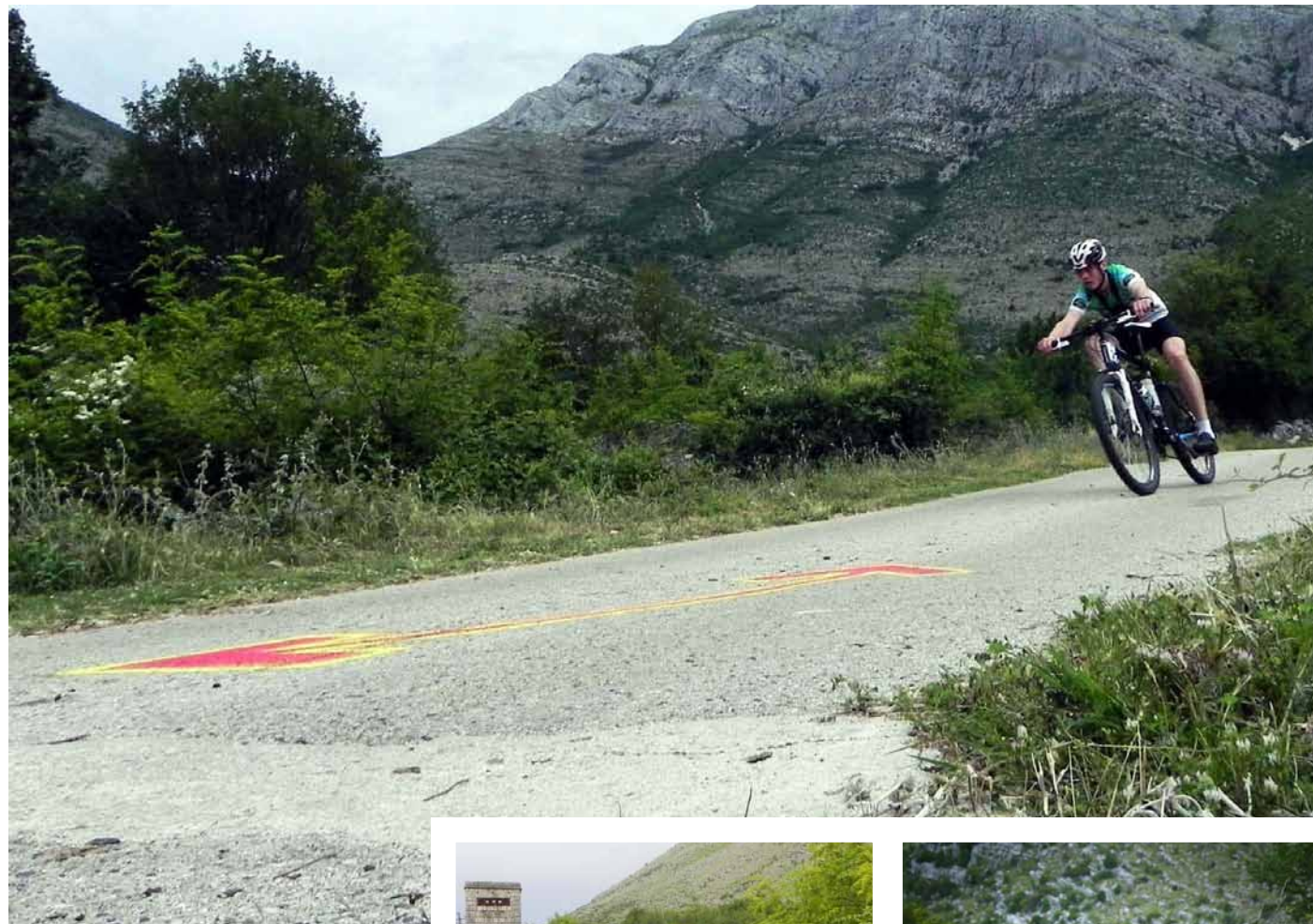
MTB vikend pod Bjelasnicom

Za sirac sira

ŽAKOVO 2016.

*Više od trideset takmičara odazvalo se pozivu
Biciklističke sekcije **Planinarskog društva**
„Vučji zub“ iz Trebinja...*





Selo Žakovo, smješteno ispod planine Bjelasnice, dvadesetak kilometara sjeverozapadno od Trebinja, u nedjelju, 19. juna bilo je domaćin MTB trke „Za sirac sira - Žakovo 2016“. Trku je organizovala Biciklistička sekcija Planinarskog društva „Vučji zub“ iz Trebinja.

O tome kako je došlo do organizacije trke, podacima o stazi i drugim detaljima pisali smo u 55. broju našeg časopisa. Ovogodišnja trka se očekivala sa posebnim interesovanjem - slavio se mali jubilej - peta trka, očekivao se veći broj takmičara, a posebno - ko će izaći „na crtu“ prošlogodišnjem pobjedniku Milošu Mikiću i da li će neko „napasti“ njegov rekord.

Kao i do sada, organizatori su se svojski potrudili da budu dobri domaćini, da staza bude maksimalno pripremljena, očišćena, obilježena i osigurana. Trka je medijski najavljena i praćena. Pored članova „Vučjeg zuba“ učešće u trci uzeli su i biciklisti - „slobodni



strijelci“ iz Trebinja, takmičari iz Crne Gore, a konkurencija je maksimalno zaoštrena dolaskom deset članova Biciklističkog kluba „Mostar“ iz Mostara, od kojih neki redovno nastupaju na ovakvim takmičenjima. Kritike izrečene u prošlogodišnjem tekstu su izgleda imale efekta - na startu se pojavilo i pet pripadnika ljepšeg pola, spremnih da isprobaju svoje mogućnosti na tehnički zahtjevnoj stazi.

Posle registracije takmičara i podjele startnih brojeva, pojedini takmičari su odvezli probni krug kako bi se detaljnije upoznali sa stazom. Trka je startovala u deset sati, a sa starta je krenuo ukupno 31 takmičar - 26 u muškoj i pet u ženskoj konkurenciji.

Već nakon pedesetak metara, na čelo je izbio prošlogodišnji pobjednik Miloš Mikić (Triatlon klub „Nikšić“), dok ga je veći dio staze



pratio Toni Zorić (BK „Mostar“). U drugoj polovini trke, u vrtoglavom spustu kamenitim žakovskim sokacima, Zorić je pao, srećom prošao je samo sa lakšim posjekotinama, bez potrebe za medicinskom intervencijom i nastavio je da vozi, a Mikić je stekao osjetljiviju prednost, koju je do kraja trke još uvećavao, bukvalno leteći stazom.

Na kraju, Miloš Mikić je pobijedio ostvarivši vrijeme od 13:52,59

minuta; drugi je bio Toni Zorić, vrijeme 14:58,11. Treće mjesto osvojio je Nikola Vukasović, postigavši vrijeme od 16:07,68. Može se reći da je Vukasović na neki način iskoristio prednost domaćeg terena, obzirom da sa roditeljima, bakom, bratom i sestrom živi u Žakovu. Na taj način, Miloš Mikić je uradio nešto što je izgledalo maltene nemoguće - popravio sopstveni rekord za 1:39 minuta, dok je i drugoplasirani Zorić

postigao vrijeme bolje od starog rekorda. Istovremeno, Mikić je ostvario svojevrsan het - trik; vezavši tri pobjede u tri nastupa u Trebinju - prošlogodišnju pobjedu u Žakovu; prvo mjesto na trci „Vertikalni kilometar - trka u kamenu“ (Moja planeta, broj 59) i današnju pobjedu.

U ženskoj konkurenciji, trku su završile četiri takmičarke; dok je jedna odustala zbog tehničkih problema - pucanja pedale. Prvo mjesto





osvojila je Mirela Babić - Čučak vremenom 21:48, drugo Biljana Krtalić – 23:55 i treće Alma Galešić - Okić vremenom 27:17 minuta, sve tri članice BK „Mostar“.

U kategoriji do 15 godina, na stazi dužine oko 1.200 metara, prvo mjesto osvojio je Petar Spajić, drugo Marko Mijanović, treće Dejan Jegdić.

Po završetku trka, po tri prvo-plasirana takmičara iz svih kategorija dobili su medalje, pehare i grudu (kolut, sirac) autohtonog hercegovačkog sira. Specijalnu nagradu dobila je desetogodišnja Marija Milošević, jedina djevojčica koja se već drugu godinu takmiči

u kategoriji do 15 godina. Treba napomenuti da je, već po tradiciji, najstariji takmičar bio 72 - godišnji Vojo Prelević iz Trebinja.

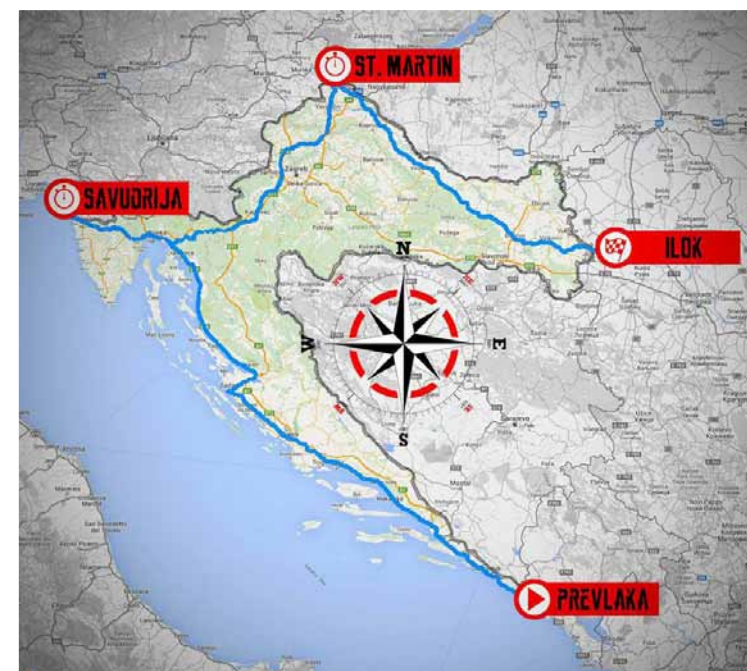
Takmičari nisu štedjeli riječi hvale na račun organizacije trke i staze, najavivši svoj dolazak sledeće godine. Nadamo se da će šesta trka okupiti još veći broj takmičara, posebno u ženskoj konkurenciji, da će se i neki čitalac ovoga teksta zainteresovati i zaputiti dogodne put Žakova, makar kao gledalac. Do trke „Za sirac sira - Žakovo 2017“ - sve najbolje uz pozdrav trebinjskih „zubića“ - DA SMO ZDRAVO!

MIROSLAV KOVAČEVIĆ



Hard & Beauty Cro

Hiljadu i četristo kilometara koje moram završiti u roku od 110 sati i 16.000 metara visinaca su karakteristike prve ultramaratonske trke Hard Cro. Hard, Harder, Hard Cro, suze i smeh - again...



„Hard Cro Race“ pravila

Hard Cro Race (HCR) se temelji na sledećem principu: voziti rutu prema vlastitom odabiru od starta do cilja najbrže moguće, samostalno, bez pomaganja drugih lica i pazeći na vremensko ograničenje. HCR nije etapna trka, to je zapravo jedna etapa na kojoj se sat ne zaustavlja, vreme teče od starta do cilja. Određene su obavezne kontrolne tačke na kojima se beleži vreme takmičara/ki, ali ruta nije zadata, kao ni mesta na kojima se takmičari/ke moraju zaustaviti kako bi se odmorili ili odspavali (to je proizvoljno). Ipak, u sklopu kontrolnih tačaka, na startu i cilju osigurani su kreveti, tuševi i hrana. HCR želi obezbediti jednake uslove svima kako bi se formirala lista ukupnog poretka (General Classification - GC). HCR insistira na tome da svi takmičari/ke, kako iz Hrvatske, tako i iz drugih zemalja imaju jednake šanse i uslove. Bilo kakva pomoć sa strane je strogo zabranjena, dakle to je osnovno načelo i smisao cele trke - samostalnost! HCR će se pratiti putem web-a, to je „do-it-yourself“ izazov s načelima poštenja uz poštovanja pravila, na vlastitu odgovornost i savest. Nema se šta izgubiti - osim svoje časti.

Frau Heike, Robert, Max, Ian, Ales, Davorin, Ivan, Simone... i tako 43 učesnika ukupno se odvažilo za jedan od najtežih ultramaratona u Evropi, a uz put i najlepši. Kako mi je pomogla Gabriela Andersen da stignem do cilja? Uživao sam u krajevima i mestima gde sam prvi put i za koje do tada nisam ni čuo i za čudo nisam se osećao izgubljen, jer su mi misli bile vezane za krajolik. I tako se trka pretvorila u predivno cikloturističko putovanje.

Za biciklističke ultramaratone važi: sve je u redu do starta, osim treme i male nervoze. Kada startuješ onda sve ide ili ne ide, ali mnogo zavisi od nas samih. Džaba trening i priprema, ako ne uradiš onako kako treba na trci. Tu si zbog sebe i zbog svog cilja, fokusiraš se samo na to i

uspeh je zagarantovan.

Do sada nisam vozio ultramaratone bez draftinga, tako da mi je to ličilo na individual TT u trajanju od nekoliko dana. Znači: nema do daske, već rasporediti snagu i - najvažnije, pametno iskoristiti pauze.

Jedna od bitnijih stvari je i teret. Šta i koliko poneti? Ne mnogo, ali ne ni ništa. Obavezno nosim čokoladice, energy barove i tečnost. Ne dozvoliti sebi da trpiš hladnoću ili glad, ne dozvoliti da nemaš pumpu ili osnovni alat i to samo da bi bio lakši! U svakom trenutku mora da ti bude udobno u opremi. Osnove popravke bicikla su osnove za učestvovanje na ovakvom događaju. Zaboravite ono - ma neće baš meni to da se desi.

Razlika između PBP (Paris-Brest-Paris - jedan od mojih prethodnih tekstova) i HC (Hard Cro)? Posle HC vidite da je PBP dečja igra. Ne podcenjujem PBP - naprotiv! To ne znači da opet neću voziti PBP, samo da se ljudi ne zanosе: „Ako sam mogao PBP mogu i HC“. Razlike: definisana i nedefinisana staza. Brevet i trka. Dužina, visinska razlika. Evo jednog važnog podatka: za četiri dana smo dva puta popeli Mont Everest. Vožnja u grupi i individualna vožnja. Četiri dana pričati samo sa sobom. Za pet dana HC - pola TCR (Transcontinental Race)

Na startu HC sam odmah shvatio: vrućina! Nisam dobro podesio prtljag i eto u startu maler. Posle 50-tak km stajanje zbog opravke.

Pored obale je lepo samo zbog atmosfere, ali ne i zbog gužve na putu, mada su vozači pažljivi. S druge strane, noću je toplije ako vozite tim putem, nego kopnom. Sve ima svoje prednosti i mane.

Psihički i fizički sam spreman. Nepoznat teren i zahtevna staza. No Drafting (nema pratnje, supporta i vožnje sa drugim takmičarem), ma idealno! Divno je što sam bio u mogućnosti da za relativno kratko vreme vidim i osetim priobalni i kopneni deo Hrvatske. Prio-



balni je lepo razvijen i uređen, podređen turistima. Da je turistička sezona već uveliko počela, može se primetiti po saobraćajnoj gužvi, ali ni jednog trenutka nisam bio ugrožen od strane motornih vozila. Svi su pažljivi i obazrivi. Verovatno su već navikli na cikloturiste i saobraćajne gužve.

Posle samo dvadesetak kilometara kreće razuđena obala i širok pojas primorsko-dinarskog krša, sa gradovima Dubrovnik i Šibenik koji je ujedno i najstariji nezavisni grad sa ove strane jadranske obale. Ko ide jadranskom magistralom imaće sve samo ne neinteresantan put. Posle Dubrovnika i aerodroma, gde vam avioni sleću tik iznad glave, najveće ushićenje na mene su ostavila polja školjki i velike crne bove. Prelazimo granicu koja je jedino dozvoljena i jedina komunikacija sa carinicima je koliko idete i njihov utisak o trci i dužini trke pre svega, njihova prijateljska nastojenost, kao i svih uz put koje srećem. Većina se prvi put susreće sa biciklističkim ultramaratonom, pa otud tolika zainteresovanost za priču.

Posle stotinak kilometra, raskrsnica i poslednja šansa za odabir rute: kopno ili obala!? Pala je odluka, skretanje na desno i juhuu! - kreću ozbiljniji usponi. Ali nisu oni problem nego vrućina, tako da od ozbiljnijeg ritma i kontinuiteta nema ništa i moranje da se staje na svakih dva sata i dopuni voda.

Ono što ne sme da se propusti, naročito po toj vrućini od 39 Celzijusa, koja nas je pratila, jeste da slušate svoje telo i instikt. Jer u delu koji je bio preda mnom nije bilo prodavnice po selima, a nalazimo se u planinama i čas je toplo, a čas hladno. Ja sam oko 21 sati dobio neku drhtavicu. Tresem se, a nije mi hladno, glava boli. Znači, pre dvadesetak kilometara sam napravio grešku, jer nisam jeo u mestu koje je imalo i prodavnicu i restoran, misleći da ću uskoro naići na sledeću. Ljudi u ovom kraju putuju i po 10 do 15 km do prodavnice. Pada noć i oblačim se kao da je kasna jesen. Hladno je, temperatura se spusta na svega 10 do 12 stepeni, na pojedinim delovima i osam. Oko 23 sati, kao po dogovoru, ulazim u jedan kafić. Kafe nema, jer je aparat opran, radno vreme završeno, ali zato šankerica mi kuva čaj koji mi daje da stavim u bidon, da imam za ovu hladnu noć. Napredujem lepim tempom, budući da ne volim da vozim nizbrdo, jer to znači vetar i zima. Nema nikakvih neprijatnosti, a noć mi se završava dolaskom u Sinj. I to ne zato što sviće, već zato što jedem vruć burek u 1,30 h. Dalje put vodi kroz šume i očekujem u Kninu da se desi čudo.

I desilo se, ali za mene neočekivano. Magla! Ceo grad je u magli. Očekivao sam da vidim buđenje jednog gradića, kako ljudi pospani idu na posao ili nekim svojim poslom. Kafa na pumpi i brz polazak, jer čeka uspon, kome nikad

kraja. Sve krivine, levo, desno, levo, i taman pomislim, nema više, a onda opet i opet i gore se penjemo, a kraja nigde. Koliko je vetrovito, pokazuje podatak da su tu napravili vetrenjače. Em uzbrdo, em vetar! Ma daj!

Sa strane litice prelepa šuma. Kasnije saznajem da je to zaštićeno područje i kao iz filma 50 nijansi, ali zelene. Šuma pretaje kao da je neko povukao liniju i počinje livada. Da li je moguće!? A gore hladnoća, oblačno i po koja kap kiše i zašto spuštanje niz planinu tako kratko traje!? Put vodi ka Lici, bez većeg izbora za doručak. Priroda je neverovatno lepa i sve je kao pod konac složeno. Sunce počinje da jače sija, vrućina u najavi i opet stajanje i osveženje.

Ulaz u Gospić sa strane koja se preuređuje i tipičan naglasak koji sam do sada imao prilike da slušam samo na filmovima ili serijama gde su glavni junaci Ličani. Teslin muzej. Gradić se ušuska negde u dolini i postao centar ovog kraja. Nažalost, put ne vodi kroz centar, koji se nazire niz ulicu.

Sad mi je nekako sve lakše. Razdaljinu delim na etape: do Otočca 50 km, oko dva sata, do spusta u Senj - 25 km oko jedan sat. Spust i večera u predivnom gradiću Senju, još jedan sat. Onda je blizu Rijeka i saznanje da je Učka - kučka. Rijeka je velik grad. Da li zbog doba dana, tj. noći sve mladi ljudi na ulici. Kroz Istru je bila juniorska trka koju sam poslednji put vozio nekih osamdesetih i - Istro, evo mene i tebe opet. Osim što je ovog puta rođena i prva anegdota „Hard Cro“ zvana „Prečac“. Na raskrsnici Ivan Heged i ja upoređujemo put po navigacionim uređajima, na njegovom ima prečica, tu samo desno i onda preprečimo 38 km barem za pola. Složili smo se. Prečica se sastojala iz penjanja. Brdo, brdo, brdo, brdo, 15%, 10%, 12%, brdo... Nikad kraja! Na kraju smo se ipak popeli. Ja sav besan, a na kraju Ivan kaže: „Samo još ova dva brda...“ Dalje nisam čuo. Besno rekoh: „Ja odoh nazad!“ Tako da ništa od dva sata vožnje preko brda do prečice. Ali, video sam opet kopnenu Istru i Ivane, hvala ti, na kraju mi čovek popravi i lanac koji je pukao.

Rešismo da obidemo Istru, sada kada smo već izgubili dva sata i meni je bilo predivno. Kratak odmor na KT i nazad, jer još pola nismo prešli. A čeka nas i ona Učka s druge strane! Ma sve je to za ljude. Večera u mađarskom

restoranu, izvlačenje iz Rijeke i put nas vodi do sledeće KT.

Druga anegdota je: „Niste najavili prenoćište“. Dakle, treća noć pregurana i osećaj da ipak moram odspavati makar dva-tri sata. Dolazimo u Delnice, jutro oko 2,30 h i na pumpi pitamo za prenoćište. Šalju nas ili u lovački dom ili hotel. Idemo u hotel, koji je zaključan, Davorin prelazi preko puta da dobije neku informaciju i dobije odgovor: „Pa niste se najavili!“ Hahahaha, pa koliko to oni imaju gostiju kada se moraš najaviti! Sva sreća te smo uspeali da probudimo momka iz hotela, koji nam je ponudio da odmorimo u foajeu hotela sa jednim gostom.

Jutro, pet sati - idemo dalje. Kada mi neko kaže Gorski Kotar, moja asocijacija je zima i kiša. A u stvari su jako lepe kuće i dvorišta. Žitelji su se stvarno potrudili da svoje kuće oboje u žive boje, sa ukrasima, a dvorišta sva uređena. Uz put, prvo Davorin, pa ja, nalećemo na jednu cikloturistkinju koja je bila na Krku i sad ide za Varaždin. Malo priče i motaj pedale.

Lepoglava - zatvor, komunisti, Tito, film „Stići pre svitanja“? Ne! Lepoglava - belo vino, porodica Habunek i njihov vinograd. Stari dvorac. Restoran iz koga se širi miris lignji. Totalno je druga asocijacija od one koje imam. Hrvatska me je oduševila svojom lepotom, a bicikl je pravo prevozno sredstvo kako da je upoznam i vidim.

Druga kontrolna tačka je priča za sebe Sveti Martin na Muri i hotel „LifeClass“, moj najomiljeniji cikloturistički centar na planeti. Neverovatan doček lokalnog biciklističkog kluba, ljubitelja biciklizma. Ljubaznost i profesionalnost. Pored želje da ostanem barem dan, posle dva sata moram da krenem. Kolena su mi jako otekla i bole, a ostalo je nešto oko 400 km. Stavljam led i uhvatim sebe da razmišljam da li i kako dalje. Čoveče, kažem sebi, odustajanje nije tvoja opcija i ne plaćaju te poreski obveznici. Znači napred, do kraja! I nema više brda do kraja!

Topla noć i uključujem Garmin koji me nepogrešivo vodi kroz mesta za koja prvi put čujem u životu. Levo, desno, pravo, okolo, ali Etrex mi daje sigurnost i uopšte ne razmišljam da li sam na dobrom putu ili ne. Uopšte se ne osećam da sam tu prvi put u nepoznatom. Misli mi lutaju kroz krajolik i mesta koja jako liče jedno na drugo. Realno skraćujem put kroz kraj gde sam sreo samo dva vozila.

Jutro, idemo dalje i dalje, a u najavi topao dan. I neka,



bolje nego kiša. U Donjem Miholjcu predivan doček, divnih ljudi, koji nas navode i pričaju gde je ko i dokle stigao. Uveliko smo već čuli priču o Maksu koji je već postao legenda u ovom kraju. Maks nailazi i krećemo. Čovek kao da do sada nije vozio kojom brzinom se kreće. Može se od Maksa dosta naučiti gledajući ga ispred sebe. Način vožnje, odmor, rehidracija. U razgovoru na pauzama shvatam koliko je smiren, svestan sebe i svakog trenutka, koliko je osvešćen, duhovan i pun pozitivne energije. Hvala kosmosu što me je upoznao sa Maksom.

Još četiri sata, tri, dva, jedan, kolena bole sve više i opet otići jako, naročito na delu od Vukovaca do Iloka, kreću suze, ali tu sam. Ne daj se Ivane! Misli mi lutaju kroz vinograde na koje nailazimo. Na kraju krajeva, ovaj kraj je i poznat po vinima. Nailazi i Milisav, koji viče: „Samo što nije cilj, samo još ova nizbrdica!“ Svaka uzbrdica - nov

bol, kadenca se smanjuje na 20 - 30, jedva okrećem. A onda mi na pamet pada maratonka Gabriela Andersen, koja ulazi u cilj na Olimpijadi 1984. i pada, ali je završila. Go, Ivan, go! Emocije naviru. Uz put mi je u glavi i drug sa PBP Saša. Eh, Sale, da mogu čuti barem dva tvoja vica sada. Nikad dužih pet kilometara. I najzad krivina na levo i hotel „Dunav“. Cilj, kraj muka i trke, kraj zadovoljstva na točkovima. „Hard Cro“, uspeo sam! Puknut lanac me nije sprečio, pa nisu ni otekla kolena da ne prođem kroz cilj u zadatom vremenu.

Divno druženje pre starta i posle cilja. Ljudi, vas 43, sudija i organizatori, želim da vas opet vidim sledeće godine, da opet delimo zadovoljstvo i muku. Nadam se da se opet vidimo na „Hard Cro No2“, jer se ultramarton pretvorio u Cikloturističko putovanje.

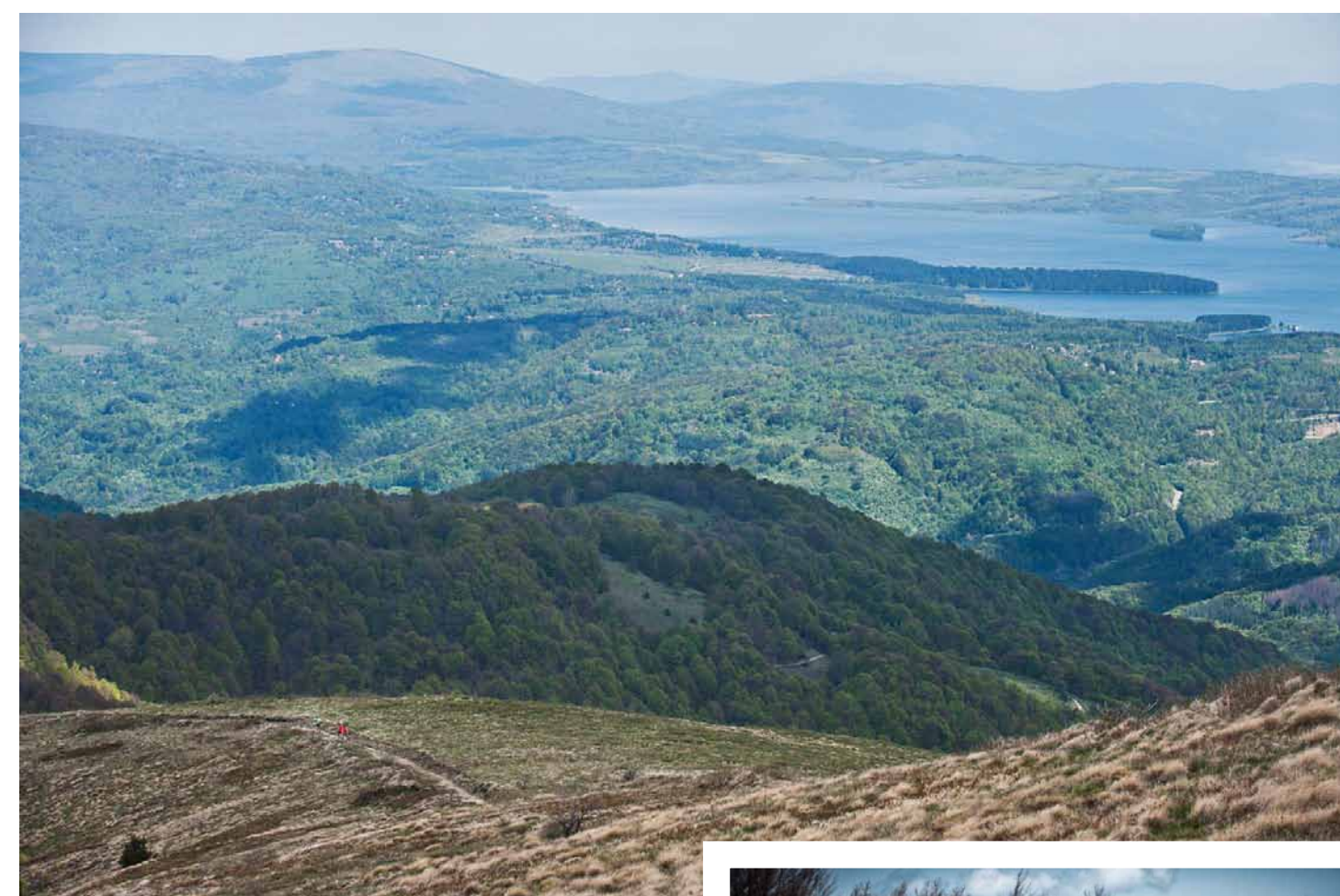
IVAN PUJA



Predeo izuzetnih odlika **VLASINSKO JEZERO** skyrunning kamp

Otkrijte kako je bilo na prvom kampu „nebeskog trčanja”. Predstavljamo vam učesnike i donosimo njihova iskustva...





Od 15. do 22. maja održan je prvi skyrunning kamp u Srbiji na Vlasinskom jezeru. Uslovi su bili i više nego odlični. Sjajan smeštaj, vrhunska hrana prilagođena sportistima, neograničena količina domaćih sokova, voća, kafe... Domaćini u Vlasinskim vrhovima bili su spremni na sve, vodilo se računa o svakoj sitnici a na raspolaganju su bili 24h bez pogovora. Profesionalan odnos ovog tipa retko gde ćete naći u Srbiji a pogotovo u planinsko-ugostiteljskim objektima.

Uprkos lošoj prognozi, vreme nas je ipak poslužilo. Nekako nas je kiša uvek zaobilazila, pa čak i ako padne za vreme treninga, bude slabog inteziteta. Tereni su stvoreni za kondicione pripreme, apartmani su na 1.250

mnv a vrhovi oko nas i preko 1.850 mnv. Asfaltni put uz jezero je ravan i ima oko 18 km, dok na Valjavici ka Strešeru ide ozbiljna „dangla“ ili ti vertikala od 1.100 m uspona u 10 km. U blizini je i fudbalski stadion i nismo ga zaobišli. Sve ostale staze su miks svega i svačega, pa možete birati a da danima ne prođete istim trejлом.

Naravno, po planu i programu svaki dan su bila dva treninga. Užine između i odmor. Večernji termini su bili bukirani za druženje i predavanja. Tu je prednjačio Bojan, kao što je Duško više vodio računa o učesnicima za vreme treninga. Najlepši ali i najduži trening je pao sredinom kampa. Jedan deo ekipe je išao 27 km sa nekih 1.100 m uspona dok je drugi deo ekipe išao

43 km sa 1.640 m uspona preko dva vrha - Strešer i Čemernik.

Generalno, ne treba puno pričati ni pisati o visinskim pripremama i ovakvim kampovima jer svi znamo manje više kako to izgleda. Razmena iskustva, prenošenje znanja, ispravljanje grešaka, redovan trening, ishrana, simulacija, rad na slabim tačkama, druženje i poboljšanje rezultata. Sve prave stvari su proste, samo treba držati do kvaliteta, nema velike filozofije. Dobar deo toga možete doživeti kroz slike, u razgovoru sa učesnicima a neke od utisaka možete pročitati u tekstu ispod. Na nama je da nadogradimo sve što možemo u 2017. a u planu je i zimski kamp na istoj lokaciji.





Bojan Dulejan (trener)

Ako bi u dve reči trebalo opisati ovogodišnji skyrunning kamp to bi bilo: radno i ukusno. Plan kampa je bio vrlo jednostavan: doručak, odmor, trening, ručak, odmor, trening, večera. Tu negde smo ubacili i dve užine i predavanja uveče. O uslovima na Vlasini ne treba previše pričati. Samo jezero je na visini od oko 1.250 m. Odličan i miran smeštaj gde smo boravili je na 200 m od jezera. Prve planinarske staze počinju odmah iza apartmana, a ispred je takođe i asfaltni put. Na oko kilometar udaljenosti nalazi se i stadion. Staza ima kakvih se samo poželeti može: dugih i konstantnih uzbrdica, preko dugih valovitih terena, pa sve do potpuno ravnih. Lidija, naš domaćin, je spremala izuzetno kvalitetnu hranu koja bi sigurno mogla da zadovolji svaki tip trkačkog kampa.

Na kamp smo poneli i dosta literature sa ilustracijama, pa su se učesnici upoznivali sa vežbama snage, istezanja i metodama treninga kroz najpopularnije knjige iz ove oblasti. Skoro svi učesnici su imali po dva treninga sa kvalitetnim oporavkom između. Predavanja su obuhvatala nezaobilazne planinarske teme (orijentacija, korišćenje GPS-a, opasnosti u planini), metode treninga za planinsko trčanje kao i specifičnosti dugih planinskih trka. Verovatno najkorisniji deo ovog dela bila je razmena iskustava sa trka, treninga i planine i tu je veoma pohvalno da su se svi učesnici kampa aktivno uključili.

Vreme nas je prilično poslužilo. Sem poslednja dva dana, bilo je lepo i sunčano. Ta poslednja dva dana bila je najavljena kiša pa smo ih uglavnom iskoristili za trening po asfaltu gde je gotovo nepostojeća kiša čak i prijala. Najduži trening koji je nekoliko najodvažnijih učesnika izvela bio je 43 km sa oko 1.700 m uspona. Najstariji učesnik kampa imao je 40 godina, dok je najmlađi učesnik imao nepune četiri. Naime, na kamp sam poveo i ćerku Unu. Srećom, vrlo brzo se navikla na ostale što je i meni omogućilo da imam kvalitetne treninge. Iako sam samo jedan dan išao na dva treninga, krajnja kilometraža za tu nedelju je 141 km što je sasvim dovoljno.

Mogu samo da se nadam da će sledeći kamp imati još više ljudi i da se zahvalim svim učesnicima na divnom druženju. Na kraju, sve pohvale za organizatora koji je imao ideju i snage da podrži ovaj kamp do kraja!

Duško Momić (trener)

Mogu da kažem da je kamp pun pogodak i da zaslužuje najvišu ocenu! Prelepa Vlasina, predeli za trening, smeštaj, hrana, i učesnici koji su bili osnovni preduslov za kvalitetan rad. U startu sam dao podršku za organizaciju kampa iako sam znao da nije lako sve to izgurati ali učesnici koji su bili deo kolektiva doprineli su svi zajedno zdravoj atmosferi i kvalitetnom radu. Iskreno se nadam da će kamp već sledeće godine biti masovniji a pritom svi zainteresovani ljudi za ovaj prelep i težak sport shvatiti da bez kolektiva i zajedništva nema napretka!

Zahvaljujem se Skyrunning asocijaciji Srbije što su izgurati da se kamp realizuje i u skraćenoj verziji. Hvala



i na pozivu i odgovornosti koju mi je poverio da budem trener na kampu. Pozdravljam celu ekipu: Miloša Milenkovića našeg fotografa, Bojana Dulejana trenera (koji je pripremio i održao predavanja na razne teme iz naše oblasti), Duleta Bazića, Sofiju Arapović, naše mlade trkače, Nikolu Ilića, Davida Judina (posebna pohvala za izgurane kilometre), Nemanju Radovanovića, Momić Sašu i našu domaćicu kod koje smo proveli predivnih sedam dana Lidiju za sjajnu hranu koju nam je spremala u Vlasinskim vrtovima. Pozdravljam i podrška Skyrunning asocijaciji za dalji rad!

Sofija Arapović (učesnik)

Sedam dana kampa i skoro svaki dan dupli treninzi. Delovalo mi je kao preveliki zalogaj za nekoga ko se bavi trčanjem na rekreativnom nivou. Zнала sam da će biti naporno, da ću morati da uložim mnogo snage i energije kako bih ispunila svoja očekivanja i pomerila sopstvene granice.

Istovremeno sam bila presrećna zato što mi se ukazala prilika da iskusim život svojstven profesionalcima, kako se planiraju trke, kako se trenira i šta podrazumeva zdrava i izbalansirana ishrana trkača. Dani su nam započinjali treningom i završavali se treningom, a trenutke odmora provodili smo u razmeni iskustava, druženju, interaktivnom učenju. Sedam dana Vlasina je bila naše igralište, istaživali smo nove staze, trčali pored najlepših vidikovaca i planinskih vrhova uživajući u prizorima i prirodnim lepotama koje nam Vlasina pruža. Na kraju kampa nakupilo se preko 100 km u nogama ali i mnogo novih saznanja uz pomoć kojih sam spremna da svoje trčanje prenesem na sledeći, napredniji nivo.

Nikola Ilić (učesnik)

Mnogo mi se svidelo, mislim da su treninzi bili odgovarajući, smeštaj odličan, hrana najbolji deo celog kampa. Predavanja su bila zanimljiva, kao i celokupno druženje. Predeli za trčanje su savršeni, puno staza, prelepi pogledi. Izmorio sam se malo, zbog previše treniranja pa mislim da je sedam dana dovoljna dužina kampa, ali ne bih se žalio ni da ostanem tri nedelje, toliko je dobro bilo.

Što se tiče stvari koje bi mogle da se promene, mislim da bi plan treniranja trebao da bude malo strožiji. Ja sam inače uglavnom tog mišljenja, sa čim se mnogi u rekreativnom trčanju ne slažu. Ne volim kada nam se daje veliki izbor šta da radimo. Nego da imamo striktan plan treninga i da svako to mora da odradi ako je u stanju. Na primer, žao mi je što nismo odradili noćni orijentiring trening, i tu je upravo problem što nam se dao izbor tako da niko osim mene nije bio zainteresovan za to. Dok je i kiša malo pokvarila plan te simulacije noćnog starta. Sa druge strane, nismo u vojsci i pretpostavljam da normalnim ljudima odgovara da biraju šta žele da rade.

Toliko za prvu realizaciju, tek smo počeli a u sledećim izdanjima očekujemo strane trenere i učesnike.

Less cloud more sky!



Podunavlje Trail

Drugo izdanje „Podunavlje Traila” održava se u subotu, 1. listopada, a start, cilj, proglašenje pobjednika i zabava organizirani su u Erdutskom dvorcu – kuriji.

PODUNAVLJE CROSS/TRAIL plava utrka, 33 km, Erdut – Aljmaš - Erdut
 PODUNAVLJE CROSS/TRAIL zelena utrka 13 km, Dvorac Erdut – Dalj planina – Erdut
 Natjecatelji plave trekking/trail utrke trebati će savladati put od centra Erduta preko znamenitosti Dalj planine do Aljmaša i ušća Drave u Dunav i nazad uz obalu Dunava i vinograda do kurije Adamović. Zelena utrka također obilazi znamenitosti ovoga dunavskog kraja od Kurije preko poučne staze i vinograda do cilja i sve to u dužini 13 km.

Ove 2016. godine organizira se najistočnija trail utrka u Hrvatskoj - Podunavlje trail. Utrka je podijeljena u dvije kategorije i primjerena je za sve kategorije sportaša ali i rekreativaca (za koje je i posebno osmišljena). Ovaj kros sa obilježnom stazom prolazi pokraj mnogih znamenitosti ovoga povijesnog hrvatskog kraja. Većina poznatih lokaliteta biti će kontrolne točke. Čuvene među njima su: Erdutska kurija, Svetište Gospe od utočišta u Aljmašu, Srednjovjekovni grad Erdut, Manastir uspenja presv. Bogorodice u Dalj planini, ušće Drave u Dunav.

STAZA

Mjesto: Erdut – Kurija Adamović (dvorac)

PLAVA STAZA

Dužina Staze: 33 km

Visinska razlika: 500 m uspona i 500 m spusta

Okrijepa: 3 okrijepe, tri sa vodom, jedna sa sokovima i ugljikohidratima

START: 10 h – Erdutski dvorac aka Kurija Adamović

Vremenski limit: 8 h

Prijave : Stotinka i subota 8:00 do 9:30 h – Erdut

Startnina online: 80 kn

Na dan utrke: 100 kn

ZELENA STAZA

Dužina Staze: 13 km

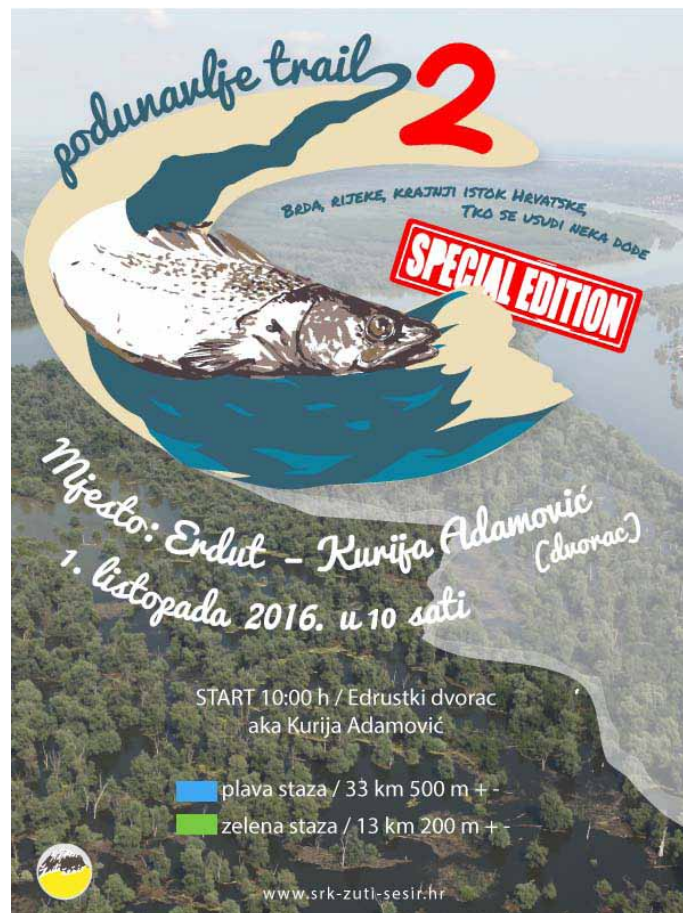
Visinska razlika: 200 m +/-

Okrijepa :2 okrijepe, dvije sa vodom, jedna sa sokovima i ugljikohidratima

START: 10 h – Erdutski dvorac aka Kurija Adamović

Vremenski limit: 6 h

Prijave: Stotinka i subota 8 do 9,30 h – Erdut



Startnina online: 80 kn

Na dan utrke: 100 kn

NAGRADE I PRIZNANJA

1. Prva tri mjesta ukupno (M/Ž) za plavu i zelenu kategoriju – pehari

SVI SUDIONICI KOJI SE PRIJAVE I UPLATE

STARNINU ONLINE DOBIVAJU:

+ Unikadne medalje sa reljefnim logom utrke

+ Okrijepu na stanicama

+ Ručak (čobanac, kolači) i osvježavajući napici/vino + sitnice

Prva tri mjesta M/Ž - POKLON PAKETI

SVI OSTALI (BEZ ONLINE UPLATA I NA DAN UTRKE)

+ Okrijepa na stanicama

+ Ručak i osvježavajući napici/vino

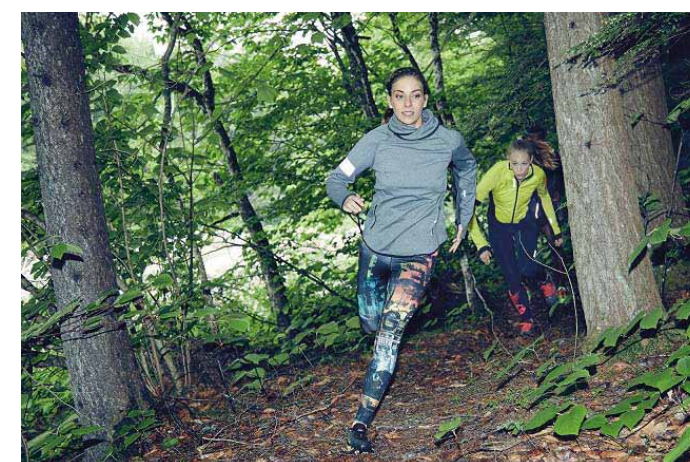
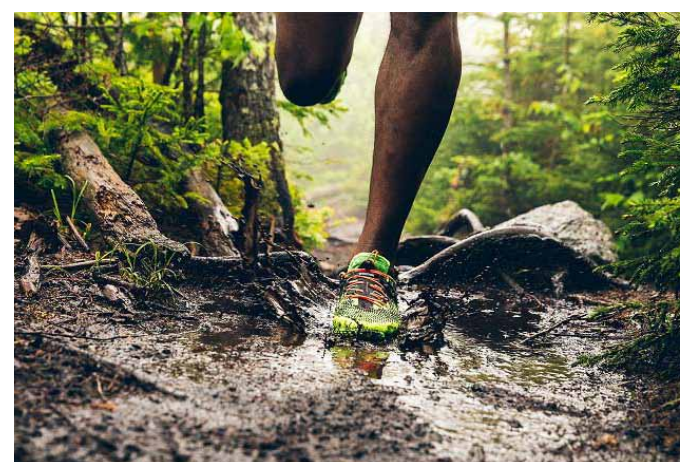
+ Sitnice kao znak pažnje

PODACI ZA UPLATU STARTNINE

SRK „ŽUTI ŠEŠIR”, OSIJEK

Koranska 25a, 31000 Osijek

Broj računa: HR98 25000091101426894, HYPO



ALPE ADRIA BANK DD

Opis plaćanja: PT2016 +ime natjecatelja

Poziv na broj: 00 ili 99, ovisno o banci preko koje vršite uplatu

OBAVEZNA OPREMA

Mobitel sa napunjenim baterijama i brojem mobitela koji je upisan u prijavnici utrke

Zemljovid, evidencijski karton, upute za utрку

(osigurava organizator)

Boca sa vodom

TRASA UTRKA, PROFIL, GPS LOG

Trasa za sve kategorije prolazi dobro označenim putovima i šetnicama. Svi putovi su vrlo prohodni, nema makije/gustiša/žbunja/trnja, 90 do 100% staza u svim kategorijama je omogućava trčanje.

MOSOR Film Festival

Mosor je nesumnjivo najpopularnija dalmatinska planina, matična planina jednog od najstarijih i najvećih planinarskih društava ne samo u Hrvatskoj, već i na prostoru bivše nam zajedničke države, **splitskog HPD „Mosor“**. A Mosoraši su davne 1931. godine, na lokalitetu Ljuvač, gotovo 900 m iznad razine mora i u samom središtu planine, sagradili najveći planinarski objekt u Dalmaciji s ukupno 80 ležajeva, istovremeno poduzimajući akcije pošumljavanja vegetacijom oskudnog prostora uokolo planinarskog doma, pa se danas ponosimo gustom šumom crnog dalmatinskog bora koja predstavlja pravu zelenu oazu u okolnom mosorskom kršu. Do planinarskog doma je najlakše doći planinarskom stazom za 45 min. laganog hoda iz podmosorskog sela Sitno Gornje koje je sa Splitom povezano asfaltnom cestom u dužini od 20 km. Danas je, uz ostala tri planinarska objekta kojima gospodarimo na Mosoru (pl. kuća „Lugarnica“ i dva planinarska skloništa), to ostao jedan od rijetkih planinarskih domova u Hrvatskoj do kojih ne možete doći vozilom, na što smo također ponosni.

Ali Mosor nije poseban samo po tome. Treću godinu zaredom, u doba kad je planina najljepša, potok Ljuvač pun vode, a livada i okolni kamenjar prekriveni raznobojnim cvijećem, filmovi zavladaju Mosorom. U sklopu obilježavanja **Svjetskog dana zaštite okoliša i Dana zaštite planinske prirode** HPD „Mosor“ od 2014. godine organizira **Mosor Film Festival** sa ciljem buđenja svijesti šire javnosti o ljepotama pla-



ninskih krajeva i važnosti njihova očuvanja. Tako su u ovogodišnjem programu **MosFF-a, 4. 6.** brojni posjetitelji mogli uživati u 13 zabranih kratkometražnih filmova planinarske tematike.

Zeleni tepih livade Ljuvač se počeo puniti u kasnim poslijepodnevima, kad su na Mosor počeli pristizati zaljubljenici u filmove i planine. Dio njih se odlučio za noćenje u šatorima koje su podignuli uz rub

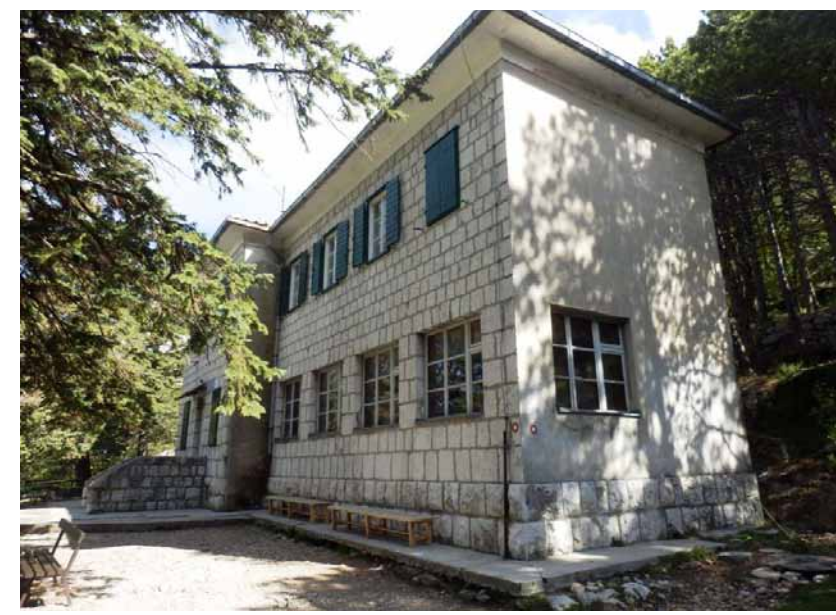
livade, dio na noćenje u planinarskom domu „Umberto Girometta“, a dio za noćni silazak u Split. Vremenske prilike su nam i ove godine bile naklonjene, pa se usprkos cjelodnevnoj naoblaci do večeri nebo razvedrilo kako bi uz ugodnu temperaturu zraka od 15°C ugođaj pod zvjezdanom nebom Mosora bio potpun. Autori iz Hrvatske, Slovenije, Srbije te Bosne i Hercegovine povelili su nas preko filmskog platna na put-

ovanja do daleke Norveške i još udaljenijih Anda. Bili smo na Monta Rosi, Ortleru, Mangartu, Prisojniku, skijali po snijegom pokrivenim slovenskim i bosanskim planinama, istraživali dubine dinarskog krša, planinarili po našim najljepšim planinama Velebitu, Biokovu i Mosoru, trčali po srednjodalmatinskim brdskim stazama i iznad svega beskrajno uživali u gotovo dvoiposatnom programu.

Među njima bilo je i već nagrađivanih filmova s međunarodnih festivala poput pobjednika 3fok-a u Kreševu - „Aconcagua“ i „Sunny Side of the Alps“, te „Dalmatia Ultra Trail“ nagrađenog u kategoriji Eko turizam na ovogodišnjem TourFilm Riga u Latviji. Ali svaki prikazani film je zaslužio posebne pohvale, jer mi planinari ponajbolje znamo koliko je potrebno uložiti truda i energije u snimanje u planinama kad ti svaki dodatni teret i produženo vrijeme uspona nerijetko predstavljaju granicu između uspjeha i neuspjeha. A koliko je tek poslije potrebno uložiti truda i vremena u montažu filma, kad nam je vremena ionako uvijek malo, a željenih vrhova i planina tako puno. Stoga je sasvim razumljiv veliki aplauz kojim su gledatelji nagradili svaki prikazani film.

Sutradan su se posjetitelji MosFF-a razmislili po Mosoru, neki su se uputili prema vršnom grebenu planine i najvišem vrhu Mosora (Veliki Kabal 1.339 m), drugi do pl. kuće „Lugarnice“ na zapadnom dijelu planine, a dio je ostao uživati pod visokim srebrenim jelama koje stvaraju hladovinu na terasi planinarskog doma. Pozivamo i Vas da nas posjetite dogodne na Mosoru, a posebno sve vrijedne autore filmova planinarske tematike (alpinizam, speleologija, sportsko-penjanje, planinarenje, turno-skijanje, avanturizam i zaštita prirode) da nam se već sad prijave za 4. izdanje Mosor Film Festivala, predstave svoj rad široj javnosti i svoju sreću podijele s istomišljenicima. Kontaktirati nas možete putem e-maila na **prijava: mosff@gmail.com** ili na 091/957-23-79 (Denis Vranješ). Vidimo se na Mosoru!

DENIS VRANJEŠ



Početni letnji alpinistički tečaj

U organizaciji **Alpinističke sekcije „Novi Sad” (ASNS)**, od 3. juna do 17. jula, održan je ovogodišnji letnji tečaj...



Alpinizam? Vredi pokušati. Nakon dugogodišnjeg planinarenja i učestvovanja na brojnim visokogorskim akcijama, većina planinara se oprobala i u alpinizmu, kao vrhunskoj planinarskoj disciplini. Bavljenje alpinizmom zahteva izuzetne psihičke i fizičke napore, pa osobe koje nisu dovoljno spremne nailaze na velike poteškoće i dodatne opasnosti koje svojom nesigurnošću sami stvaraju. Zbog toga je jako važno sticati znanje i iskustvo, te kroz učenje, treninge i praktičan rad, polako ulaziti u svet alpinizma. Imajući to u vidu, u cilju veće bezbednosti kretanja po planinama, svim visokogorcima se preporučuje polaganje letnjeg i zimskog alpinističkog tečaja. Čvorologija, orijentacija, geomorfologija, meteorologija i mnoge druge stvari koje se uče na tečajevima su ono što bi svaki pojedinac koji se uputi u visoku planinu trebalo da zna. Pravilna upotreba cepina i dereza na primer. A tu su i hidratacija, prva pomoć, visinska bolest i dr. Naročito je to bitno na visokim planinama, kao i prilikom kretanja po tehnički zahtevnim stazama i bilo bi poželjno da svi planinari steknu mnoštvo znanja i veština. Nakon položenog tečaja i ispenjanih prvih smeri u letnjim i zimskim uslovima, prvog abzajla na primer čovek oseća neverovatno zadovoljstvo baš zbog toga što je mnogo truda uložio, a još više dobio. Prosto ga obuzme neka čudna energija koja ga dugo nedelja nakon toga ne popušta.

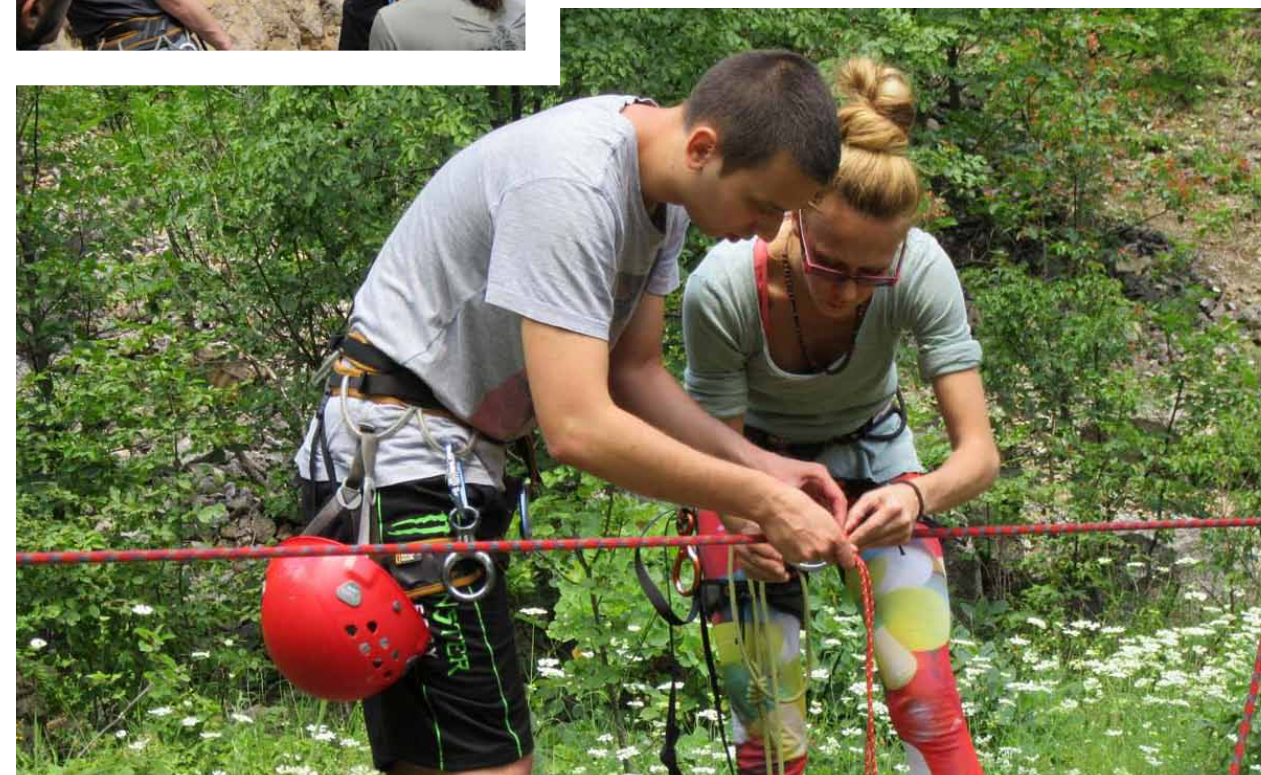
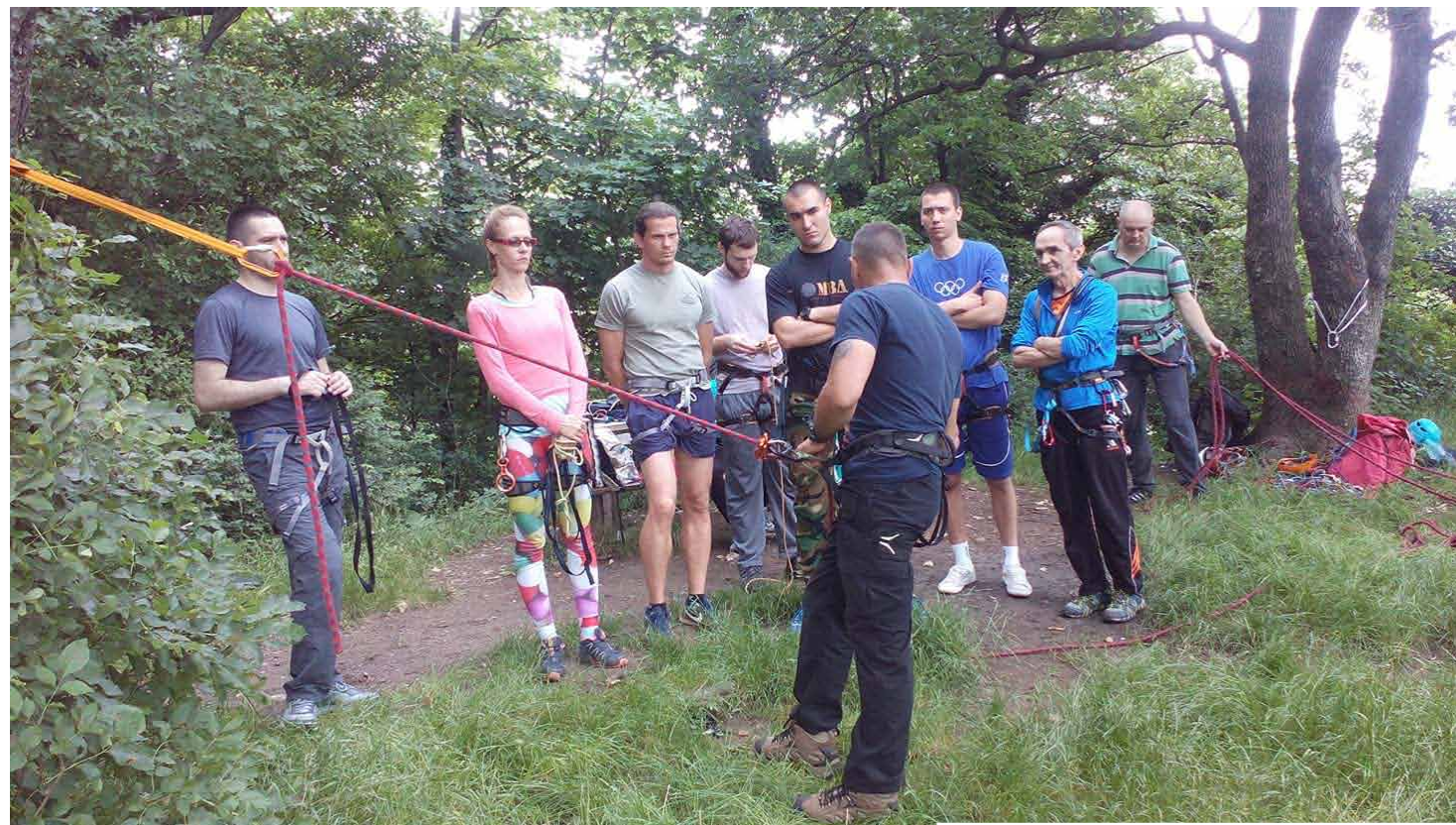
Prošle godine uspešno sam završio zimski početni alpinistički tečaj u organizaciji Alpinističke sekcije „Novi Sad“ (ASNS). Zimski sam ponovio i ove godine da utvrdim gradivo i odlučio se da pohađam letnji početni kako bih ušao u proceduru za izbor u zvanje

Info

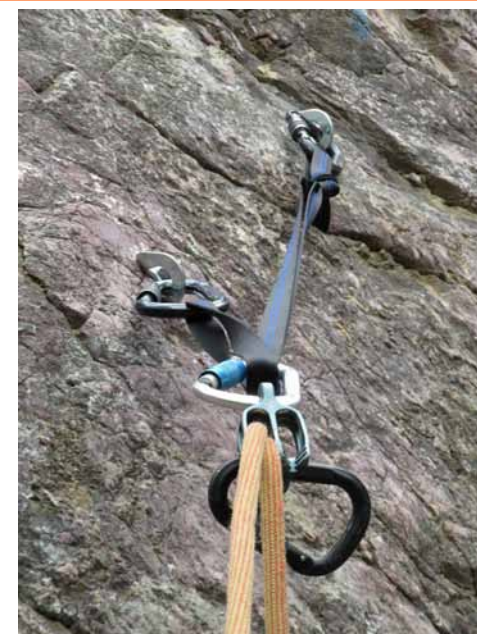
Organizator tečaja: ASNS pri PSD „Železničar“, Novi Sad, Trg galerija 4, Novi Sad

Vođa tečaja/overeno zvanje za tekuću godinu: Obrad Kuzeljević, instruktor alpinizma

Tečajci: Ana Savić, Jovan Bikicki, Milan Popović, Marko Bret, Nikola Draginić i Zoran Jakovljević







pripravnika alpiniste. Većinu tehničke opreme obezbedilo mi je PSD „Stražilovo“ iz Sremskih Karlovaca, a deo opreme ASNS, te im se ovom prilikom srdačno zahvaljujem.

Tečaj je koncipiran tako da traje tri vikend termina, dva na Fruškoj gori i jedan u Gornjačkoj klisuri ili Kablaru, kako bi se stekli neophodni uslovi za penjanje smeri. Prvi dan tečaja okupili smo se na Popovici u planinarskom domu „Železničar“ u jutarnjim časovima. Već vidim - dobra ekipa u najavi. Na terasi, lagano, uz kafu, alpinistički instruktor Obrad Kuzeljević Kuki upoznao je tečajce sa osnovnim postulatima alpinizma i planinarske etike. Odličan početak. Vreme je bilo lepo, sunčano i polako smo se spremili za odlazak na stenu Orlovog bojišta. Prišli smo sa gornje strane stene strmom stazom kroz šumu koja je vodila direktno od Popovice. Došli smo brzo do vidikovca, ali već žestoko zagrejani malim, ali strmim usponom. Lep pristup. Tu smo najpre imali

praktičnu obuku iz čvorologije, a zatim smo učili upotrebu sprava za osiguravanje. To je bio odličan uvod za učenje spuštanja niz užu, tzv. abzajlovanja. Nakon fiksiranja užeta „kaubojcem“ za jedan lep jasen, Andrej kao saradnik u nastavi prvi se spustio do podnožja stene i pripremio užu za tečajce. Vreme se vrlo brzo promenilo i nad Fruškom gorom nadvili su se veliki sivi oblaci. Nakon Andreja sam ja došao na red. Uz pomoć instruktora pripremam se za abzajl, a kiša samo što nije. Nekako sam se spustio do Andreja i to je bilo to. Nakon par minuta je počeo snažan pljusak koji je trajao nekih pola sata. Sva sreća pa smo imali nadstrešnicu na vidikovcu. Ostatak dana bio je osuđen na predavanja i praktičan rad u domu. Od opreme, logistike uspona preko različitih sistema za zaključavanje spravica. Radilo se do oko 22 h. Doduše, deo tečajaca je morao ranije da napusti nastavu. Deo ekipe je prespavao u domu dok se deo razbežao po gradu tako da smo se lagano „novosački“

skupili oko deset sati, u nedelju, i nastavili sa radom.

Ovaj put smo otišli ispod stene i radili pravljenje različitih tipova štandova. Nakon nekih dva sata terenskog rada bili smo prinuđeni da se vratimo u objekat. Opet kiša. Kao i prethodnog dana i ovog smo bili primorani da radimo na terasi i u sali. To nije smetalo da naučimo tehnike blokiranja i odblokiranja spravica raznih vrsta, kao i još mnogo toga.

Sledećeg vikenda na Fruškoj gori smo imali uglavnom lepo vreme, svi su uspeali da abzajljuju, a i ja po drugi put. Radili smo i tehnike spašavanja partnera, samospašavanja, zatezanja traverzi i dr. Pomoćni predavači su bili Sandra, Zoki, Andrej i Vlada. Taj vikend je prošao lepo i jedva sam čekao finalni vikend u stenama Gornjačke klisure.

E, to je bilo posebno. Spavao smo u šatoru, u prelepoj borovoj šumi ispred izviđačkog doma u selu Ždrelo, jednoj od značajnijih alpinističkih baza u Srbiji. Okružen sa pedesetak drugih alpinista i tečajaca.

Info

Tečaj je realizovan u periodu od 3. juna do 17. jula:

- Prvi vikend na Popovici od 3.-5. 06.
- Drugi vikend na Popovici od 10.-12. 06.
- Treći vikend - Gornjačka klisura od 17-19. 06.
- Četvrti vikend - Ovčarsko-kablarska klisura od 15.-17. 7.

Teorijski deo obuke:

- Letnja alpinistička oprema - vrste i upoznavanje;
- Čvorologija;
- Logistika uspona;
- Opasnosti u planini;
- Faktor pada;
- Šematski prikazi uspona;
- Prva pomoć;
- Istorija, počeci nastanka planinarstva i alpinizma;
- Etika.

Praktični deo obuke:

- Funkcionisanje naveze;
- Tehnika slobodnog penjanja;
- Postavljanje opreme;
- Osiguravališta;
- Spuštanje niz užu - abzajl;
- Praktično penjanje;
- Samospašavanje;
- Vežbe padova i dinamičkih udara - simulacija;
- Usponi u stenama do 200 m visine, minimalno 2 smer.

POPETE SMERI U GORNJAČKOJ KLISURI:

I dan:

1. Ljubinka desna, ocena III
2. Zaboravljena burgija: ocena V+

Penjačke naveze:

- Obrad Kuzeljević, Jovan Bikicki i Zoran Jakovljević
- Zoran Marković, Marko Bret
- Aleksandra Bunjevčev, Milan Popović, Denis Ivanović

II dan:

1. Manjinov smer: ocena III+

Penjačke naveze:

- Aleksandra Bunjevčev, Jovan Bikicki i Denis Ivanović
- Zoran Marković, Marko Bret
- Edin Oprašić, Zoran Jakovljević

POPETE SMERI U STENI KABLARA

1. Prolećni: ocena III
2. Moravski: ocena III, IV
3. Ovčarska prečnica: ocena III+, (IV)

Penjačke naveze:

- Zoran Marković, Ana Savić
- Aleksandra Bunjevčev, Nikola Draginić

Taj vikend su polagali i AOB-ovci, a bilo je dosta penjača iz AOP-a. Naravno i Cobe sa ekipom iz GSS-a. Neki su penjali sportske smerove, a ostali smerove u tradiciji. Bila je i jedna ekipa koja se premala za „multi-pitch“.

Vreme u subotu je bilo pakleno. Prve smeri koje sam ispenjao u suvoj steni su Ljubinka desna i Burgija, a u spustu čini mi se Ljubinka, pa Jagnjeća brigada. Trojna naveza Kuki, Joca i ja. E, tu iznad Brigade sam se jako uplašio. Nekoliko minuta mi je trebalo da se



stabilizujem ali je na kraju sve dobro prošlo. Još jedan abzajl i spust na parking. Bio sam potpuno dehidriran i izgoreo od sunca. Ispod šlema mi se slivao znoj sve vreme. Spas nam je bio na izvoru „Tri lule“.

Nedelja. Vreme je oblačno i prijatnije za penjanje. Manjinov smer je bio za mene jako težak i dugačak. Sve vreme na eksponiranom grebenu, a jedan deo ispod delekovoda i iznad magistrale. Delovalo je zastrašujuće u pojedinim momentima. Za neiskusne penjače je sve više od dva rastezaja mnogo, a ovde ih je bilo minimalno četiri. Stena je blago krušljiva a na vrhu smera je ostatak srednjovekovne kule. Zbog neiskustva sam trošio mnogo više snage nego što bi

trebalo ali sam se nekako ispeo do kraja. Vođa naveze mi je bio Eda, koji mi je veoma pomogao i u koga imam mnogo poverenja. U povratku smo takođe imali dosta teške uslove zbog strmog terena i sipara. Tako umoran sam radio test i bio sam veoma zadovoljan. Sve u svemu uspeo sam da položim pored svih vratolomija, ali na mene je najveći utisak ostavio pristup ASNS koji neguje tradicionalni alpinizam i moralne vrednosti stavlja u prvu plan. Još jednom hvala svima na podršci koju ste mi pružali. Ovo je bilo nezaboravno iskustvo.

ZORAN JAKOVLJEV
PSD „STRAŽILOVO“





Tradicionalni alpinizam - istorija ili ne?

U Srbiji se sve više zaobilaze stene koje su neopremljene ili poluopremljene. Mi nikako ne bismo voleli da tradicionalni alpinizam ode u zaborav...

Gledajući dole na drumove



Da je alpinizam jedna od najzahtevnijih grana planinarstva, govori činjenica o malom broju ljudi u Srbiji koji se njime ozbiljnije bavi. A da se o alpinizmu malo zna, može se zaključiti u razgovorima gde ljudi poistovećuju alpinizam sa osvajanjem vrhova na primer i slično.

Postoji dva razloga zbog čega je to tako. Prvi je da je alpinizam u Srbiji nastao onda kada je u svetu bio u svojoj petoj fazi, odnosno ekspedicionističkoj, a drugi je taj da je često bilo zvučnije pomenuti visinu vrha, nego težinu vertikalne stene, jer su ocene smerova u narodu nepoznate.

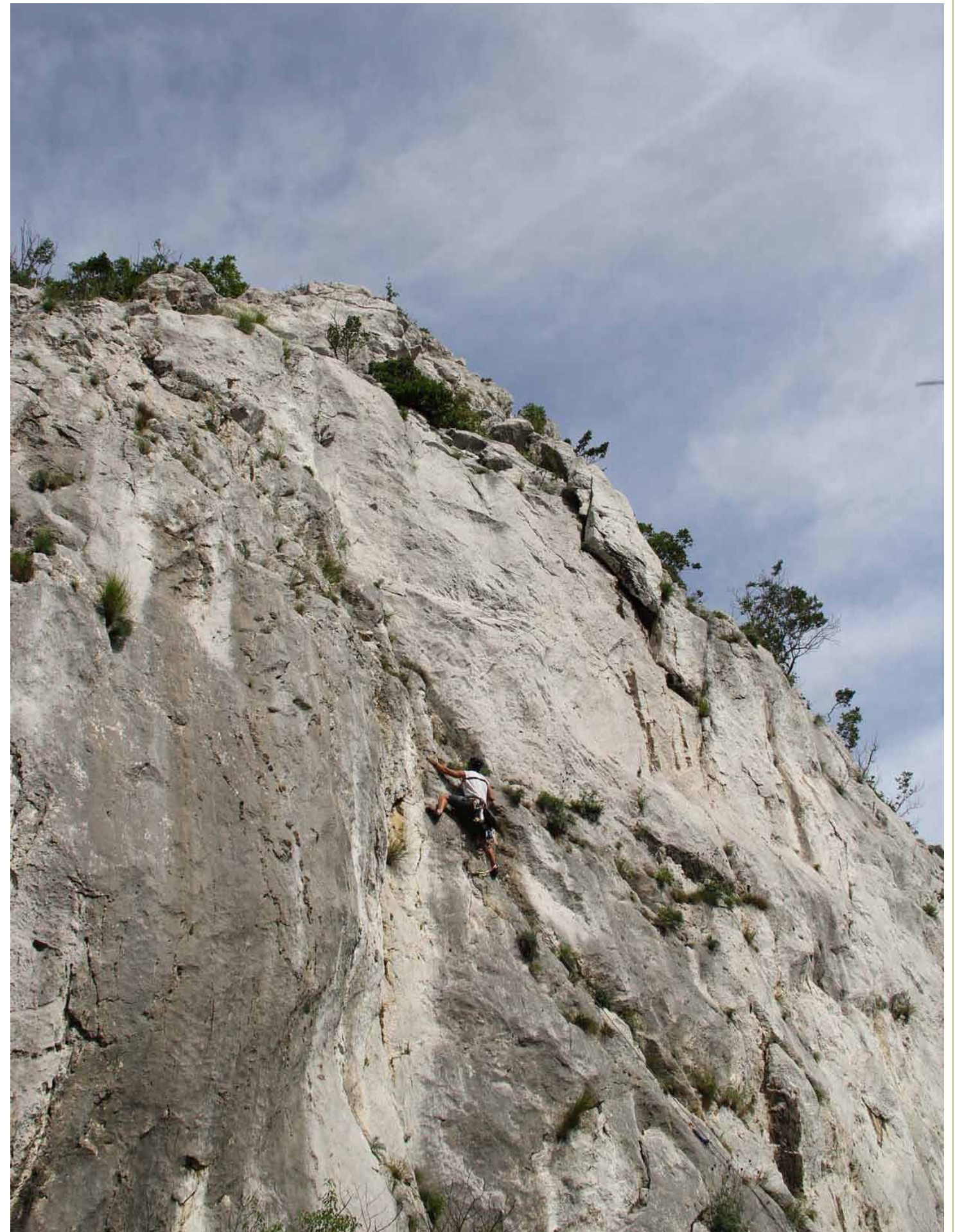
Tradicionalni alpinizam ili tradicionalno penjanje je disciplinija u kojoj penjač za napredovanje koristi zaglavke (klinove, frendove, čokove, hekseve, trikame) i iste nakon izvršenog uspona vadi iz smerova. Ovde treba razlikovati sportsko (gde je sve već opremljeno - izboltovano) i tradicionalno penjanje, iako je sve to penjanje i tradicionalni penjači su uglavnom i sportski penjači, jer da bi u tradi-



cionalnom penjanju napredovali, potrebno je da vežbaju u opremljenoj steni, gde se zbog sigurnosti mogu penjati više ocene. Sportsko penjanje je neophodno za upenjanje i napredovanje.

U Srbiji se sve više zaobilaze stene koje su neopremljene ili poluopremljene. Mi nikako ne

bismo voleli da tradicionalni alpinizam ode u zaborav. Alpinizam je zapravo sve - multi pič, boltovana smer, oklinčana smer ili potpuno neopremljena, dužina od preko 50 metara (u Evropi je uglavnom standard 100 metara prema UIAA), penjanje mikseva, turno skijanje i visokogorstvo. Problem i jeste



Marko Kojić i Milan Makojević - smer JI brid Kozjeg roga



onda kada se alpinizam limitira. Možemo da kažemo da alpinisti osvajaju vrhove položenim stazama, ali ako je to jedina stvar koju rade, onda sebe ne bi trebalo da nazivaju tim imenom. Alpinizam je složena delatnost i zahteva izuzetnu psihičku i fizičku pripremu.

Jedan od najlepših potpuno neopremljenih smerova u Gornjačkoj klisuri je Jugozapadni brid Kozjeg roga, konstantne ocene IV+ i dužine 50 metara koju je prvenstveno popeo Aleksa Srdanov, a zatim je ponovili mnogi penjači, jer je sektor u kome se ova stena nalazi, deo Gornjačke klisure sa najkvalitetnijim krečnjakom.

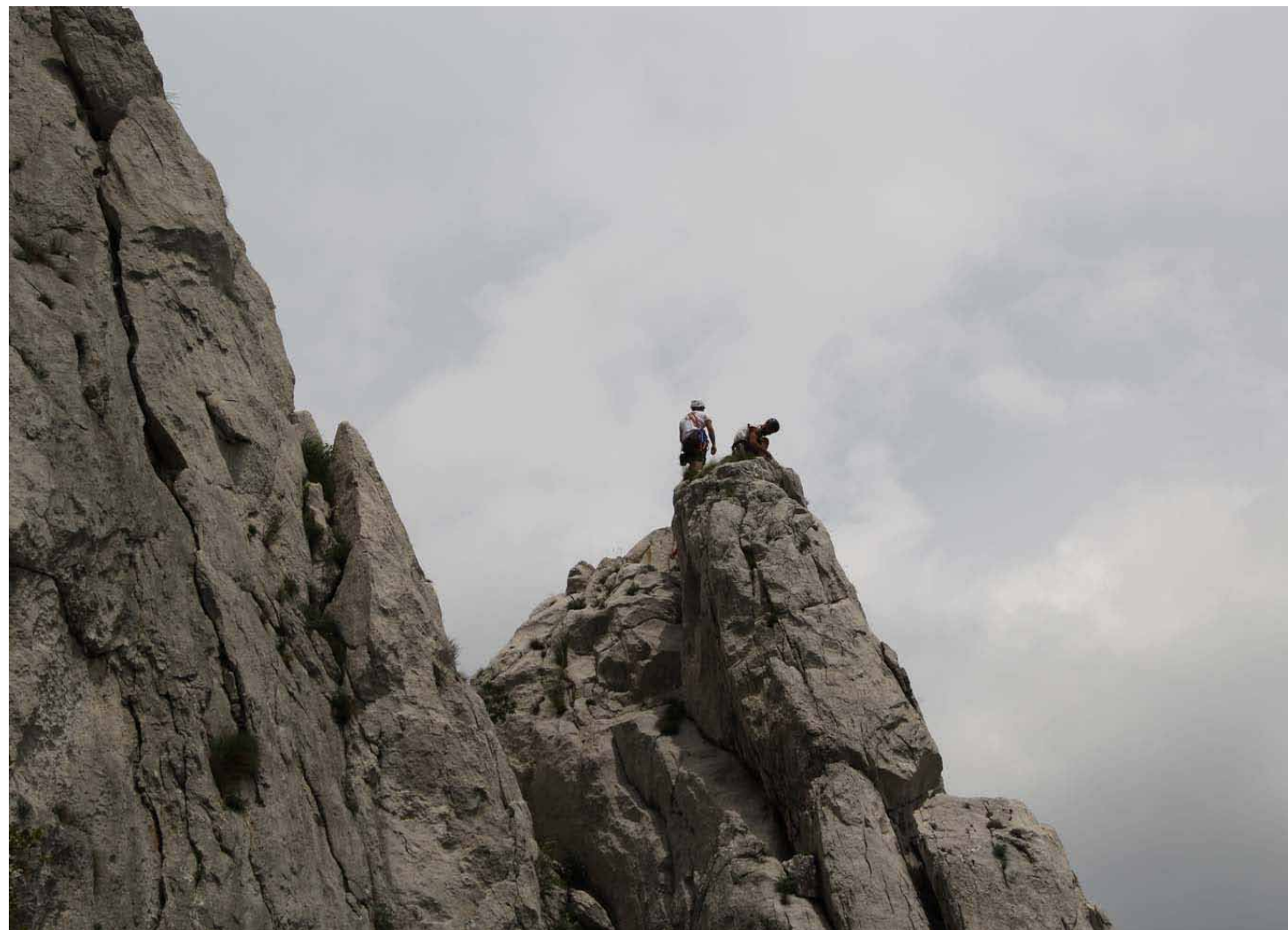
Prijateljski odnosi između AO „Vukan” i AO „Čačak”, nasleđeni od starijih generacija penjača traju godinama i ovoga puta kao rezultat dobrih odnosa i prijateljstva dogodilo se tri dana boravka u Gornjačkoj klisuri, razmena

iskustva vezanih za trening u cilju podizanja težinske ocene penjanja, deset popetih smerova od kojih i jedno drugo ponavljanje smera Za Anin rođendan. Popeti su najteži tradicionalno neopremljeni, poluopremljeni i tradicionalno sportski smerovi (Geben ladne vode, Poslednja igra leptira, Iskušenika Dušana, 29 Alpinista, Mijurko, Maljčiki, Za Anin rođendan, Divlja kruška, JZ brid Kozjeg roga, Gledajući dole na drumove). Naši dragi gosti i prijatelji iz Čačka još jednom su dokazali da spadaju i da se sa pravom svrstavaju među najbolje penjače u Srbiji, što je rezultat dugotrajnog i mukotrpnog rada čitavog odseka, a pre svega kvalitetne i konstantne obuke svih svojih članova. Nama ostaje da se ugledamo na njih, da uložimo više energije u trening i rezultati će doći na kraju tog puta.

Pored toga, porazgovarali

smo i o smeru. Gledajući dole na drumove koji je prvenstveno započeo Aleksa Srdanov popevši i oklinčavši ključne i najvažnije detalje, a potom nastavio Siniša Vujić i koji je jedan od najtežih tradicionalno alpinističkih smerova u Gornjaku i šire. Ovaj smer je kasnije ponovilo nekoliko penjača, među kojima je Milan Makojević koji se složio da je ocena ovog smera ona koju je Aleksa Srdanov prvobitno dao, a to je ocena VII (i ostali ponavljači smera su se složili da je to ta ocena). Postoji i nekoliko starijih smerova u Gornjaku čije su ocene diskutabilne upravo zbog toga što ih mali broj ljudi penje. To se odnosi na starije klasike koji su pod uticajem erozije promenili svoju morfologiju i čiji su detalji vremenom dobili veće ocene.

ANA STOJANOVIĆ
I MIKI JANKOVIĆ
AO „VUKAN”



Smer Jugoistočni
brid Kozjeg roga



KAVKAZ 2016.

Braća **Milan i Mladen Makojević** iz redova **KES „Armadillo”** bili su među najmlađim učesnicima ekspedicije...

Kao učesnici ekspedicije iz redova KES „Armadillo” (Milan Makojević i Mladen Makojević), na ovu ekspediciju prijavili smo se početkom godine, kada smo videli konkurs koji je raspisao Planinarski savez Srbije, na kome je glasilo da će ići samo određeni broj učesnika koji budu ispunjavali uslove. Na osnovu dosadašnjeg iskustva, i rezultata iz prethodne godine brat i ja ulazimo u taj uži izbor. Ali pošto se nas više prijavilo, morali smo se dokazati i kroz pripreme. Sve te akcije iziskivale su dosta vremena i novca, pa posto nismo u najboljoj

materijalnoj situaciji, to je za nas bilo teško. Ipak, želja za najvišim vrhom Evrope nas je gurala napred i bili smo odlučni i istrajni u tome da budemo u toj reprezentaciji, koju će Savez izabrati.

Išli smo na većinu pripremnih akcija po najvišim vrhovima Makedonije, Crne Gore, Bugarske, Srbije i tako se pripremali i izborili za mesto u toj ekipi od deset mladih ljudi. Troškovi ove ekspedicije su za naše uslove su veliki, ali ispunjenju našeg sna pomogli su mnoge čačanske kompanije, kao i ljudi širokog srca. Takođe, radeći visinske radove obezbedio sam malo novca.

I tako, 1. jula krenulo je nas 27 članova ekspedicije, a bilo je tu planinara iz cele Srbije. Mladen i ja smo bili najmlađi članovi, pored nas bilo je još šest mlađih ljudi. Putovali smo autobusom preko Bugarske, Turske, Gruzije i Rusije. Put je trajao tri dana, i bio je veoma naporan jer smo imali problema sa gužvom na granicama.

Posle 3.000 km puta, sa zakasnjem stizemo 5. jula izjutra u selo Kazbegi, odakle odmah krećemo na pešačenje ka planinarskom domu Biethemi (3.650 m). Krenuli smo odmah nakon dugog puta, kako bi se držali plana, pa zbog toga je bilo jako naporno preći tu visinsku razliku od 2.000 m. Velike rančeve su nam nosile mule, do jednog glečera. Od tog glečera imali smo još 500 m



WEB: WWW.ARMADILLOSPORT.COM
E-MAIL: ARMADILLOSPORT@YAHOO.COM
FACEBOOK: OVDE

POGLEDAJTE PREZENTACIJU
NA SLEDEĆEM LINKU

visinski da pređemo do doma sa svim stvarima na leđima. Bio je to najnaporniji deo. Ali kasno uveče stižemo u dom gde smo prenoćili. Sledećeg dana imali smo laganu aklimatizaciju na 4.000 m, posle čega se vraćamo u dom kako bi se odmorili za završni uspon.

U jedan sat po ponoći krenuli smo na Kazbek (5.061 m). Imali smo dva lokalna vodiča, koji su bili jako iskusni. Jedan momak je odustao zbog visinske bolesti, pa je nas 26 krenulo ka vrhu. Sama staza imala je 7,5 km u jednom pravcu, pa posle desetak sati pešačenja svi zajedno izlazimo na vrh. Dan je bio prelep, bez daška vetra na vrhu, pa smo imali idealne uslove za slikanje. Nakon toga silazimo nizbrdo ka domu, gde smo opet prenoćili. Izjutra se vraćamo ka Kazbegu, ali nismo gubili vreme i odmah krećemo za Rusiju.

Na granici su nas Rusi držali čitavih deset sati, pa sa zakašnjenjem stižemo u naselje Terskol koje se nalazi u srcu Kavkaza. Okruženo je brojnim planinskim masivima i vrhovima od kojih je tu i najveći u Evropi - Elbrus. Noćimo u hotelu „Laguana” i izjutra, nakon doručka, žičarom izlazimo na 3.800 m, gde postoje katuni za spavanje. Sledećeg dana produžujemo do 4.200 m i odmaramo se i spavamo u kontejnerima. Bilo je tu kolega iz Makedonije. Posle kratke dremke, u ponoć krećemo ka najvišem vrhu - Zapadni Elbrus (5.642 m). Noć je bila hladna i tiha, dosta planinara je krenulo ka vrhu, između ostalih i nas 25, jer su dvojica odustala zbog bolesti.

Izlazimo lagano do 5.000 m bez većih problema. Počinje da svanjava i vetar i hladnoća postaju sve jači. Meni je bilo jako hladno stopalima, jer zbog nešto sporijeg tempa nisam mogao da se zagrijem. Staza nas vodi prečenjem ulevo ka sedlu gde je duvao mnogo jak vetar koji je dostizao brzinu i do 100 km/h. Stizemo do sedla, gde se malo okrepljujemo hranom i toplim čajem. Tu se razdvajamo u manje grupe jer je neko išao brže a neko sporije. Krećemo odlučno ka vrhu uprkos vetru. Brat, ja i



najstariji član ekspedicije išli smo zajedno do vrha, i izlazimo među prvim. Na vrhu je bio toliko jak vetar, da smo jedva strajali. Nekako smo izvadili zastave kako bi se slikali. Zadržavamo se bukvalno pet minuta i krećemo na dole. Bio je to neopisiv osećaj na krovu Evrope. Malo brzim tempom silazimo na dole, i nakon 15 km pešačenja stižemo do kontejnera za spavanje.

Izjutra sam osećao malu prehladu, ali srećom nisam imao ozbiljnijih problema. Neki članovi su imali manje opekotine od Sunca, manje prehlade ali sve je to bilo

nebitno i svi smo bili presrećni zbog uspeha. Krećemo na dole, žičara je bila u kvaru pa smo imali duže pešačenje. Stižemo u Terskol, i spavamo u istom hotelu.

Došao je dan i da se vratimo kući, čeka nas je dug put. Opet smo čekali na rusko-grizijskoj granici desetak sati. Ali se kasnije ispostavilo da smo imali sreće što su nas Rusi zadržali, jer smo izbegli incident u Istanbulu gde je nastradalo dosta ljudi, a mi smo trebali da spavamo u tom velikom gradu. Zbog toga odlučujemo da spavamo u Bugarskoj. Putovali





smo 31 sat kroz Tursku jer je bila velika gužva na putevima zbog tih nereda.

Posle noćenja u manjem gradu u Bugarskoj, preko Sofije, krećemo ka Beogradu. Brat i ja izlazimo na autoputu i odlazimo preko Kraljeva za Čačak. Bilo je ovo naporno putovanje, gde smo prešli ukupno oko 7.000 km, ali je vredelo jer je san ostvaren, a i usput smo doživeli razna iskustva i avanture. Ekipa je bila složna i jedinstvena od početka do kraja i zbog toga smo i uspeli.

Zahvaljujem se Milanki Arsić, na sjajnom vođenju, kao i članovima svog kluba koji su nam pomogli da odemo na ovu ekspediciju i, naravno, sponzorima bez kojih ovako nešto nikad ne bi ostvarili: UTP Morava Čačak, PS FASHION, Elit Inox, Atenic Commerce, Cafe Zlatna lopta Beograd, Metalac Inženjering, i svim prijateljima a posebno Jovani Milanko.

**KES „ARMADILLO“
ALPINISTIČKI PRIPRAVNIK
MILAN MAKOJEVIĆ**



SPORTSKO
PENJANJE,
ALPINIZAM



TURČINOVAC Via ferrata 2016.

Već šest godina **KES „Armadillo“** organizuje masovnu posetu pećini Turčinovac koja je tog dana besplatna za sve...



Za Ovčarsko-kablarsku klisuru su vezane mnoge legende, a jedna od njih kazuje da je 50-tih godina monah Kalis u jednu od kablarskih pećina ostavio spis koji govori o tajni života.

Druga je devojačka stena, koja je taj naziv dobila jer je tu završio život jedne mlade devojke zbog neostvarene ljubavi.

Prva ferrata koja je postavljena u Srbiji i nalazi se baš u Centralnoj steni na Kablaru i njom stižemo do zbeg pećine Turčinovac. Za ovu pećinu je vezana legenda da



su se u njoj krili žitelji ovog kraja tokom najeze Turaka. Po priči starih ljudi, dolazili su do pećine iz sela koje se nalazi sa druge strane Kablara. Ime Turčinovac je nastalo tako što je jedan turski vojnik video nešto u pećini i krenuo da se penje do pećine što je i dan danas izazov za mnoge alpiniste. Kada su ljudi videli vojnika gurnuli su ga sa litice da bi sačuvali svoje živote.

Prva zvanična poseta pećini bila je 1953. godine od strane slovenačkog alpiniste Juraj Juga, a do 2010. Turčinovac je posetilo 50 iskusnih alpinista. KES „Armadillo” 2010. godine, u saradnji sa Opštinom Čačak i TO Čačak, izvodi projekat prve srpske via ferrate i do današnjeg dana pećinu je posetilo više od 1.500 ljudi. Već šest godina KES „Armadillo” organizuje masovnu posetu pećini Turčinovac koja je tog dana besplatna za sve.

Okupljanje učesnika bilo je u ranim jutarnjim časovima, kada su se svi zainteresovani, nakon popunjavanja prijave uputili sa vodičem u podnožje via ferrate. Nakon opremanja adekvatnom

opremom neophodnom za ovakav uspon, u manjim grupama, a uz pratnju tehničkog tima KES „Armadillo” do podneva se do pećine popelo više od 70 učesnika. Vreme je poslužilo tako da smo svi uživali



u privilegiji pogleda koji se pruža ka klisuri sa ovog mesta.

Nakon silaska i kraćeg odmora nastavljamo sa avanturom, ovog puta spustom niz zip-line dužine 250 metara. Spust se završava u vodi, što mu daje posebnu draž u letnjim mesecima. Više od 30 ljudi je uživalo u ovoj aktivnosti do kasnih popodnevni časova, a dan je završen sumiranjem utisaka i nadom da ćemo se uskoro okupiti ponovo u ovako velikom broju.

Ovim tradicionalnim okupljanjem ljubitelja prirode i sporta, KES „Armadillo” svake godine daje svoj doprinos razvoju turističkih potencijala ovog kraja, promovisanju zdravog načina života i pružanje prilike svim građanima da se na bezbedan način upoznaju sa aktivnostima u prirodi i kulturno istorijskim blagom Srbije.

DANIJELA BABOVIĆ
KES „ARMADILLO”





VIA FERRATA

BERIM via ferrata

VIA FERRATA

Ekipa kragujevačkih planinara iz **PEK „Gora”** i **PD „Žeželj”**, u organizaciji **Aleksandra Vučkovića**, krenula je 12. juna ka **Ibarskom Kolašinu** s ciljem da uživa...



Info

**Planinarsko-ekološki klub
„Gora” - Kragujevac**
Web: www.pekgora.org
www.facebook.com/pekgora
E-mail: pekgora@gmail.com

Kad jednom osetite uzbuđenje dok ste na steni, osigurani a slobodni da uživate u toj čaroliji, onda imate neodoljivu želju da to ponovite i oprobate se na nekoj drugoj steni, u drugim uslovima. Kablar je proban, a sada sledi uspon na još jednu atraktivnu feratu, koja je izgrađena na stenama krševitog Berima.

Sjajna ekipa kragujevačkih planinara iz PEK „Gora” i PD „Žeželj”, u organizaciji izvanrednog Aleksandra Vučkovića, krenula je iz Kragujevca ka Ibarskom Kolašinu, da ovog puta uživa u još jednoj od mnogobrojnih atrakcija ovog kraja - osiguranoj stazi na stenama Berima. Na odredište smo stigli dan pre uspona, tako da smo imali vremena da se opustimo i uživamo u gostoprimstvu domaćina, koje je tradicionalno u ovom kraju. Te večeri

se dogovaramo sa našim vodičem na stazi i instruktorom Željkom Dobrićem o načinu pristupa uređenoj stazi i vremenu polaska na akciju.

Ujutro nam se pridružuju dve divne mlade dame u nameri da prvi put penju via feratu. Iz Zubinog potoka prevozimo se do lokalnog seoskog groblja u selu Čečevo, koje je ispod samih stena moćnog Berima. Već sa jezera Gazivode naziremo obrise stena koje ćemo penjati. Sa polazišta krećemo ka podnožju Berima do baznog kampa gde nas naš vodič i instruktor upoznaje sa opremom, korišćenjem opreme i načinom penjanja iz stenu. Pošto je među nama već bilo onih koji su peli bar jednu feratu, delimo se tako da je po jedan novajlija između onih iskusnijih, kako bi uspon prošao što bezbednije. Navlačimo

pojaseve, postavljamo komplete za via feratu, stavljamo obavezne šlemove na glavu i krećemo ka početku staze.

Prvih desetak metara staza je relativno laka i dobra je da se utvrdi znanje o korišćenju opreme koje nam je preneo instruktor. Iskusniji upućuju novajlije i pomažu im u tim prvim koracima, kako bi stekli samopouzdanje i bili sigurni da ispravno koriste opremu.

Ubrzo ulazimo u vertikalnu stenu na kojoj je i par blagih previsa, pa je to za mnoge novo iskustvo. Svi su maksimalno koncentrisani na pravilno korišćenje opreme i polako stižu sigurnost u kretanju uz feratu.

Savladavanjem prve vertikale od 80 metara, stiže se do vertikalne pećine - kamina. Na ulazu u pećinu postavljena je klupa na kojoj se može malo i odmoriti i bezbedno

osmotriti okolinu. Divan osećaj i odlična ideja realizatora ove ferate.

Staza dalje nastavlja uz pećinu - kamin, nekih 30 metara, što povećava atraktivnost ove staze. Na izlazu iz kamina penjemo još 50 metara i stižemo na vrh prve čuke Berima. Odatle je lep pogled na okolinu i jezero Gazivode.

Sa ove čuke sledi kraći silazak, takođe obezbeđenom stazom na sedlo i do podnožja sledeće čuke. Nastavljamo sa usponom i uživamo u svakom koraku na ovoj ferati. U jednom momentu prelazimo na drugu stranu grebena i penjemo se sada drugom stranom ove čuke. Slede nove poslastice sa prolaskom pored usamljenog bora koji raste iz stene, par previsa koji nam podižu nivo adrenalina, i



deo staze koji horizontalno prolazi nad najeksponiranijim delom ferate. Pogledi su izuzetni. Svi smo ushićeni, ali i maksimalno koncentrisani na svaki korak.

Još jedan kraći uspon i uskoro stižemo do vrha druge čuke i kraja ove ferate. Sledi čestitanje na uspešnom usponu i odmor uz uživanje u pogledima na okolne planine - Kopaonik, Goliju, Jadovnik i susednu Rogoznu.

Sa ovog mesta sledi kraći spust na drugu stranu čuke do sedla i podnožja naredne čuke. Ovaj deo staze

je takođe dobro obezbeđen. E, a onda sledi nešto mučniji silazak niz strmu jarugu sa siparom bez ikakvog obezbeđenja. Ovo je i najopasniji deo staze, jer se kamenje ispod nogu stalno pomera a često i krene nizbrdo sa velikim ubrzanjem. Ovaj deo staze bi trebalo bolje obezbediti.

Posle mučnog silazanja niz sipar stižemo do puta koji nas vodi ponovo do bazne kućice ove ferate, gde se raspremamo i sada s pravom čestitamo jedni drugima

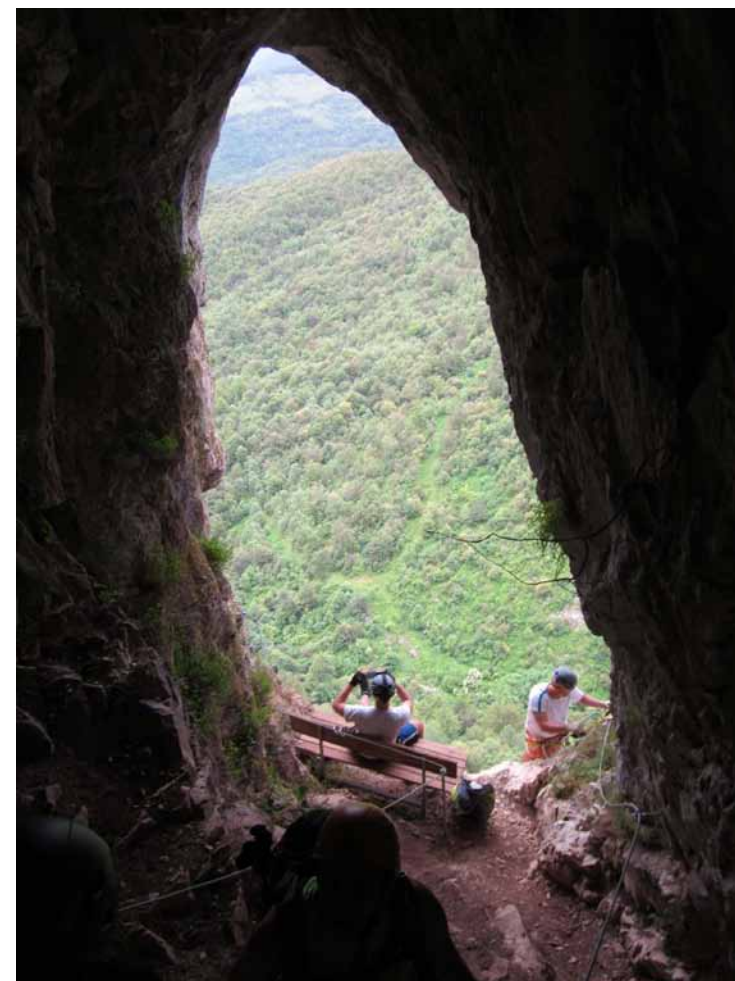


na uspešno izvedenoj akciji. Osmesi na licima govore o zadovoljstvu koje smo dobili prolaskom ove ferate.

Odlučujemo da sa vratimo do vozila drugim putem, preko Previše i zaseoka Prodanovići, da bi odatle uživali u pogledu na litice koje smo maločas peli.

Sjajna organizacija, odlični vremenski uslovi, izuzetna ekipa i vrhunska staza u steni koja nas je sve kupila na prvo penjanje.

DEJAN MILOŠEVIĆ





ZUGSPITZE

Ferrata kroz Höllentalklamm
preko Höllentalglätscher-a, solo
uspon koji je 2. 7. izveo **Branislav**
Burojević...

Nakon više meseci kiša, oblaka i hladnog vremena praćenih raznoraznim katastrofama na jugu Nemačke, hvatam prvi vikend u kome vremenska prognoza konačno dozvoljava duži boravak u prirodi i planini. Odluka je već davno pala koja destinacija će to da bude i tokom radne nedelje pripremam

potrebne rekvizite i opremu za brzi start u petak posle posla. Cilj Bayern, Garmisch-Partenkirchen, mesto koje je mnogima poznato po Zimskim olimpijskim igrama i ski skokovima. Iznad njega se nadvio planinski masiv Alpa poznat kao Wetterstein Gebirge, čijom panoramom, kao ajkulino peraje, dominira Zugspitze sa svojih 2.966 m i ujedno predstavlja najviši vrh Nemačke.

Petak - radni dan završen, žurim kući da se do kraja spakujem. Poslednje provere opreme, cipela, dereza, alpinističkog pojasa, seta za ferratu, štapova, kabanice, prve pomoći, karte, pištaljke, sunčanih naočara, rezervne garderobe i ostalih sitnih potrepština za boravak na planini, a tu su i zastava Srbije i klupska

majica PSD „Stražilovo“, koji kao amajlija ne smeju da fale. Vremenska prognoza obećava, svega pet odsto mogućnosti za padavine. Sve je tu... U 19 sati krećem u pratnji sestre iz Stuttgarta.

Kasno u noć, oko 22,30 stižemo do mesta Murnau, Uffing am Staffelsee, na nekih 35 km udaljenosti od početka staze za uspon ka Zugspitze.

U četiri zvoni sat. Prvo gledam kroz prozor sobe seoskog domaćinstva na kom smo prenoćili i uveravam se da su meteorolozi bili u pravu, jutarnje nebo na kom nema ni jednog oblaka, samo plava boja, u daljini na horizontu vidljiv planinski masiv. Doručak i krećem.



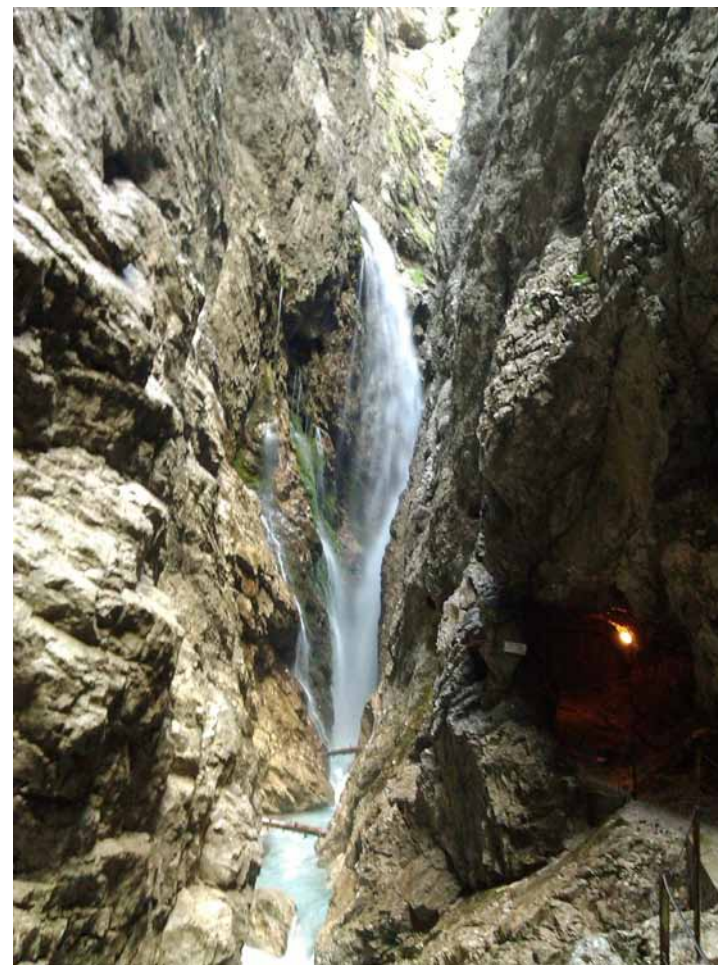
Oko 6,30 nalazim parking mesto u Garmisch-Partenkirchen, kačim opremu i bacam pogled na kartu, da po ko zna koji put utvrdim putanju. Pogled ka vrhu, neverovatan, kao ni iz čega izdiže se masiv, kao jedan zid koji ograničava brežuljkastu zaravan na severu i početak Alpa. Nema šta - impozantna igra prirode!

Staza počinje (720 mnv) na samom obronku planine i vodi pored planinskog potoka Hammersbach, obrasla u mešanu šumu, sa konstantnim usponom u pravcu tesnaca Höllentalklamm (primedba autora: tesnac paklene doline). Kroz krošnje drveća naslućujem dubinu tesnaca u koji sve više zalazim. Potok žubori, tutnji, sa kamenih zidova se kao iz neba u mlazevima slivaju manji vodopadi. Kanjon se sve više sužava i stižem do ulaska u Höllentalklamm (1.050 mnv). Prolazim pored naplatne kućice za ulazak u tesnac koja radi od osam sati i plaćam kartu od jednog evra za prolazak. Tesnac, sam po sebi, već je šetnje vredan. Neverovatna sila prirode je izdubila procep u planini dubok više stotina metara, na pojedinim mestima širok toliko da rukom može da se dodirne druga strana planine. Staza kroz tesnac, uklesana u stenu, daje samo utešnu zaštitu od ogromnih količina vode koja se od gore sliva u vidu manjeg proloma oblaka, oseća se silina vode koja kao da svojim tutnjanjem dovodi stene do vibracije i bukvalno zaglušuje sve druge zvukove.

Kao gluv i nem nakon dva kilometra prolazim tesnac. Na 1.380 mnv sam. Još uvek mi tutnji u ušima kad se ispred mene otvara dolina „Höllental“ omeđena vrhovima. Svi preko 2.000 m. Sa desne strane Vorderer Wachsenstein (2.136 mnv), Schönanger (2.264 mnv), Hoche Riffel (2.236 mnv), Riffelscharte (2.626 mnv). To je ta „paklena dolina“ dakle, za mnoge moje drugare i mene bi to pre bio raj na zemlji. Još se ne vidi cilj moje male avanture, sakriven je iza zidova kanjona.

Staza se nastavlja pored potoka kojeg više puta prelazim i napokon vidim i Zugspitze iz neke druge perspektive, strši iznad ostalih, kao centralna figura na kraju doline. Belo sive stene, ispod njih vidljiv Höllental glečer. Nema šta - impozantan kamičak. Nastavljam pešačenje koje sve manje daje mogućnost korišćenja štapova jer kamenje postaje sve veće i prilazim „Höllentalanger“ planinarskom domu na 1.386 mnv. Dom novoobnovljen, nalazi se na levoj strani doline sa terasom koja gostima





pruža pogled ka vrhovima. Pravo vreme za kratku pauzu i malo uzivanja u pogledu. Sa čuvarom doma razmenim nekoliko reči i sakupim one prave informacije kojih nema na karti. Kaže mi da je ulazak u drugi deo ferrate, sa glečera, pomeren za nekoliko desetina metara dalje zbog procepa između stene i leda. Malo me čudno gleda i više puta pita: „Ides li sam?“ Idem! Hoću! Želim! Zahvaljujem se na informacijama. Pozdravlja me pozdravom „Berg Heil, mein Junge“ i „Srečno“ sa akcentom. Nekako nas takav gest ma gde bili iznenadi, a kamoli ovde, u paklenoj dolini.

Pakujem štapove i oblačim pojas. Sa suprotne strane kanjona se nalazi ulazak u ferratu. Nakon nekih pola sata, sad već ozbiljnog uspona, počinje prvi dodir sa stenom i penjanje kreće. Pratim markacije na stenama i nailazim na metalnu tablu sa strelicom Zugspitze levo. Nekoliko stotina metara dalje i na 1.500 mnv po GPS-u ugledam i Merdevine, stope ubušene u stenu usred malog, skoro presušenog vodopada, kako vode ka gore, negde, u beskraj.

Ferrata počinje! Koliko god da se čovek psihički i fizički priprema i bude siguran u sebe, prizor vertikale koja nema kraja malo poljulja samopouzdanje. Mogu ja to, kažem sam sebi. Dotežem pojas, šlem, rukavice, ranac dobro sedi, ferrata set OK! Kreće...

Nekako se i umor i pređeni kilometri do tog mesta izgube, koncentracija usmerena na uspon i neizvesnost preuzimaju onaj deo mozga koji nam u svakodnevnicu verovatno ničemu ne služi. Vertikala prava - više desetina

metara, koja pred kraj završava na povećem stepeniku. Putanja vodi uz stenu na levo, nakon par metara počinje nova etapa, klinovi u glatkoj verikali sa blagim usponom, vode popreko stene ka novom podestu, nekih 100 m. Srećem prve ljude na stazi. Malo se, rekao bih, lome. Čekam da pređu deonicu i siđu sa sajle. Kopčam i prelazim bez problema. Pogled nadole je kao kad kroz prozor gledate niz fasadu kuće. Par desetina metara glatkog ravnog zida...

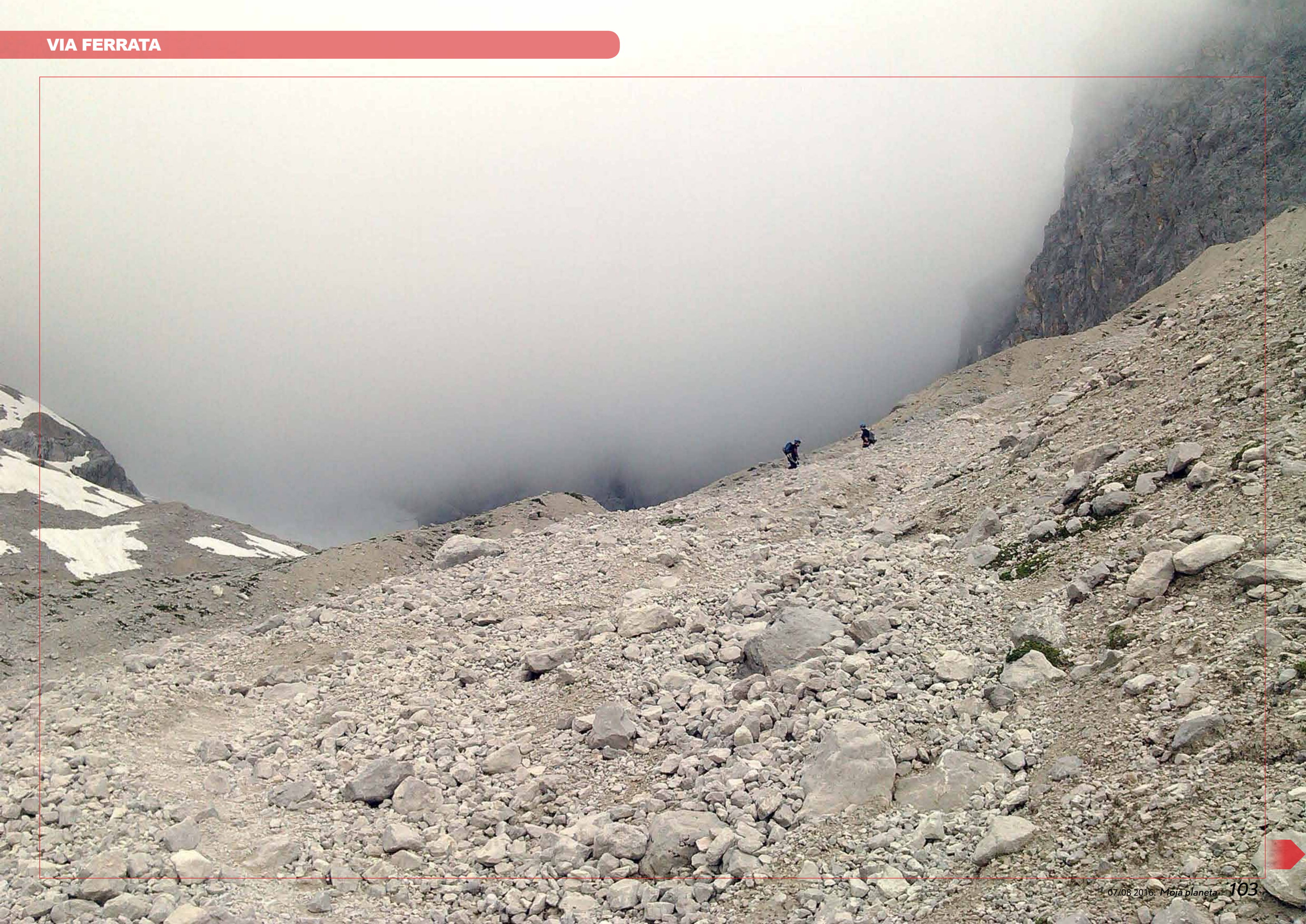
Sustižem momke, ispostavilo se dva Rusa. Razmenim par reči na engleskom, i nastavljam dalje pošto oni prave pauzu. Deonica ispred mene vodi kroz procepe, useke, mestimično bez sajle ali sa konstantnim usponom na gore. Nakon sad već dužeg konstantnog penjanja izlazim iz tog dela ferrate i ispred mene se otvara jedan kosi stenoviti plato. Pauza - preko potrebna. Hrana iz ranca, čokoladice, voda, sve se to konzumira da se povрати izgubljena energija. Stena je okrenuta ka jugoistoku i izložena suncu, pa prilično greje i termometar na pištaljci pokazuje 26 stepeni. Pomalo priželjkujem pokoji oblacić da malo zakloni sunce. Ali ništa od toga - samo neki bledunjava tamo u daljini. Neka, ne treba, samo neka greje. Gledam u GPS na telefonu, 2.077 mnv. Ima još da se penje. Još oko 900 m visine. Nastavljam dalje. Staza u cik-cak liniji vodi i dalje levo ka Höllental-glätscheru. Na jednom proširenju se osvrćem. Nema nikog! Ma, gde su oni Rusi? Pogled iznad doline predi- van, već se gledam „oči u oči“ sa pojedinim vrhovima u okolini. Skoro je podne, sve je obasjano, boje stena se

prelamaju od narandžaste ka srebrno-beloj, iz doline i oko mene dopiru zvukovi vodopada - kao u zemlji čuda. Dom od malopre se vidi tek kao mala fleka u dolini. Ispred mene oveći stepenik, koji ograničava taj deo platoa, ispod kojeg se otvorila osrednja pećina u koju se cedi voda i pravi potok. Shvatam da se na sledećem spratu nalazi glečer. Prilazim i pijem čiste glečerske vode. Neverovatan ukus, svežina. Dođe mi da pobacam ovu iz ranca i natočim ove, čiste planinske, bez aditiva. Ipak odustajem od te zamisli, već pijem još par gutljaja i malo se umivam. Kreće se dalje.

Posle prelaska uspona od stotinak metara dolazom na sledeći sprat i ispred se pojavljuje glečer, smešten kao sneg u dlanu sake planine, oko njega vrhovi i sam Zugspitze sa desne strane, vertikala se sad već detaljnije vidi i nije za potceniti. Nazirem građevinu podno samog vrha, napravljenu još 1916. godine na kojoj se nalazi meteorološka stanica, velika terasa i restoran. Za one manje odvažne, put do tamo je omogućen žičarom iz doline sa severne strane, a tamo bi trebala da me sačeka moja sestra kada se popnem. Cilj je da se zajedno spustimo tzv. normalnom stazom do Garmischa.

Susrećem mladi par Nemaca, kako odmaraju i uživaju u pogledu. Pozdravljamo se u prolazu i nastavljam prelazak sipara u dužini od skoro kilometra. Što više prilazim glečeru oseća se svežina koju zrači. Montiram dereze, malo se okrepim i ulazim u belilo. Staza vodi skoro sredinom glečera i tek na gornjoj trećini bi trebalo da se skrene desno ka steni. Nakon nekoliko minuta se

stvarno oseća hladnoća, a termometar pokazuje osam stepeni. Sad je majica već suviše mala zaštita iako se dobro znojim od napora, pa se oblačim. U tom periodu se odjedanput, kao ni iz čega, pojavljuje oblak koji prekriva vrh i kao mleko koje kipi preliva preko vrha i ka meni na glečer spušta se beli gusti oblak. Osluškujem. Ne tutnji, ne grmi. Nastavljam dalje. Sad više ne razmišljam o nagibu i težini uspona kojim mi se glečer suprostavlja. U svega nekoliko minuta oblak se spustio toliko da se vidljivost svela na svega par metara. Osećam vlagu koja se kači po meni, pa oblačim kabanicu. Nastavljam dalje prateći dobro vidljive stope u snegu, jer neko je već prošao ovim putem. U magli ne vidim kuda me tačno put vodi, ali ne može se pogresiti. Taj ko je prošao pre mene imao je isti cilj. Prelazak glečera bi po karti trebao biti nekih 1.500 m. Pratim tragove i konačno na desetak metara od mene ugledam stenu. Osluškujem. Ne grmi. Čuje se samo škljockanje kako neko ispred mene kopča set na sajlu. Prilazim steni i vidim sajlu kako visi između glečera i kamena, dole negde u dubinu. Razmak do stene je oko tri metra i nema šanse da se tu zakačim. Setim se domarevih reči i nastavim par desetina metara više, gde me i tragovi vode do sledećeg ulaska u ferratu. Pristup dobar, razmak do stene dobar raskorak. Skidam dereze, osvrćem se oko sebe - samo tišina i belilo. GPS kaže: 2.445 mnv. Pravim predah pred drugi deo ferrate, onaj duži naporniji, sad već osećam zadihanost, valjda zbog vlage i nadmorske visine, snage još imam. Uzalud gledam ka gore, samo belo i ispred mene stena i sajla.





Penjem već ceo sat. Nigde kraja. Deonice sve kao iz udžbenika, malo previsa, pa levo-desno oko nekog kamena, sajla neprekidna, to je dobro, ne možeš se izgubiti. Nadmorska visina samo raste a kraj se ne nazire. Ponovo malo leđa, pa strma stena, sve češće srećem „in memoriam“ table koje me upozoravaju i vraćaju na zemlju, ne preskače se kopčanje koliko god da usporava. Zahvalan odvažnim i smelim ljudima koji su se trudili da postave sve te klinove i obezbede prolaz nama čak i 90 godina posle. Pravim predahe, osluškujem. Ponovo čujem ljude ispred sebe. Ne vidim ih, ali tu su, na par metara. Gledam GPS, piše 2.910 mnv. Ne može biti još mnogo. Obilazim stećak na kom su otprimci taman za stopu, zahvalan Salewi i Vibram donu sigurno prelazim i taj deo, desno mali kuloar pod snegom vodi ka gore. Sa-

jla jedva da viri iz njega. Na par metara ispred, tri momka raspravljaju koliko još ima. Nema više mnogo, ali valjda su i oni sluđeni što ne vide gde su. Odjednom nalet vetra u lice...

Pogledam ispred i kroz maglu desno primećujem ravne linije nečega što ne liči na stenu. Vidim boje, čujem žamor. Tu sam, još samo par metara. Izlazim na malo sedlo i osećam ozbiljne nalete vetra. Ispred mene na deset metara vazdušne linije terasa planinske kuće „Münchener Haus“ a levo na još par metara više, konačno - zlatni krst zaboden u stenu malo veću od većeg stola za ručavanje - sam vrh visine 2.968 mnv. U 14,05, Stigao, srecan, zdrav, prav, pokisao, umoran. Ko ga siša, na sve to je čovek spreman kada se upusti u ovako nešto. Sa terase ispred mi sestra maše, ali ne može do

mene. Čestitamo gestikulacijom. Dajem joj znak palcem na gore da je sve u redu. Momci ispred mene se slikaju. Čekam da završe. Prilazimo jedni drugima i razmenjujemo čestitke, grlimo se kao braća rođena ponosni na sebe, jedni na druge. Iz ranca vadim plosku sa „Edinom klekom“ i trobojku sa obeležjima PSD-a i ASNS, neka se i ona zaviori na krovu Nemačke po ko zna koji put, ali ovaj put od mene popeta. Nazdravljamo i ne osećamo da sad već ozbiljno pada kiša ili nas šiba voda iz oblaka. Ponovo se slikamo i silazim prema Münchener Haus. Srećem se sa sestrom i pravim predahe u restoranu. Unutra lepo toplo, skidam opremu i mokru odeću sa sebe. Malo se okrepljujem zasluženim pivom. Ne pije se to svaki dan na ovoj visini. Napolju sve jače duva i pljušti, sad već i grmi prilično blizu. Toliko o onih pet odsto mogućnosti

za padaline. Odlučujemo da se ipak spustimo žičarom u dolinu jer po ovom vremenu bi to bila suluda avantura silaziti peške iako lakšom ali zato dužom stazom. Sedim još neko vreme i vidim kroz prozor mladi par Nemaca i nedugo posle njih dvojicu Rusa kako pristižu na vrh. Dobro je, i oni su uspeali, čestitam im u mislima.

Bila je to jedna avantura za preporučiti svima koji se usude na takve poduhvate, veoma zahtevna i izazovna u svakom smislu.

Vremenski uslovi su samo malo pomračili sliku planine ali ujedno i pokazali koliko je ona čudljiva i da kad god da se uputimo u njeno naručje ipak moramo biti na sve spremni... Ako to poštujemo, manje će nam od uživanja ostati uskraćeno.

BRANISLAV BUROJEVIĆ

I UČENJE I SEĆANJE

Tabor alpinista „**Gornjak 2016 - Hoselito Bite**” okupio je više od 60 penjača i prijatelja legendarnog alpiniste...





Tabor „Gornjak 2016 - Hoselito Bite“ održan je na legendarnom penjalištu. Lokacija je bila planinarski dom u Ždrelu gde su se pojedini učesnici smestili, dok su zbog brojnosti neki morali biti smešteni i u šatorima. Atmosfera u kojoj je protekao tabor je bila nsvakidašnje lepa i prijatna sa neskrivenim zadovoljstvom zbog broja učesnika tabora koji je bio rekordan. Taboru su prisustvovala i tri instruktora alpinizma, koji su bili nesebični u podeli svog bogatog iskustva mlađim kolegama.

PETAK

Učesnici tabora su nakon smeštanja u domu i uvodnog izlaganja domaćina tabora Dragana Miloševića i predsednika Komisije za alpinizam Vojislava Škrbića imali prilike da slušaju predavanja o sidrištima i tehnikama osiguravanja koja su pripremili Obrad Kuzeljević i Nenad Tripković.

SUBOTA

Predavanje na temu faktora pada, kao uvod rada na terenu, održao je Nenad Tripković. Rad na terenu se odvijao u tri radne tačke na lokaciji Zaboravljene burgije:

Info

Učesnici tabora (poređano po broju učesnika):

Alpinistički odsek Požarevac: 30

Alpinistička sekcija Novi Sad: 14

Alpinistički odsek Avala: 8

Alpinistička sekcija Jastrebac: 5

Alpinistički odsek Šabac: 3

Alpinistički odsek Beograd: 1

Ostali: 1

Ukupno: 62







1. Nenad Tripković i Slobodan Žarković: osiguravanje, faktor pada i simulacija pada prvog penjača.
 2. Obrad Kuzeljević: izrada sidrišta.
 3. Dragan Milošević: Osiguravanje drugog penjača od strane prvog sa akcentom na nesigurna sidrišta i simulacije pada drugog penjača.
- U radu je učestvovao i instruktor alpinizma i predse-

ASNS na taboru „Hoselito Bite“

Tabor je organizovan u znak sećanja na velikog čoveka, prijatelja, brata, sjajnog penjača koji je svojim penjanjem pomerao granice alpinizma u našoj zemlji. Manifestacija je ujedno bio i tabor usavršavanja. Prvi dan na terenu radili su se sistemi osiguravališta, kako bi naše penjanje dobilo na sigurnosti i kvalitetu.

U večernjim satima, kada smo se svi okupili, počeo je memorijalni deo tabora. Uvodnu reč i otvaranje memorijala održao je Dragan Milošević, a kratku priču o Hozeu uz prezentaciju slika čuli smo od Obrada Kuzeljevića. Tom prilikom pušteni su i kratki snimci reportaža koje je Hoze snimao. Veliku čast na taboru nam je svakako priuštio prisustvo Hozeove žene Biljane Savković. Nakon puštenih prezentacija svako je rekao po nešto ili ispričao neki svoj doživljaj sa Hoseom. Deljene su memorijalne majice. Nedelja je bila dan predviđen za penjanje. Hose je bio čovek velikog srca i jako je teško o njemu pisati... Čast je bila poznavati ga. Ono što mogu sa sigurnošću da kažem je da je on i dalje sa nama i živeće u našim sećanjima i uvek rado ispričanim pričama.

Iz Alpinističke sekcije Novi Sad na taboru je prisustvovala 12 članova. Video materijal za tabor pripremila Aleksandra Bunjevčev.

nik KAPSS Vojislav Škrbić.

U večernjim časovima je organizovan memorijalni deo posvećen Hoselitu Bite, kome je prisustvovala i njegova supruga Biljana Savković. Pored nje govorili su i njegovi prijatelji Obrad Kuzeljević, Slobodan Žarković, Dragan Milošević, a prezentovan je video materijal koji je priredila Aleksandra Bunjevčev, posvećen ovom izuzetnom čoveku i alpinisti. Tokom večeri su podeljene i majice štampane za ovu priliku za čiji dizajn se pobrinuo Milan Simić.

NEDELJA

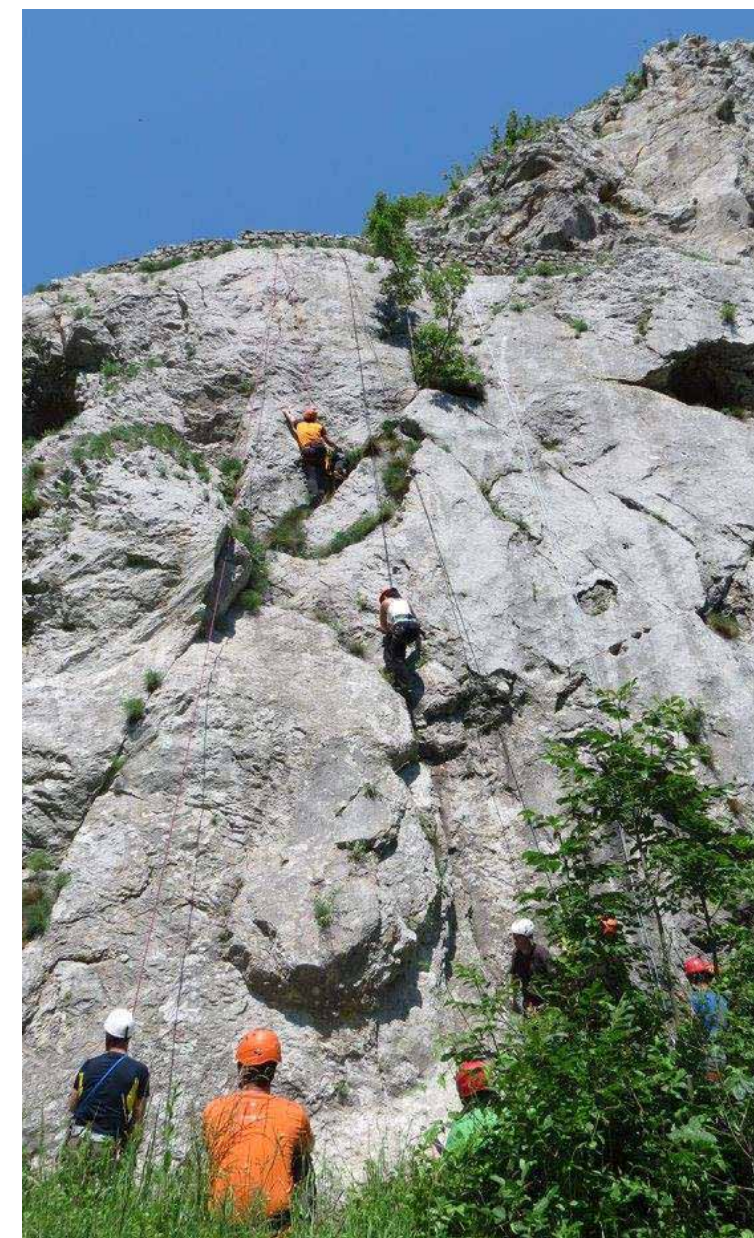
Kako su sve teme predviđene taborom zahvaljujući lepom vremenu prethodnog dana ostvarene, nedelja je bila penjački dan. Najveći deo učesnika se zbog početka sezone i potrebe vraćanja kući istog dana opredelio za vežbališta, dok je ostali deo učesnika otišao na tradicionalne alpinističke smeri.

Sva predavanja izložena u domu i na terenu su izazvala veliku pažnju učesnika jer su obradila zadate teme na moderne načine i sa više aspekata i naročito eksperimentalno što će, očekuje se, dovesti do unapređenja praktičnog rada i bezbednosti u penjanju cele zajednice u ovim domenima.

Najjače impresije učesnika na taboru je činilo prisustvo upadljivo velikog broja ljudi koji su mogli da razmene svoja iskustva i upoznaju se međusobno.

U popodnevrim časovima Dragan Milošević je polagao praktični deo ispita za alpinistu i uspešno ostvario sve uslove za sticanje zvanja alpiniste.

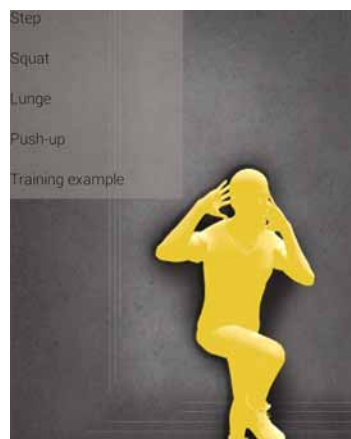
TEKST:
DR DRAGAN MILOŠEVIĆ,
NAČELNIK AOP-A I VODA TABORA
FOTO: UČESNICI TABORA



MIKRO TRENING

*Kako doći do potrebne
planinarske kondicije i sačuvavati
je na lak i jednostavan način...*

Kao iskusi, dugogodišnji vodič planinarskih izleta i pohoda sve češće se susrećem sa jednim problemom koji može da bude presudan za dalji razvoj ove sportske aktivnosti u Srbiji. Naime u velikom broju mi se pojavljuju planinari koji imaju jaku želju da idu na planinarske akcije, ali nemaju potrebnu kondiciju. Iz tog razloga odustaju, ili se okreću ka lakim „šetnjama“ i prelaze na druge vidove rekreacije, koji svakako nisu zanimljivi i interesantni, kao što su ove naše aktivnosti u prirodi, pogotovo kada znamo šta sve može da ponudi samo jedna planinarska tura, u odnosu na poplavu kvazi aktivnosti po zatvorenim prostorima gradskih klubova i teretana.



Iz tog razloga sam se obratio mladim stručnjacima, master profesorima sporta i fizičkog vaspitanja, da mi izađu u susret i ponude neki trenažni metod koji bih mogu da preporučim kako aktivnim tako i manje aktivnim planinarima. Na moju radost dobio sam pozitivan odgovor i oni su mi preporučili program koji sad već poprima ogromne svetske razmere. Program je prilagođen opštoj populaciji, služi da se radno aktivno stanovništvo podstakne na vežbe i samim tim poboljša svoje celokupno zdravlje (telesna kompozicija, funkcionalne sposobnosti, poboljšanje gipkosti, VO2max, itd.). Sam metod treniranja je revolucionarni i predstavlja jednogminutne treninge

koji se ponavljaju više puta tokom dana. Treninzi mogu da se izvode bilo kad i bilo gde. Pozitivno kod njih je što za minut vežbač ne stigne da se oznoji. Što znači da se vežbanje može obaviti i na radnom mestu u garderobi sa kojom si došao na posao.

Ceo metod se bazira na produženom trenažnom dejstvu, tj. nakon odrađenog jednogminutnog treninga organizam ubrzano funkcioniše još pet do deset minuta tako da na dnevnom nivou vežbač koji primenjuje ovaj sistem treninga ima aktivnost od 30-55 minuta, što opet na nedeljnom nivou znači da je telo aktivno od 210-385 minuta, što znatno prelazi preko onih 150 minuta što je preporučila Svetska zdravstvena organizacija.

Da bi se lako primenjivao ovaj vid treninga napravljena je telefonska aplikacija za „pametne“ - android telefone koja obaveštava, prikazuje i dozira ceo trenažni proces. Nalazi se na „Play store“-u pod nazivom „1 min Micro

Trening“, koja je za sada jedina aplikacija takvog trenažnog metoda na svetu.

Ja imam samo reči hvala za ovu metodu, jer od kada sam započeo sa ovakvim vidom treninga više ne razmišljam na koji se vrh penjem i da li ću moći to da izvedem. Trudim se da svim mojim aktivnim članovima koji vole prirodu, a nemaju vremena za klasične monotone treninge prezentujem ovaj trening, jer minut je dovoljan da bi smo osvajali i najviše vrhove ove naše lepe planete. I već imam njihove najpozitivnije ocene. Ponašajući se po čuvenim planinarskim nesebičnim-kolegijalnim kodeksima, ovim putem i ostalim planinarima bi preporučio da se uključe u MIKRO TRENING i krenu u osvajanje željenih visina.

PLANINARSKI VODIČ I PILOT
BORO L. PIŠČEVIĆ



Magazin o ekologiji, zaštiti životne sredine, održivom razvoju i zdravim stilovima života

Prodaja u pretplati!



**Sve informacije na telefon:
+381 (0)65 888-08-57**

Od mora do mora
po zelenoj

ISTRI

Jedna od najljepših **hrvatskih transverzala** duga je 160 km, a proteže se od Umaga na zapadnom dijelu Istre, do Crne Punte na istočnoj obali...



Poetični naslov zapravo je neslužbeno ime obilaznice IPP - „Istarski planinarski put“. Jedna od najljepših hrvatskih transverzala duga je 160 km, a proteže se od Umaga na zapadnom dijelu Istre, do Crne Punte na istočnoj obali. Planinarenje najvećim hrvatskim poluotokom pruža kompletan avanturistički doživljaj u kojem su isprepletene planine, more, prekrasna priroda i srednjovjekovni gradići. Ovaj tekst tek je pokušaj da vam približim svoje iskustvo s IPP i motiviram vas da slijedite moje stope. Višednevne, pa čak i višetjedne hodačke ture kao što su „Camino Santiago“ ili „Pacific trail“ postale su poznate zbog filmova i knjiga koji su ih popularizirali, a u težnji za dalekim nismo niti svijesni da nadohvat ruke imamo nešto identično! Promocija Istarskog planinarskog puta koji se dobrim dijelom poklapa s trasom pustolovne utrke „100 milja Istre“ važna je za podizanje aktivnog turizma Istre na višu razinu.

PRVI DAN

Iliti nulti dan, s obzirom da nemam vozačku dozvolu, od mene



je iziskivao putovanje busom od Zagreba do Rijeke, zatim presjedanje na bus za Umag na sjeverozapadnoj obali Istre. S obzirom na to da je sredina svibnja, turistički gradić još uvijek bio je pust. Staza počinje u 13 km udaljenom selu Crveni Vrh, a tu dionicu po cesti sam prehodao prolazeći uz more kroz Zambratiju, Savudriju i velike nasade maslinika. Oluja s tučom učinila je ovu šetnju zanimljivom, a predvečer kada se vrijeme smirilo, u

selu su me dočekale hrpice leda (taman za koktel) i dvije duge na nebu koje je zalazeće sunce obasjalo narančastom bojom.

Zaspao sam uzbuđen, jer sam u siječnju odustao od ture zbog prekratkih dana i lošeg vremena. Radovao sam se novom pokušaju i jutru! Inače staza je nekada počinjala iz samog Umaga, no zbog velikih površina koje su prenamijenjene za sadnju maslina, početak staze preseljen je u obližnji Crveni Vrh.



INFO - Naputci za obilaženje

Istarski planinarski put spada u najdulje transverzale bivše Jugoslavije i traje sedam-osam dana hoda. S obzirom da na putu imate tek četiri planinarska objekta (pl. dom na Poklonu i pl. dom Skitača rade vikendom, a pl. kuća pod Žbevnicom i pl. kuća Korita u fazi su obnove), morate biti spremni na noćenje pod vedrim nebom, što cijelom putu dodaje posebnu draž avanturizma, a postoje i određeni razlozi zašto volim snivati pod zvijezdama. Na trasi ćete često nailaziti na sela i objekte ispred kojih ćete naći zaklon pod nadstrešnicom, svakog dana možete na nekoliko lokacija natočiti svjež vodu, a u većim selima postoje trgovine pa ne morate imati ruksak napravljen hranom za cijelu turu. Dnevno se hoda osam-devet sati, stoga svakako preporučam obilaziti IPP tijekom proljeća. Ljeti je prevruće, a zimi su dani kratki i nestabilno vrijeme otežava hodnju. Uostalom, u proljeće ćete imati potpun doživljaj mirisne, rascvjetane zelene Istre!

DRUGI DAN

Šetnja kreće makadamom uz livade pune rascvjetanih makova i šumicu koja se prostire na obali Piranskog zaljeva. S druge strane vidi se Slovenija, a u samom zaljevu možete uživati u nasipima solane i ušća rijeke Dragonje. Već ovdje planinarska staza djelomice prati trasu Parenzane, uskotračne željeznice koje je u vrijeme Austro-Ugarske spajala Poreč i Trst. Nakon prve kontrolne točke Sv. Petar koja

se nalazi na početku zaljeva, za dva i pol sata stižem na drugu kontrolnu točku Markovac odakle puca pogled na zaljev iz drugog kuta.

Iduća kontrolna točka je gradić Buje kojeg svakako vrijedi obići. Tipični istarski srednjovjekovni gradić s kaštelom na brdašcu odličan je vidikovac, ali i mjesto za odmor i opskrbu. Dalje se krajolik dinamično izmjenjuje - staza se penje i spušta, kroz zelene rascvjetane livade i „zelene tunele“ tj.

šumice koje vas gustim krošnjama štite od vrućine. Ovaj dio je ture je psihički naporan jer ste okruženi predivnom prirodom, ali nemate potpun planinarski doživljaj zbog male nadmorske visine i ne obilazite nikakve vrhove. Strpljivo hodate od mjesta do mjesta išekujući masiv Ćićarije u daljini. No, mirisi cvijeća omamljuju dok nastavljate prema selu Triban (četvrta kontrolna točka), te dalje prema Grožnjanu.

Gradić Grožnjan turistički je popularno mjesto s brojnim galerijama i restorančićima, starom crkvom i bogatom poviješću. Kada prođete 150 m dugačak tunel željeznice Parenzane, s druge strane čekaju vas polunapuštene mjestašca. Tradicionalne kamene kuće urušenih krovova tužno kazuju priču o ruralnoj Hrvatskoj koja polako nestaje. Prvo ćete proći kroz maleni Sv. Juraj sa ostacima stare crkvice, a zatim kroz selo Sv. Ivan. U selu Sv. Lucija nalazi se crkva iz 16. stolecja s velikom nadstrešnicom koja mi je poslužila kao prenočište, a ispred je česma koja upotpunjuje komfor.



TREĆI DAN

Rano ustajanje nudi predivan pogled na susjedno brdo s kojeg me promatra stari grad Oprtalj, poznat kao radna destinacija mnogih umjetnika. Kroz šumice i livadice, stare zaseoke i radoznala stada ovaca koje me pozdravljaju sramežljivim blejanjem stižem u Cabrnicu, selo u kojem će vas ljubazni domaćin seoskog gospodarstva ponuditi dobrom raki-jicom ako budete imali sreće da ga sretnete. Odatle se spuštam u kanjon rijeke Mirne. Ovdje je kontrolna točka Greben, tj. stjenoviti vidikovac s kojeg puca pogled na okolna brda i kanjon. Do dna kanjona treba pola sata, a zatim vas staza vodi strmo gore na susjedno brdo na čijem vrhu

se nalaze sela Veli i Mali Mlun. Vršni dio brda prekriven je poljoprivrednim posjedima, ponajviše vinogradima. Sljedeća kontrolna točka je grad Buzet, a žig se nalazi uz stazu koja se nakon sela Pruhari spušta u dolinu.

Buzet me dočeka vrelim ulicama i otvorenim trgovinama koje mame osvježavajućim pivom i sokovima. Nakon opskrbe opet slijedi strmi naporan uspon do željezničke stanice koja se nalazi visoko iznad grada, a idilična staza zatim nastavlja kroz lijepu šumu do starog sela Slum. Ovdje me pred crkvom pozdravila pet stotina godina stara lipa koje se i ovog proljeće razlistala. Stoljećima je promatrala djecu koja se igraju i stanovnike koji žive svakodnevicu

uz poljoprivredu i stočarstvo, a sada tužno gleda u puste uličice i napuštene kuće kojima propadaju krovovi. Nakon sat vremena stižem u slično selo Brest podno Žbevnice, gdje sam našao mjesto za noćenje.

ČETVRTI DAN

Rano ustajanje i strmi uspon za razbuđivanje - već nakon dvadesetak minuta okupan znojem stižem do planinarske kuće u izgradnji i veselih radnika koji me pozdravljaju, a još pola sata treba mi za ležeran uspon na 1.014 m visoku Žbevnicu. Unatoč skromnoj visini, vrhovi Čičarije i Učke pružaju vrhunski planinarski doživljaj i predivne panorame. Zelena rasvjetana Žbevnica

dočekala me srdačno, te uputila na drugu stranu prema starom selu Trstenik do kojeg mi je trebalo dva sata hoda.

Nakon odmora i opskrbe vodom slijedi uspon „stazom ciklama“ na 1.000 m visok vrh Gomila koji je predivan vidikovac. Staza s Gomile nastavlja prema kralju Čičarije, tri sata udaljenom vrhu Orljaku visokom 1.106 m. Ova dionica nosi naziv „staza božura“. Iskreno, ne pamtim kada sam hodao toliko „šarenom“ i mirisnom stazom, a boje cvijeća opijale su me. Sreo sam i grupu Slovnaca koji su me upozorili na poskoka koji se sunčao nasred staze, no nisam ga sreo. Kad bi me sunce umaralo staza bi taman zašla u šumicu s

hladovinom, a zatim opet na livade. Na Orljaku srećem stariji bračni bar (oko 60 godina) koji su stigli iz Trsta biciklima, a dovde su došli preko Žbevnice i Gomile. Zadivljen sam ovakvim ljudima i njihovim životnim stilom!

Nakon Orljaka već umoran stižem do pl. kuće Korita čija je novoizgrađena veranda moj hotel. Izvor Korita podno Brajkove stijene spada među najljepše planinske lokalitete u Hrvatskoj. Hladna voda odlična je za piće, te spas za žedne planinare u prolazu. Brajkov vrh s lijepim vidikovcem ponad izvora stanište je poskoka, no nisam ih sreo. Zalazeće sunce je obasjavalo masiv Čičarije i Učke ispred mene, nagovještajući sutrašnju avanturu.

PETI DAN

Danas odlazim u drugi kraj masiva, na Učku. Sunce je izlazilo dok me staza vodila na Veliki Planik (1.272 m), najviši vrh lijepe Čičarije. Nakon dva sata hoda stigao sam na panoramski vrh s kojeg puca pogled na Gorski Kotar i Učku, a ukoliko siđete na drugu stranu i date si još 15 minuta truda, staza će vas odvesti na niži Mali Planik koji je još ljepši vidikovac.

Daljnja dva sata hodam makadamom do prijevoja Poklon, no iako dom ne radi, pored njega se nalazi restoran-pansion „Učka“ u kojem možete konzumirati jelo i piće. Meni je poslužio kao zaklon od jakog proljetnog pljuska, a zelene bujne krošnje štitele su me od jake kiše prilikom uspona na Vojak (1.401 m), vrh Učke i najvišu točku na trasi IPP. Kada sam stigao do razgledne kule na vrhu kiša je stala, a vjetar je razmaknuo oblake omogućivši mi da uživam u panorami. Planina me tako prihvatila i poželjela mi dobrodošlicu, nagradila me za trud. Kako i ne bi, kad smo stari prijatelji?

Silazim prema jugu, preko livada i dalje kroz šumicu do sela Mala Učka. Dočeka me petogodišnji traktorist koji mi je ponosno pokazao gdje mogu natočiti vode, a u lokalnoj mljekari njegovih roditelja možete nabaviti odličan kozji sir. Sat i pol hoda udaljena je lovačka kuća podno vrha Brgud pod čijom nadstrešnicom sam našao utočište. Sama staza pro-

lazi kroz nekadašnje pašnjake i preko grebena koji omogućuje fantastičnu panoramu, a često možete sresti i konje koji ovdje obitavaju. Vatraca je pucketala i juha se krčkala na plinskom kuhalu dok sam odmarao umorno tijelo. Cijelu noć padala je kiša, što mi je davalo nadu da ću sutra imati lijep dan.

ŠESTI DAN

Maglovito jutro razmicalo se otkrivajući komadiće plavog neba. Hodajući grebenom preko vrhova Brgud i Kremenjak imao sam lijep pogled na kotlinu koja je bila pokrivena maglenim morem, a vjetrić je polako odmicao pramenove oblaka s masiva južne Učke. Neposredno prije vrha Šikovac dočeka me prijatelj Patrik iz Pule s dva hladna piva, pa smo nazdravili našem susretu i predivnoj turi pred nama. Nakon sat vremena stigli smo na 833 m visok Sisol, najviši i najmarkantniji dio južne Učke, također poznat kao stanište poskoka. Zmije su se skrivale od hladnog povjetarca i oblaka, nisu bile raspoložene da nas plaše. Sam vrh nalazi se u makiji i ne pruža vidik, no već u nastavku staza postaje panoramska i omogućuje pogled na more i otok Cres. Kroz rasvjetane livade s kojih dopire blejanje ovaca idemo nizbrdo prema srednjovjekovnom gradu Plomin, tipičnom istarskom kaštelu na vrhu brda. Romantične puste uličice, šareno svijeće koje raste iz pukotina zidina i panoramski pogled s terase crkve iz 11. stoljeća vrijedni su našeg dolaska!

Svega pola sata silaska treba do Plomin Luke u kojoj se nalazi termoelektrana, a smješten sam u svlačionici pored nogometnog igrališta zahvaljujući dobroti uprave NK Plomin. Patrik i ja se rastajemo nakon pive ispred dućana, žao mi je da ću do kraja puta dogurati sam kako sam i krenuo. Teško je kada nemaš s kime podijeliti brigu, umor i radost, ali sve su to čari samotnog planinarenja.

SEDMI DAN

Onaj tko bi zaključio da nakon silaska s Učke više nema planina pa tako ni muke, ljuto bi se prevario! Još se sunce nije uzdiglo na plavo nebo, a ja sam se kupao u znoju penjući se na vrh Kuk s druge strane plomin-





skog zaljeva. Strma, ali vrlo atraktivna staza s nekoliko penjačkih detalja u stijeni pruža odlične vidike na Plomin Luku, plominski zaljev, stari grad Plomin zavijen u jutarnju izmaglicu, vrh Sisol i dolinu koja je još uvijek potopljena u maglenom moru. Fantastičan prizor u kojem planina dotiče mora ostavila me bez daha - još jedan dokaz da brdo ne mora biti visoko da bi planinara zadivilo!

Nastavljam stazom do nešto višeg vrha Munac, a zatim preko livada i kroz makiju do vrha Standar (474 m) koji je kontrolna točka IPP. U daljini na brdašcu maše mi stari grad Labin, već vidim da do njega ima

dobra tri sata hoda. Tura je žestoka jer staza me najprije spušta gotovo do mjesta Rabac (odlične plaže), a zatim opet diže prema Labinu. Nakon spuštanja strmom stazom osiguranom sajlama stigao sam do jezera koje tvori rječica u nekoliko kaskada. Paklenu vrućinu pobijedio sam umivanjem u ledenoj vodi, a grupica golih njemačkih turista čak se i kupala. Kanjon je odjekivao od radnosnih vriskova, a ja sam mislio: „Pa naravno, najbolje stvari u životu su - besplatne!“

Uspom prema Labinu završio je uz osvježavajuć jogurt pred dućanom, te obilaskom starog grada koji je

ujedno kontrolna točka. Iako sam mislio da daljnjih pet sati ture neće biti velik problem, psihički mi je to bilo veliko opterećenje. Do tri sata udaljenog vrha Oštri (531 m) vodi prekrasna staza koja nema značajnih visinskih oscilacija, no vrućina i umor učinili su svoje. Imao sam osjećaj da nikada neću stići, a bolovi u izmučenim stopalima onemogućavali su da uživam u prirodi. U jednom trenutku kada sam sjeo da se odmorim, nedaleko mene došla je srna i radoznalo me promatrala dvije minute. „Eto, zato planinarim!“, pomislim i prevladam krizu koja me obuzela.

S vrha Oštri pruža se lijep pogled na Kvarner, no bujna vegetacija i visoka stabla onemogućuju potpun vidik. Dva sata laganog hoda trebalo mi je od vrha Oštri do sela Skitači u kojem se nalazi lijepi planinarski dom. Zbog radnog tjedna nije radio, pa sam spavao pod nadstrešnicom ispred ulaza. Bio sam izmučen, ali sutra ću nakon kratke šetnje doći do kraja!

OSMI DAN

Nakon ustajanja i pakiranja zaputim se stazom koja me spušta kroz šumarke i livade do mora, na Crnu Puntu koja je posljednja kontrolna

točka IPP. Impozantne hridine nježno miluje more koje me pozivalo da se umijem u njemu, a olakšanje koje me proželo teško je opisati. Kada sam stigao do ceste i „ulovio“ stop do Labina odakle sam se vraćao doma, očekivano me nakon olakšanja preplavio val oduševljenja, pomiješan sa žaljenjem što je gotovo. Moj ruksak, moje plinsko kuhalo i moj medo bili su mi vjerno društvo na ovoj avanturi, a dobri ljudi koje sam susretao putem svojom ljubaznošću dopunili su kompletan doživljaj.

Istra je zemlja prekrasnog mora i isto tako planina, neopisivo zelene prirode, dobrih ljudi i bogate kul-

turno povijesne baštine. Smatram ovu turu izuzetno atraktivnom, te je svakako preporučam svakom ljubitelju planinarenja. Ovaj doživljaj je neopisiv dragulj u mom projektu nazvanom „Hrvatsku volim putujući“, čiji je cilj potaći ljude da putuju svojom domovinom kako bi je bolje upoznali i više voljeli. Na kraju, mogu mi sve u životu uzeti, ali ne i uspomene na čićarijska jutra, Istru koja se budi u izmaglici i plavetnilo neba nad rascvjetanim planinskim livadama koje na kraju dotiču more. Nakon ovakvih tura, osjećam se kao najbogatiji čovjek na svijetu!

MATEJ PERKOV



MUSALA

*Planinarke iz Beograda, Bijeljine i Kraljeva,
proslavile devojačko veče na 2.925 mnv, na
najvišem vrhu Balkana...*



Petak trinaesti, savršen dan za polazak na jedno po malo neobično putovanje. Na zakazanu adresu u Beogradu pristižu devojke Lana Milošević iz Bijeljine, Marija Dančetić iz Kraljeva i Sanja Stojanović, Zorica Alimpić, Biljana Spasić, Tamara Stošić i Olga Anđelković Filčić iz Beograda. Svaka dobija roze bedž na kom piše „Team bride“, jedan bedž je bele boje i na njemu piše „Bride“. Udajem se za nedelju dana, a moj „devojački vikend“ počinje! :)

U zakazano vreme stiže i jedini muški član naše ekipe Bobiša Marinović, naš vodič i vozač na ovoj avanturi. Kao i svi članovi „mladinog tima“ dobija bedž, ali plave boje.

Nakon prepakivanje planinarske opreme, hrane i pića potrebnog za proslavu, krećemo prema Boro-vecu.

Narednog dana, u subotu ujutru, stižemo na parking koji je na-

lazi na 1.315 mnv i odakle većina planinarskih akcija započinje. Pošto žičara ne radi u ovom periodu godine, put do najvišeg vrha Rile preći ćemo hodajući.

Međutim, da bi uspon bio zanimljiviji članovi „mladinog tima“ su pripremili zadatke:

- svi članovi tima (čak i muški član) moraju do vrha da nose podvezice;
- buduća mlada, pored podvezice, mora da nosi veo i da na svaki puni sat viče: „Nikola, udajem se za tebe zato što te volim!“

Uz dobro raspoloženje, dosta slikanja i smeh napuštamo Boro-vec i krećemo se prema našoj prvoj destinaciji na kojoj je planirana kraća pauza, planinarskom domu „Musala“ na 2.389 mnv. Bilo je tu dosta radoznalih pogleda koji su ispratili ovu neobičnu grupu iz Boro-veca, koja je pored standardne planinarske opreme, imala na sebi podvezice i veo.



Posle nekoliko sati hoda dolazimo do doma Musala, gde pravimo kraću pauzu. Put do doma je već uveliko prekriven snegom. Međutim sneg nije zaleđen tako da nam ne trebaju dereze. Ispred



doma uživamo u sunčanom danu i pogledu na snežne padine Rile.

Put nastavljamo ka planinarskom domu kraj Ledenog jezera (2.720 mnv) poznatom kao „Hiža Everest“. Mislili smo i tu da napravimo pauzu, ali je dom bio zatvoren. Primećujemo da se na vrhu Musala grupišu oblaci, zato

bez dodatne pauze nastavljamo uspon prema vrhu. Kako smo se približavali vrhu tako je temperatura postajala sve niža, a na samom vrhu nas je dočekao i sneg koji je padao jačim intenzitetom. Iako smo bili očarani što smo na 2.925 mnv, kratko se zadržavamo napolju, praveći par fotografija,



a zatim nalazimo ulaz u meteostanicu, koji bukvalno otkopavamo od snega. Provlačeći se kroz sneg, ulazimo u sigurnost i toplinu meteostanice, dok za nama ostaje nevreme kako može biti samo na vrhu planine.

Na naše veliko iznenađenje u meteostanici nas dočekuju tople



sobe koje imaju čak i tehničku vodu na (u letnjim mesecima nije takva situacija), a najveće iznenađenje je bilo kada smo shvatili da ima i wifi. Presvukle smo se u haljinice, i servirale hranu i piće koje smo ponele iz Beograda. Žurka može da počne! :)

Od meteorologa dobijamo informaciju da bi ujutru trebalo što ranije da pođemo, i spustimo se do Boroveca jer će se vreme pogoršati u drugom delu dana.

Ujutru, odmah nakon izlaska sunca, pravimo nekoliko fotografija i napuštamo magloviti najviši vrh Balkana. Vraćamo se istim putem

kojim smo se prethodnog dana peli. Na putu od doma „Hiža Everest” ponovo nas je ogrejalo sunce i pratilo nas sve do Boroveca.

Jednom me je neko pitao „Šta si osetila kada si se popela tamo gore iznad oblaka?”, odgovorila sam bez razmišljanja „Zahvalnost”.

Danas sam zahvalna na putu koji me je odveo na ekspediciju „Mon Blan 2014” na kojoj sam upoznala svog supruga Nikolu Stevanovića, sa kojim, kao vodičem, mogu da nastavim da istražujem ovu našu divnu planetu.

Zahvalna sam što me je životni put odveo na moju prvu planinar-

sku turu na Durmitor, pre četiri godine, gde sam upoznala vodiča Bobišu Marinovića. Njega smatram svojim ličnim mentorom i najveći deo onoga što sam naučila o planinarenju naučila sam od njega. Bila mi je čast što je bio deo tima.

Posebno sam zahvalna na životnom putu koji je u moj život doveo drage „Plagente” sa kojima sam planinarenje doživela ne kao „osvajanje” ili „gaženje”, nego kao deo duhovne potrage sa puno zahvalnosti za ono što nam je planina pružila. Hvala!

ŽAKLINA ARSIĆ



NEZABORAVNA AVANTURA

Projekti „Erasmus+“ ,iliti putovanje,
učenje i zabava!



Opuštene radionice u krugu

Projekti međunarodne razmjene mladih „Erasmus+“ omogućuju mladima iz zemalja Europske unije putovanja na razne destinacije u sklopu raznih edukacijskih projekata. Ludbreška udruga mladih „Lumen“ već godinama bavi se učestvovanjem i organiziranjem ovakvih projekata, a početkom lipnja imali smo prilike biti izaslanici „Lumena“ na projektu „Healthy for life 2“ u Rumunjskoj. Dva tjedna smo kroz aktivnosti i maštovit program učili o pozitivnim efektima sporta i rekreacije na zdravlje, ekologiju, turizam i lokalnu zajednicu.

DESTINACIJA DOMAĆIN KAO OBLIK PROMOCIJE

Čitav program održao se u Poiani Negrii na sjeveru Rumunjske, romantičnom selu koje živi tradicionalnim ruralnim životom. Osim što je boravak u regiji Bucovina za nas bio doticaj s nepoznatom Rumunjskom, također smo imali prilike koristiti sve pogodnosti koje ona pruža za bavljenje outdoor sportovima čiji je cilj podizanje aktivnog turizma na veću razinu.

Za obroke smo dobivali tradicionalnu planinsku hranu, a uredan okoliš, drvenim ogradama omeđene livade pune stoke i autentične drvene kuće, kao da su nam govorile da se nalazimo u Alpama. Nasmiješeni ljudi pozdravljali su nas na ulici, nudili svježe voće i rado pričavljali iako im

je znanje engleskog vrlo ograničeno. Pansion u kojem smo odsjeli bio je vrhunski - ovakvu Rumunjsku nismo očekivali!

ŠTO SMO UČILI?

Kroz razne igre i posebno koncipirane programe neformalnog obrazovanja učili smo razvijati toleranciju s drugim kulturama i komunikativnost jer nismo bili sami - osim nas šestoro iz Hrvatske (Zagreb, Zabok, Varaždin, Dubrovnik...) ondje je bilo još 40 mladih iz Portugala, Španjolske, Rumunjske, Poljske, Bugarske, Estonije, Litve... Svake večeri je jedna zemlja imala svoju nacionalnu večer, tijekom koje je upoznavala ostale sudionike sa zanimljivostima i kulturom svoje domovine, te na kraju specijalitetima koji su se mogli degustirati. Također, smo radili brošure i motivacijske filmiće čiji je cilj promocija sporta, rekreacije i zdravog života, kao i promocija destinacije. Uvijek smo bili podijeljeni u ekipe, pomiješani s mladima iz drugih zemalja, što je otežavalo timski rad i učilo nas strpljenju i pronalaženju kreativnih rješenja za zadatke koje smo dobili. Jedan dan imali smo prilike sami sastaviti dnevni program, te smo učili jedni druge ono što najbolje znamo. Boksači su držali treninge boksa, učiteljica joge okupila je svoje sljedbenike, nogometaši i odbojkaši uživali su na igralištu, a

**KROZ RAZNE
IGRE I POSEBNO
KONCIPIRANE
PROGRAME UČILI
SMO RAZVIJATI
TOLERANCIJU
S DRUGIM KUL-
TURAMA I KOMU-
NIKATIVNOST**



Naše selo Poiana Negrii



Planinarimo preko pašnjaka



Za ljetnih vrućina osvježio nas je rafting

ljubitelji trčanja trudili su se biti brži od radoznalih bikova koji su ih naganjali.

ŠTO SE TAMO UOPĆE MOŽE RADITI?

Dan smo nerijetko započinjali jutarnjim trčanjem kroz predivne krajolike oko sela Poiana Negri - hipnotički zelena boja livada prošaranih mirisnim cvijećem stapala se s plavim nebom, a s druge strane ograde u znak pozdrava mukale su krave, lajali psi ili blejale ovce. Meditativno okruženje idealno je za one koji se bave jogom ili traže duševni mir u netaknutoj

prirodi. Živo selo posebna je atrakcija za nas koji smo uglavnom odrasli na „asfaltu“, tako da smo svaki dan pri posjetu seoskom dućanu nosili sa sobom jabuke od doručka i njima hranili konje, ponije i simpatične telce.

TERENSKA NASTAVA KAO SPOJ TURIZMA I UČENJA

S obzirom da pojam učenja definitivno ne podrazumijeva isključivo boravak u zatvorenom prostoru u kojem si satima prisiljen sjediti na stolcu i slušati nekog, u okolini smo imali organizirane aktivnosti koje su

Prirodni rezervat Lady's stones



Hrvatska nacionalna večer i degustacijski stol



Zip line - adrenalinski doživljaj



nas oduševile. Rijeka Bistrica koja izvire u planinama idealna je za rafting. Obale su, osim prirodnih ljepota, pune pitoreskni zaselaka, manastira i konja koji radoznalo trče uz rijeku čudeći se ljudima u šarenim čamcima. Posjet gradiću Vatra Dornei upotpunjen je „zip line“ avanturom. Platforma za „zip line“ nalazi se u samom centru, a uz vrisak oduševljenja „letjeli“ smo preko rijeke na drugu platformu, praćeni pljeskom lokalnih stanovnika koji su nas gledali s mosta. Posjetili smo i Nacionalni park „Calimani“ i popeli se na vrh „12 apostola“ kojeg obilježava interesantna skupina vulkanskih stijena fascinantnih oblika na 1.740 m nadmorske visine.

**SVE TROSKOVE
PUTOVANJA,
SMJEŠTAJA,
PREHRANE I
AKTIVNOSTI
SNOSI EU**

Još jedan dvodnevni planinarski izlet napravili smo na gorje Gimalau (1.857 m) i Rarau (1.612 m), gdje smo imali prilike uživati u turama po zelenim livadama i višestoljetnim borovim šumama. Mistična mirisna šuma karpatskih planina ispunjavala nas je strahopoštovanjem i mirom, a vrhunac izleta je bilo istraživanje stijena „Lady's stones“ koje strše kao dva tornja. Oko stijena, ali općenito svih geografskih pojmova u Rumunjskoj tokom stoljeća narod je ispredao kojekakve priče i legende. Ovakvi terenski uvidi u razvoj planinsko-sportskog turizma uvelike su doprinijeli koheziji grupe, a prisjećamo se i opuštanja

uz druženje pored logorske vatre dok su paperjasti oblaci obavijali planinske vrhove pod mjesecinom.

DA LI JE MOGUĆE DA SVE TO KOŠTA - NIŠTA?

Sve troškove putovanja, smještaja, prehrane i aktivnosti snosi EU. Na vama je samo da platite članarinu u udruzi mladih preko koje ćete ići na ovakvo putovanje, te da uzmete novce za džeparac. Također, uzmite u obzir da morate biti mlađi od 30 godina. Iako u pravilu na ovakve projekte mogu ići samo reprezentacije zemalja koje su članice EU, mladi koji nisu iz zemalja članica mogu se priključiti nekoj od članica kao dio reprezentacije. Dakle, imate idealnu priliku da iskoristite spoj putovanja i učenja. S ovakvih projekata nitko se nije vratio razočaran, stoga ugrabite prvu priliku i isprobajte nešto novo!

MATEJ PERKOV

Paraglajding DRŽAVNO PRVENSTVO „4 u 1“

Početkom avgusta u Makedoniji se održava objedinjeno Državno prvenstvo Srbije, Slovenije, Litvanije i Makedonije, a zatim sledi Evropsko prvenstvo u preletu paraglajderom.

Prvi put će se državna prvenstva Srbije, Slovenije, Litvanije i Makedonije u preletu paraglajderom održati u isto vreme i na istom mestu. **Od 1. do 6. avgusta** će oko 90 pilota paraglajdera iz četiri države leteti na zadacima od oko 50-80 km u **Kruševu (Makedonija)**. Ideju o održavanju objedinjenih prvenstava je svojevremeno pokrenula Srbija, koja je najpre i održala državni šampionat nekoliko bivših jugoslovenskih republika.

Ovoga puta na takmičenju će učestvovati oko 25 litvanskih pilota, oko 30 paraglajderista iz Slovenije, devet makedonskih učesnika i skoro 40 pilota iz Srbije. Makedonska vazduhoplovna federacija koja organizuje ovaj „4 u 1“ događaj, navela je da očekuje jaku konkurenciju: „Sve četiri nacije imaju veoma jake i talentovane pilote. Prema svetskoj rang listi, možemo očekivati da će se nadmetanje odvijati između Jurija Vidića, Dušana Oroža, Primoža Suše, Jože Moleka, Vladimira Bačanina (SRB), Željka Ovuke (SRB), Jovana Severova, Aleksandra Čačevskog... da ne zaboravimo i nove zvezde koje dolaze iz Litvanije“.

Očekuje se da po pitanju masovnosti učešća paraglajderista iz Srbije, ovo bude jedno od najbrojnijih naših takmičenja. Vazduhoplovni savez Srbije doneo je odluku da se ove godine državno prvenstvo održi na ovom odličnom terenu za letenje, kako bi stimulisao takmičare da se u što većem broju prijave, a ujedno omogućio i mnogim takmičarima da isprobaju teren za velika međunarodna takmičenja koja se održavaju u Kruševu.

Upravo posle objedinjenog državnog prvenstva, sledi Evropsko prvenstvo u preletu paraglajderom koje će okupiti 150 pilota svetske klase. Od 8. do 20. avgusta će se, polećući sa visine od oko 1.400 m piloti iz oko 35 zemalja takmičiti za titulu najboljeg u Evropi. „Na tom šampionatu, učestvovaće oko 40 srpskih pilota u zvaničnoj konkurenciji, dok sedam-osam njih idu ili kao sonde ili kao mladi piloti čije je učešće Vazduhoplovni savez Srbije odlučio da podrži kako bi iskusili velika međunarodna takmičenja“, kaže Željko Ovuka, generalni sekretar VSS-a i ujedno reprezentativac u ovoj disciplini.

Obzirom da će konkurencija biti jaka jer lete piloti koji imaju i više od 300 sati letenja na godišnjem nivou, Ovuka kaže da se nada da će kao tim imati dobar rezultat i biti u prvih deset ekipa. Podsećamo da je prošle godine, na ovom terenu organizovano Predevropsko prvenstvo na kojem je Ovuka osvojio prvo mesto.

Reprezentaciju Srbije će na ovom Evropskom prvenstvu činiti Željko Ovuka, Vladimir Bačanić, Predrag Dudić, Miloš Gagić, Milan Stević i Zoran Petrović.

**MILICA KLJAJIĆ
VAZDUHOPLOVNI SAVEZ SRBIJE**

DOBRA PRIPREMA JE KLJUČ USPEHA



Upoznajte fotografa
Miloša Milenkovića
koji je ljubav prema
sportu i fotografiji
pretočio u životno
zanimanje...





Kada vidite spektakularnu sportsku fotografiju, velika je šansa da je potpisana imenom Miloša Milenkovića. Iako se oprobao u skoro svim vrstama fotografije, njegova uža specijalnost su ekstremni outdoor sportovi, gde se umeće i brzina reakcije stavljaju na probu. Međutim, bilo da fotografiše učesnike ekstremnih trka, alpiniste u smeri ili speleologe, Miloš daleko prevazilazi ulogu posmatrača i postaje akter samih događaja. Evo njegove priče.

Kada i kako si počeo da se baviš fotografijom?

- Za fotografiju sam se ozbiljno zainteresovao pre šest godina. Baveći se raznim sportovima, želja za sportskom fotografijom se spontano javila i prerasla u ljubav a kasnije i u posao. Ne mogu da se setim prve fotografije ali se sećam trenutka kada sam počeo da primećujem svetlo. Za to mi je bilo potrebno dosta vremena i predstavilo je pravo otkrovenje.

Tvoja uža specijalnost je fotografija prirode i sportskih događaja u prirodi. Koliko se ta vrsta fotografije razlikuje od, na primer, studijske ili reporterske?

- Sportska fotografija je potpuno drugačija od klasične studijske fotografije ali to ne znači da se u studiju ne može fotografisati sport. Kada

pokrivam događaje, tada to i jeste reporterska fotografija, jer prvenstveno pravim materijal za potrebe medija i medijsko eksponiranje. Bez obzira da li radim napolju ili u studiju, o kompoziciji i sadržaju fotografije uvek razmišljam jer je to ono što dobru fotografiju odvaja od loše. Uvek se trudim da bude dovoljno slikovita i da govori za sebe.

Sušтина kvalitetnog fotografisanja jeste u dobroj pripremi. Pošto su sportovi i okruženje u kojem radim veoma dinamični, veoma je važno da sam dobro upoznat sa događajem koji pokrivam i tome uvek posvetim dosta vremena. To je jedini način da sigurno dođem do adekvatnog materijala. Tako je to u fotografisanju, ali i u sportu, pa i životu.

Kako vremenske prilike i neprilike utiču na tebe i tvoju opremu?

- „Outdoor“ fotografijom se bavim tokom cele godine. To obuhvata sve četiri sezone i sve moguće vremenske prilike: letnje vrućine, kišu, sneg... Podrazumeva se da vreme ne može uvek biti idealno tako da sam vremenom naučio da se prilagodim. Sve ima svoju draž, ali priznajem da mi letnje vrućine najteže padaju.

Iako je oprema koju koristim dobra i donekle otporna na vlagu i prašinu, kad god mogu, dodatno

je zaštitim. Ali i pored moje najbolje volje da je sačuvam, dosta puta mi se dogodilo da je ublat-njavim i skvasim. To jednostavno ide uz ovu vrstu fotografije, a posebno ako je u pitanju posao pa se očekuje i rezultat. Srećom, do sada još nisam ostao bez opreme usled vremenskih neprilika ali sam je morao slati na servis.

Šta si sve činio da bi došao do dobre fotografije?

- Definitivno najteži poduhvat do sada je bio moje prvo spuštanje u jamu. Budući da nisam imao prethodno iskustvo u fotografisanju podzemnih objekata pa je ceo proces trajao duže od očekivanog. Da ne pominjem da sam spustio mnogo više opreme nego što sam trebao, a to je posle sve trebalo izneti nazad. Već naredni put je bilo mnogo lakše ali je i to sa sobom donelo nove izazove.

Ne smem da izostavim „pokrivanje“ trke „Lužnički megdan“ 2013. godina kada me je uhvatilo snežno nevreme na Vlačkoj planini. Mislim da mi nikada nije bilo toliko hladno kao tada ali sam tokom snežnog udara bio dovoljno fokusiran i napravio jednu od meni omiljenih fotografija.

Dosta projekata na kojima radim, a posebno ličnih se svodi na to da visim sa užeta na nekom nepristupačnom i neudobnom mestu. Kada su takve situacije u pitanju, jedino važno pravilo je bezbednost, što znači da je fotografija uvek u drugom planu. Tek kada se sve uradi kako treba, mogu da se posvetim zadatku.

Ukratko o... Milošu Milenkoviću

Rođen sam 22. 2. 1987. godine u Subotici gde sam i odrastao. Od malih nogu se bavim sportom, pa mi se otuda i javila želja za sportskom fotografijom. Aktivan sam u brdskom biciklizmu, sportskom penjanju i planinarenju, a odnedavno, polako ulazim i u svet sportova na vodi.

Više o Milošu i njegovom radu protražite na internet stranici koja se nalazi na adresi:

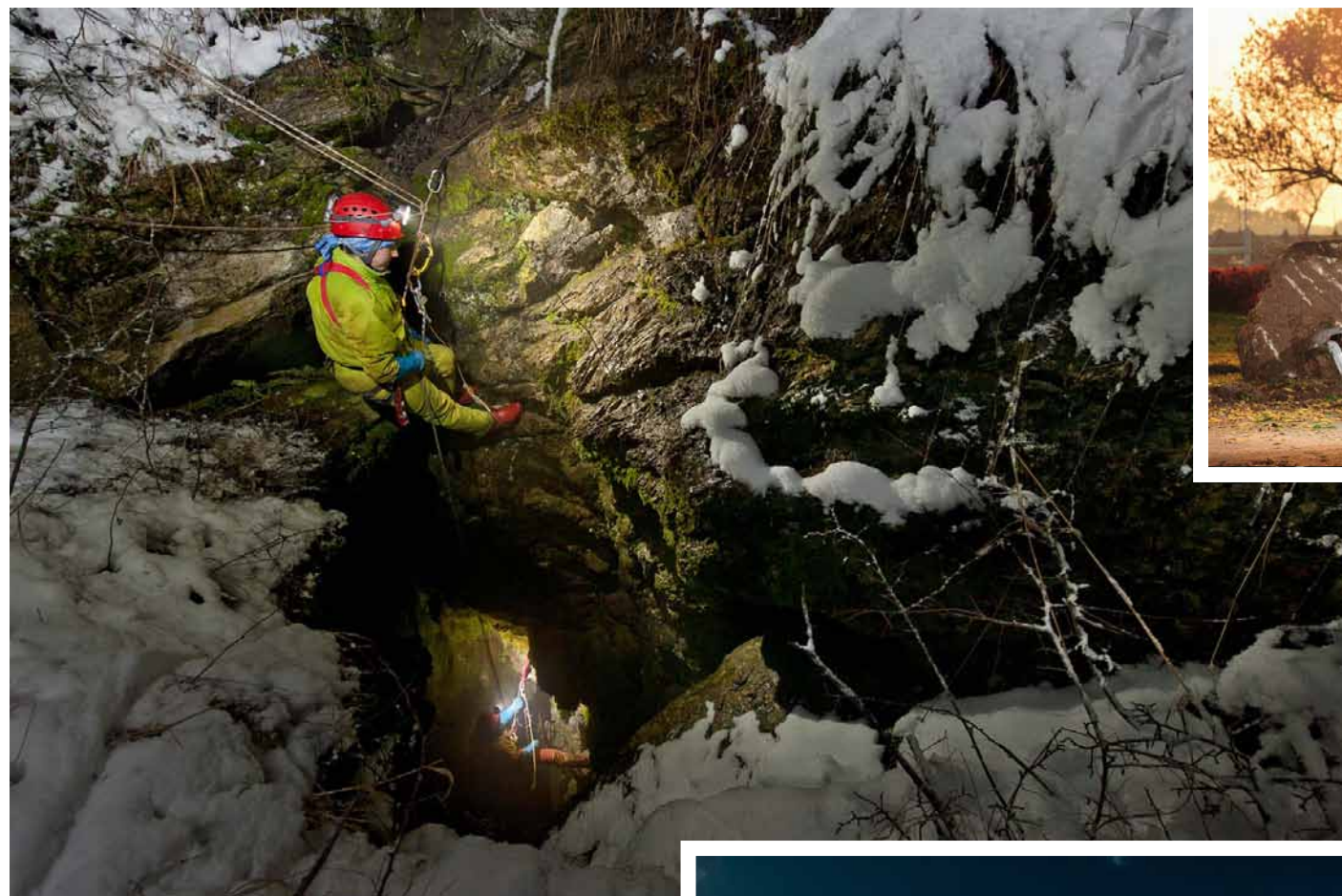
WWW.MILOSMILENKOVIC.COM



Fotografi često napominju da fotografije nastaju u deliću sekunde koji lako možeš da promašiš. Koliko tu zapravo ima „sreće“ da se uhvati pravi







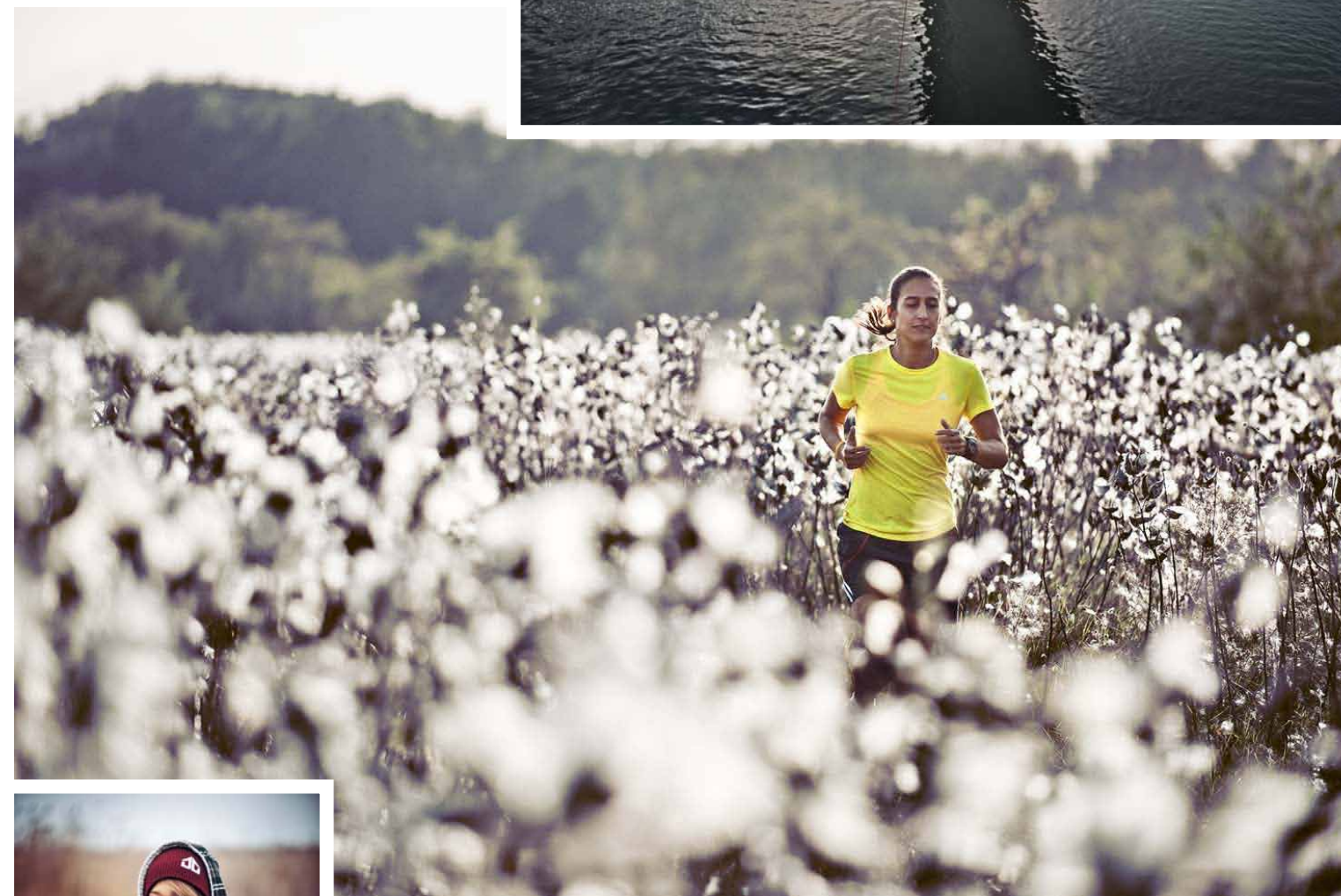
trenutak, a koliko moraš imati umeća i poznavati zanat?

- Tako je, fotografija se zasniva na trenutku. Neka-
da on može da potraje, ali je uglavnom, pogotovo u
sportu, veoma kratak i često
neponovljiv. Definitivno,
važnu ulogu ima umeće i
poznavanje opreme kako
bi ubrzalo i olakšalo rea-
govanje. Ali ipak presudni
farktor je poznavanje samog
sporta jer time fotograf zna
koji trenutak ili pokret da
čeka. Ovo je pogotovo bitno
u sportovima gde je forma
tela izuuetno važna, pa i
presudna. Tokom godina
sam mnogo lepih fotografija
morao da „bacim“ jer sam za
delić promašio trenutak.

**TOKOM
GODINA SAM
MNOGO LEPIH
FOTOGRAFIJA
MORAO DA
„BACIM“ JER
SAM ZA DELIĆ
PROMAŠIO
TRENUTAK**

**Šta treba učiniti da se fotograf istakne u moru
konkurencije? Da li su to samo kvalitetne foto-
grafije ili je neophodno učiniti nešto posebno?**

- Potrebno je dosta vrednog rada i truda. Mislim
da ne postoji jasna formula za uspeh i da svako ima
put koji mora da pređe. Internet je dostupan svima,
pa je to definitivno i najbolja platforma za promo-
ciju. Ali pre svega, treba dosta raditi na kvalitetu.



DVOGLEDI

MARKET



DVOGLEDI za prirodu

*Predstavljamo dvoglede za prirodu
- dvanaest sjajnih modela različite
namene, ali i cene...*



DVOGLEDI za prirodu

Upotreba dvogleda

Planinarenje, pešačenje, putovanja, kampovanje...

Potražite dvogled sa sočivima od 20 do 32 mm. Većina dvogleda ima uvećanje 6x, 7x, 8x, 10x. 7x i 8x daju dobar balans između uvećanja i širokog vidnog polja. Preporučeni format dvogleda za ove aktivnosti: 8x25.

Posmatranje ptica (birdwatching) i životinja

Potražite dvogled sa sočivima od 35 do 42 mm. Za uvećanje odaberite 7x, 8x ili 10x. 8x42 je najpopularniji format dvogleda za posmatranje ptica i divljih životinja.

Na vodi

Potražite dvogled sa sočivima od 35 mm ili veće. Dvoglede sa manjim uvećanjem će te lakše koristiti ako ste na čamcu ili brodu, 7x do 8x uvećanje će biti sasvim dovoljno. Na vodi obavezno odaberite vodootporan dvogled,



mada skoro svi outdoor dvogledi to jesu. Preporučeni format 7x50.

Astronomija kao hobi, posmatranje neba

Potražite dvogled sa sočivima od 42 mm ili veće. Uvećanje bi trebalo da bude od 8 do 12x. Za još veća uvećanja trebaće vam stativ ili monopod, pa možete odabrati model koji ima navoj za montiranje na stativ. Preporučeni format 10x50.

Swarovski EL 8.5x42

Okvirna cena: 2.316 €

Dobre osobine: Neverovatno čista, jasna i svetla slika, komfor i kvalitetna konstrukcija.

Loše osobine: nedopustivo skup

Tip stakla: HD

Višeslojni premaz: FMC

Uvećanje: 8,5

Vidno polje: 122 m / 915 m *

Najbliži fokus: 1,5 m

Očište: 20 mm

Izlazna pupila: 4,9

Prizma: roof prizma

Vodootpornost: da

Veličina: 16 cm x 12,2 cm

Težina: 836 g



Vortex Viper HD 8x42

Okvirna cena: 500 €

Dobre osobine: veoma jasna i svetla slika, lak za podešavanje, komforan i kvalitetan.

Loše osobine: skup, kratko vidno polje.

Tip stakla: HD

Višeslojni premaz: FMC

Uvećanje: 8

Vidno polje: 105 m / 915 m

Najbliži fokus: 1,55 m

Očište: 20 mm

Izlazna pupila: 5,25

Prizma: roof prizma

Vodootpornost: da

Veličina: 14,7 cm x 13,5 cm

Težina: 686 g

Nikon Monarch 7 ATB 10x42

Okvirna cena: 390 €

Dobre osobine: konstrukcija visokog kvaliteta, veoma komforan za korišćenje, čist pogled.

Loše osobine: težak za dugotrajno nošenje.

Tip stakla: ED

Višeslojni premaz: FMC

Uvećanje: 10

Vidno polje: 107 m / 915 m

Najbliži fokus: 2,5 m

Očište: 16,4 mm

Izlazna pupila: 4,2

Prizma: roof prizma

Vodootpornost: da

Veličina: 14,2 cm x 13 cm

Težina: 745 g

Okvirna cena: 680 €



Leica 10x25 Ultravid BCR

Dobre osobine: mali i kompaktan, veoma lagan.

Loše osobine: kratko vidno polje.

Tip stakla: NS

Višeslojni premaz: FMC

Uvećanje: 10

Vidno polje: 83 m / 915 m

Najbliži fokus: 3,13 m

Očište: 15 mm

Izlazna pupila: 2,5

Prizma: roof prizma

Vodootpornost: da

Veličina: 11,2 cm x 6 cm

Težina: 266 g

Vanguard Endeavor ED II 10x42

Okvirna cena: 364 €

Dobre osobine: dobra najbliža tačka izostravanja za 10x dvogled, kvalitetna konstrukcija, oštra i svetla slika.

Loše osobine: kruta podešavanja

Tip stakla: ED

Višeslojni premaz: FMC

Uvećanje: 10

Vidno polje: 104 m / 915 m

Najbliži fokus: 2 m

Očište: 18 mm

Izlazna pupila: 4,2

Prizma: roof prizma

Vodootpornost: da

Veličina: 15,5 cm x 13 cm

Težina: 768 g



Steiner Predator 8x42

Okvirna cena: 320 €

Dobre osobine: prosečne performanse u svim sferama, relativno pristupačne cene.

Loše osobine: ružna proširenja na okularu sa strane.

Tip stakla: NS

Višeslojni premaz: CAT

Uvećanje: 8

Vidno polje: 116 m / 915 m

Najbliži fokus: 1,83 m

Očište: 18,5 mm

Izlazna pupila: 5,25

Prizma: roof prizma

Vodootpornost: da

Veličina: 17,5 cm x 12,5 cm

Težina: 740 g



DVOGLEDI za prirodu

Vortex Diamondback 8x28

Okvirna cena: 110 €

Dobre osobine: dobra čistoća slike, komfor i kvalitetna konstrukcija.

Loše osobine: ne radi dobro u uslovima smanjene vidljivosti.

Tip stakla: NS

Višeslojni premaz: FMC

Uvećanje: 8

Vidno polje: 110 m / 915 m

Najbliži fokus: 4 m

Očište: 19,3mm

Izlazna pupila: 3,5

Prizma: roof prizma

Vodootpornost: da

Veličina: 12,2 cm x 11,5 cm

Težina: 396 g



Eagle Optics Shrike 10x42

Veličina: 19 cm x 22 cm

Težina: 1.247 g

Okvirna cena: 100 €

Dobre osobine: udoban, kvalitetna konstrukcija, jeftin.

Loše osobine: ne daje previše svetlu i jasnu sliku.

Tip stakla: NS

Višeslojni premaz: FMC

Uvećanje: 10

Vidno polje: 93 m / 915 m

Najbliži fokus: 4 m

Očište: 13,6 mm

Izlazna pupila: 4,2

Prizma: roof prizma

Vodootpornost: da



Zeiss Terra ED 8x32

Okvirna cena: 290 €

Dobre osobine: odlično vidno polje.

Loše osobine: ne previše komforan, nešto tamnija slika.

Tip stakla: ED

Višeslojni premaz: FMC

Uvećanje: 8

Vidno polje: 124 m / 915 m

Najbliži fokus: 1,5 m

Očište: 16,9 mm

Izlazna pupila: 4

Prizma: roof prizma

Vodootpornost: da

Veličina: 12,5 cm x 10,1 cm

Težina: 510 g



REI XR 8x25

Veličina: 15 cm x 12,5 cm

Težina: 635 g

Okvirna cena: 72 €

Dobre osobine: lagan, jeftin, dobar najbliži fokus.

Loše osobine: loša čistoća i svetlina slike.

Tip stakla: NS

Višeslojni premaz: FMC

Uvećanje: 8

Vidno polje: 112 m / 915 m

Najbliži fokus: 1 m

Očište: 18 mm

Izlazna pupila: 3,1

Prizma: roof prizma

Vodootpornost: da

Veličina: 12 cm x 11,2 cm

Težina: 396 g

Nikon Monarch 5 8x56

Okvirna cena: 680 €

Dobre osobine: daje veoma svetlu sliku, dobro radi u uslovima smanjene vidljivosti.

Loše osobine: malo vidno polje, bliz opseg fokusa.

Tip stakla: ED

Višeslojni premaz: FMC

Uvećanje: 8

Vidno polje: 99 m / 915 m

Najbliži fokus: 7 m

Očište: 20,5mm

Izlazna pupila: 7

Prizma: roof prizma

Vodootpornost: da

Veličina: 20 cm x 15,5 cm

Težina: 1.140 g



Celestron SkyMaster DX 9x63

Okvirna cena: 177 €

Dobre osobine: dobre performanse u uslovima lošeg svetla.

Loše osobine: malo vidno polje, bliz opseg fokusa, veoma velik i težak.

Tip stakla: NS

Višeslojni premaz: FMC

Uvećanje: 9

Vidno polje: 80 m / 915 m

Najbliži fokus: 10,7 m

Očište: 17 mm

Izlazna pupila: 7

Prizma: porro prizma

Vodootpornost: da



DVOGLEDI za prirodu

Parametri dvogleda koji se pominju u specifikacijama

Prečnik objektiva i uvećanje (nalazi se u nazivu svakog dvogleda):

Veći objektiv skuplja više svetlosti što olakšava posmatranje pri smanjenom svetlu pa se kod objektiva sa većim prečnikom dobija oštija i svetlija slika. S druge strane, masa dvogleda raste povećanjem prečnika, pa se za ručni dvogled obično koriste dvogledi sa prečnikom objektiva do 70 mm. Kod naziva dvogleda se često naglašavaju uvećanje i prečnik objektiva. Oznaka 8x60 označava dvogled sa uvećanjem osam puta i prečnikom objektiva 60 mm.

Premaz objektiva:

Standardni dvogled ima 6-10 optičkih elemenata sa posebnim karakteristikama i 16 staklenih površina izloženih spoljašnjim uticajima pa proizvođači moraju da koriste **posebne premaze** za optičke elemente da bi poboljšali sliku koju njihov dvogled proizvodi. Postoje anti-refleksivni premazi, premazi za faznu korekciju, premazi metalnog ogledala, dielektrični premazi...

Uvećanje:

Odnos žižne daljine objektiva i okulara određuje koliko je uvećanje optičkog sistema. Ako je uvećanje dvogleda 7 to znači da će objekat koji se gleda kroz dvogled izgledati 7 puta bliže. Veće uvećanje rezultuje užim vidnim poljem i većom osetljivošću na pomeranje dvogleda prilikom gledanja. Stoga se za ručne dvoglede najčešće koriste dvogledi sa uvećanjem do 12 puta.

Vidno polje:

Vidno polje zavisi od uvećanja dvogleda. Dvogled sa većim uvećanjem ima manje vidno polje i obrnuto. Vidno polje se najčešće označava linearnim jedinicama (npr. vidno polje je širine 100 m na 1.000 m udaljenosti) ili stepenima (5,4°).

* U tekstu su prikazane širine vidnog polja na 915 metara udaljenosti, jer su specifikacije za dvoglede prevedene sa anglosaksonskih mernih jedinica (915 m = 1.000 yardi).

Izlazna pupila:

Prečnik izlazne pupile pokazuje koliko je svetla slika koja se dobija dvogledom. Izračunava se kao odnos prečnika objektiva i uvećanja. Što je veći prečnik pupile

to je slika svetlija. Maksimalni prečnik pupile bi trebalo da odgovara maksimalnom prečniku zenice zdravog oka u mraku koji iznosi oko 7 mm. Ukoliko je veći, posmatrač gubi deo svetla.

Očište:

Očište predstavlja udaljenost između oka i okulara na kojoj posmatrač vidi celo vidno polje. Optimalna udaljenost je oko 20 mm što omogućava i korištenje naočara ako je to potrebno. Udaljenost je veća kod okulara za većom žižnom daljinom.

Najkraća udaljenost izoštravanja:

Najkraća udaljenost izoštravanja je najmanja udaljenost na kojoj se može dobiti oštra slika u dvogledu. Ta udaljenost se kreće od 0,5 do 30 m.

Dvogledi s prizmom

Postoje roof i porro prizme. Kod dvogleda se češće koriste roof prizme. Poboljšani dvogledi s većim povećanjem konstruisani su korištenjem Keplerovog tipa teleskopa. U takvom teleskopu slika se posmatra kroz pozitivno sočivo, tj okular. Mana ovakve optičke konfiguracije je izokrenuta slika. Slika se može ispraviti na više načina.

Dvogledi s roof prizmom pojavili su u drugoj polovini

19. veka. Dizajnirao ih je Achille Victor Emile Daubrasse.

Većina dvogleda s roof prizmom koriste ili Abbe-Koenig prizmu ili Schmidt-Pechan prizmu koje skraćuju fizičku dužinu objektiva i ispravljaju sliku. Okulari ovog tipa dvogleda su približno na istoj osi kao objektivi. Okulari s roof prizmom su kompaktniji s manje razmaknutim objektivima. Dvogledi s roof prizmom daju tamniju sliku u odnosu na one s **Porro prizmom**. Jedan od nedostataka su manje tolerancije pri proizvodnji što rezultira skupljom proizvodnjom i na kraju skupljim dvogledom.





www.popustinaputovanja.rs

**NAJPOVOLJNIJI ARANŽMANI
NA JEDNOM MESTU**

